

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1970

ΕΡΧΕΤΑΙ Η ΑΝΟΙΞΙ

ΣΤΙΧΟΙ
ΝΙΚΟΥ ΣΦΥΡΟΕΡΑ

ΜΟΥΣΙΚΗ
ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

1. Έρ-χε-ται ἡ ἄ-νοι-ξι γλυ-καί - νει τ' ἄ - γέ-ρι-αν.
2. Τὸ σύν-νε-φα ὅ-λο καὶ μα-κράί - νουν σὰν τα - ξι -

δί-ζει ἡ μυ-γά-λιά _____ κί' ἂν τὸ δρε-γμέ-νο χῶ-μα
διὰ-ρί-κα που-λιά _____ τὴ λὰμ-ψυοὶ μέ-ρετ ξα-να-

δγαί - νει τῆς γῆς γλυ-κειὰ μο-σχο-δο-λιά _____
παίρ - νουν κί' οἱ νύ-χτες τὴ φεγ-γο-δο-λιά _____

Μπου-μπού-κια σκά-ζουν στὸ κλα-ρά - - κια καὶ φύλ-λα ἄ-
κί' ἂν τὴ δά-λασ-σα π' ἂν πλώ - νει τὴ γα-λα-

νοί-γου-νε δει-λά. _____ Ἄ - να-τρι-χιά-ζουν τὰ σπο-
νή της τὴν πο-διά. _____ φτά-νει τὸ πρῶ-το χε-λι -

ρά - κια μέ - σα στὴ γῆ πού τὰ φυ-λά. _____
δό - νι "Κα - λω - σο - ρί - σα - τε, παι - διά. _____

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Γραφεῖα Συντάξεως : Λυκαβηττοῦ 1.

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924 — 1941 • Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 25ον • ΜΑΡΤΙΟΣ 1970 • ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 6

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Υπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Σωτήρος 21

Διευθύνσεις συμφώνως Α. Ν. 1092, ἄρθρον 6 : Διεύθυνσις ΠεριODOICΟΥ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Δώρα δ' Ἰστρία 22. • Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου : ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Λουκιανοῦ 27

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 2 (Διὰ τὰ Σχολεῖα 1,50) — Ἐτησίᾳ συνδρομὴ Ἑσῶτ. Δρχ. 12. Ἑξῶτ. 10 σελλ. ἢ 2 δολλ.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ : Παρακαλοῦμεν θερμῶς : α) τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλωνται ἀπροσώπως Ε. Ε. Σ. Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Σελίς	Page
Ε.Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ : Αἱ γυναῖκες εἰς τὸν Ἑθνικὸν Ἀγῶνα...	2
Σ.Σ. : Οἱ κίνδυνοι ποὺ ἀπειλοῦν τὴν νεότητα (μία ἐπιστολὴ τοῦ Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακοπούλου)...	3
Σ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Τὸ Μαθητικὸν Οἰκοτροφεῖον Καλαβρύτων...	4
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Ε.Ε.Σ. εἰς Βέρνην...	5
Α.Κ. : Θαλασσινὰ ἀνέκδοτα...	6
ΠΑΛΑΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ : Ἡ διαμόρφωσις τῆς Ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης...	7
Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ : Ἡ ψυχραῖμα ἢ τὸ ναυάγιο...	8
Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Τὸ πρῶτο σχολεῖο τοῦ Μωριᾶ...	10
ΣΟΜΕΡΣΕΤ ΜΩΜ : Ὁ κανδηλανάφτης...	12
Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ : Ποίημα...	14
Α. ΤΕΡΓΙΑΖΟΥ : Ποίημα...	14
Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ : Ἡ ἱατρικὴ κατὰ τὸν Ἀγῶνα τῆς Ἀνεξαρτησίας...	15
ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν. (Εἰκόνας)...	16
ΚΙΝΗΣΙΣ - ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν...	18
Γ. ΒΑΦΟΠΟΥΛΟΣ : Τὸ βιολί τῆς Ἀννίτας...	22
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : Ἡ υγεία...	23
Ν. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ : Ὁ πελαργὸς...	24
Τ. ΛΑΠΠΑ : Ἱστορικὰ ἀνέκδοτα...	25
ΠΑΠΟΥ - ΓΙΑΓΙΑΣ : Ἑμμετρες συμβουλές...	25
ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΚΑ ΝΕΑ...	26
Π. ΠΑΠΑΡΡΙΓΟΠΟΥΛΟΥ : Οἱ καλατζήδες...	28
Ρ. ΦΟΛΛΕΡΩ : Μοναδικὴ ἀλήθεια ἢ ἀγάπη...	29
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ...	30
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ...	30
Α. ΒΩΤΤΗ : Ὁ καρναβάλος...	32
Ν. ΣΦΥΡΟΕΡΑ - Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Στίχοι — μουσικὴ στὸ ἐσώφυλλο	
E.P. FOTIADIS : The Women In the National Struggle...	2
S.S. Dangers which Threaten Youth (A Letter of H. R. Cross President Mr. Georgacopoulos)...	3
S. SPILIOPOULOS : The Boarding House at Kalabryta...	4
EDITORIAL : International Red Cross Societies President Visit to Berne...	5
A.K. : Sea Anecdotes of 1821...	6
OLD COLLABORATOR : Formation of the Science of Astronomy...	7
A. KARANTONIS : Coolness or Shipwreck...	8
S. PANAGIOTOPOULOS : First School At Morias...	10
SOMERSET MAUGHAM : The Candle Lighter...	12
TH. B. KONSTANTINOU : Poem...	14
A. TERJIAZOU : Poem...	14
S. SPERANTSA : Medicine During the War of Independence...	15
H.J.R.C. : Group Activities (Pictures)...	16
H.R.C. and H.J.R.C. : Movement—Activities...	18
G. VAFOPoulos : Annita's Violin...	22
EDITORIAL : HEALTH...	23
N. DIMITROKALLIS : The Stork...	24
T. LAPPAS : Medical Anecdotes...	25
GRANDFATHER — GRANDMOTHER...	25
P. PAPARRIGOPOULOS : TINKERS...	28
R. FOLLEREAU : The Only Truth Is Love...	29
READER'S CONTRIBUTION...	30
PUZZLES and PUPILS SKETCHES...	30
A. VOTTI : Carnival...	32
N. SFYROERAS — A. PANAGIOTOPOULOS : Vers-Masic in the inner Corer	

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ εἶναι ἀντίγραφο πίνακος τοῦ φημισμένου Γερμανοῦ ζωγράφου Γερ. Παριστά-
νει τὸν μεγάλον ἑθνικὸν ἥρωα Θεόδ. Κολοκοτρώνην εἰς τὸ μέσον τῶν παλληκαριῶν του.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΓΩΝΑ

«Τὸ ἄνθος τοῦ γυναικείου ἥρωι-
σμοῦ θάλλει ἀπὸ τὰς ἀκρωρείας
τοῦ Σουλίου μέχρι τοῦ Ταινάρου
καὶ ἀπὸ τὴν Ἰθρὴν μέχρι τῶν ἀκτῶν
τῆς Ἰωνίας, τῆς Προποντίδος καὶ
τοῦ Βυζαντίου», — γράφει ἐπιφανὴς
συγγραφεὺς. Ὀλόκληρος ἡ Τουρκο-
κρατία μαρτυρεῖ τοῦτο. Ὀλόκληρος
ἡ Ἐπανάστασις.

Καὶ ἔπειτα οἱ ἀτελείωτοι ἀγῶνες
ὑπὲρ τῆς «Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας»
μέχρι τῆς Μικρασιατικῆς συμφορᾶς,
καὶ κατόπιν μέχρι τῶν γυναικῶν
τῆς Πίνδου κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ
'40—'41, τῆς δουλείας εἰς τοὺς
Ἰταλούς, τῆς δουλείας εἰς τοὺς
Γερμανούς, τῆς δουλείας εἰς τὸν
Πανσλαβισμόν, μέχρι τῶν γυναι-
κῶν ποὺ ἐθυσίασθησαν εἰς τὸν
ἀγῶνα κατὰ τῆς τριπλῆς δουλείας
(1941—1949). «Αἰωνία ἄς εἶναι
ἡ μνήμη των — κατὰ τὸν ἀρχαῖον
ποιητὴν — καὶ βωμὸς ὁ τάφος των
ἄς γίνη.

Καὶ δὲν εἶναι μόνον αἱ ἥρωίδες
περὶ τῶν ὁποίων διεσώθησαν βιο-
γραφικὰ στοιχεῖα πολλὰ. Εἶναι καὶ
ἐκεῖναι περὶ τῶν ὁποίων ὀλίγας
ἢ ἐλαχίστας ἔχομεν εἰδήσεις.
Καὶ αἱ ἄλλαι τῶν ὁποίων μόνον
τὸ ὄνομα ἔσωσεν ἡ εὐλαβὴς παρά-
δοσις. Καὶ τὸ ἀνώνυμον πλῆθος τῶν
γυναικῶν ἡρωίδων καὶ μαρτύρων
τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος,
ὅσαι ἐπολέμησαν τὸν ἀγῶνα τὸν
καλόν, ὅσαι ἐμαρτύρησαν, ὅσαι ἐσύρ-
θησαν δοῦλαι εἰς τὰ βάθη τῆς
Ἀνατολῆς, ὅπου ἐν κρυπτῷ ἐλά-
τρευσαν τὸν θεῖον Μυσταγωγόν
καὶ τῆς Πατρίδος τὴν μνήμην.

Εἰς τὰς σφαγὰς τῆς Χίου δεκά-
δες χιλιάδων ὑπῆρξαν τὰ θύματα.
Ἄλλ' εἶναι ὀλιγώτερον γνωστόν,
ὅτι ἀπὸ τὰς 30 χιλιάδας γυναι-
κῶν τῆς Χίου ὅσαι ἐσφάγησαν
ἢ ἠχμαλωτίσθησαν, ὅχι ὀλίγαι ὑ-
πῆρξαν ἀληθινὰ ἥρωίδες. Ἡ Κα-
τίγκω Χιλιάδου ἐφόνευσεν, ὅπως
λέγεται, ὁκτὼ Τούρκους, τέλος
αἰμόφυρτος καὶ νεκρά, κρε-
ουργεῖται. Καὶ αἱ δύο νεκραὶ καὶ
ὠραῖαι ἀδελφαὶ Βλαστοῦ! Ἡ με-
γαλύτερα φονεῖ τὸν Τούρκον ἀξιο-
ματικόν, ὁ ὁποῖος τὰς ἠχμαλώτισε,
αὐτοκτονεῖ κατόπιν, καὶ τὸ παρά-

δειγμὰ τῆς ἀκολουθεῖ ἡ μικροτέρα.
Γενναίως θὰ πολεμήσουν πολλὰ
γυναῖκες τῆς Χίου εἰς τὴν Μοῆν
τῆς Καλιμασιᾶς, ὀλίγα χιλιό-
μετρα ἔξω τῆς πόλεως. Οἱ
Τούρκοι θὰ καταλάβουν ἐν τέλει
τὴν μονὴν καὶ θὰ κατασφά-
ξουν ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδιὰ,
ὅλους ὅσοι εἶχαν συρρεῦσει ἐκεῖ.
Ἡρώϊς τῆς ἐπαναστάσεως, σχεδὸν
ἀγνωστος, εἶναι καὶ ἡ Βενετὴ ἀπὸ
τὴν Χαλκίδα. Καὶ αἱ δύο ἥρωίδες
τῆς Σάμου, τῶν ὁποίων ἀγνοοῦμεν
καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα, πράγματι
«ἀγνοστοὶ στρατιῶται» τοῦ ἐθνικοῦ
ἀγῶνος. Καὶ αἱ τρεῖς Μανιάτισσαι —
ἡ Ροζάκαινα, ἡ Ραλλοῦ Πιέρρου
Μαυρομιχάλη καὶ ἡ Ἑλένη Λαμ-
προπούλου, — καὶ ἡ Μεσολογγίτισσα
Χρυσή, ἡ σύζυγος τοῦ Μάρκου
Μπότσαρη, καὶ ἡ Κονδύλη καὶ
ἡ Καραϊτάκη.

Ἄς μὴ λησμονήσωμεν καὶ τὴν
δυστυχῆ ἐκείνην σύζυγον τοῦ φοβε-
ροῦ Ἀλῆ Πασᾶ τοῦ Τεπελενλή,
καὶ μέχρι τελευταίας πνοῆς Ἑλλη-
νίδα, τὴν Βασιλικὴν Κονταξή, τὴν
περίφημον κυρὰ-Βασιλική. Δὲν
ἦτο ἥρωϊς, ὅπως αἱ ἄλλαι. Ἄλλ'
ἐξυπνέτησεν ὅσον ὀλίγαι τὸν
ἐθνικὸν ἀγῶνα καὶ τοὺς μεγάλους
τοῦ ἀρχηγούς, τὸν Ἀνδρουτσόν,
τὸν Μπότσαρη, τὸν Καραϊσκάκη
καὶ ἄλλους, μεμνημένη εὐθὺς ἐξ ἀρ-
χῆς εἰς τὸ μυστικὸν τῆς φιλικῆς
ἑταιρείας, γνωρίζουσα τὰς προ-
θέσεις των καὶ ἐνισχύουσα αὐτοὺς
παντοιοτρόπως.

Ἄλλα καὶ ἡ Μαργαρίτα Μπαο-
δέκη; Ἡ ἥρωϊς τοῦ 1878;
Ἀπόγονος μεγάλου Θεσσαλοῦ
ὀπλαρχηγοῦ, τοῦ Μπασιδέκη, λαμ-
βάνει ἐνεργότατον μέρος καὶ ἀν-
δραγαθεῖ τῷ 1878, κατὰ τὴν
ἐπανάστασιν τοῦ Πηλίου, τῆς ὁ-
ποίας ἀρχηγὸς ἦτο ὁ πατέρας
τῆς, ὁ μοίραρχος τῆς Χωροφυλακῆς
Μπασιδέκης. Σκοπεύτρια δεινὴ ἡ
Μαργαρίτα, ἐμάχετο εἰς τὴν πρῶ-
την γραμμὴν τῶν ἐπαναστατῶν.
Καὶ διαπρέπει εἰς τὴν μάχην τῆς
Μακρυνίτσας — 16 Φεβρουαρίου
1878 — κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἐπα-
ναστάται, ἰδίως δὲ 200 Μακρυ-
νιτσιῶται, καὶ 70 γυναῖκες με ἀρ-

χηγὸν τὴν Μαργαρίταν, τρέπουν
τοὺς Τούρκους εἰς φυγὴν. Πί-
πτουν νεκροὶ καὶ τραυματῆαι 450
Τούρκοι, Ἕλληνες 100. Μεταξὺ
τῶν φονευθέντων Ἑλλήνων καὶ δύο
γυναῖκες. Πλὴν τῆς Μαργαρίτας
διακρίνονται εἰς τὴν μάχην ἡ γη-
ραιὰ Σουῖπαινα, ἡ Παπαθανά-
σαινα Μητριάνου, μιὰ ὑπηρέτρια
ὀνόματι Ἑλένη καὶ ἄλλαι.

Ὅταν ὑψώνωμεν μνημεῖα εἰς
τοὺς ἄνδρας τοῦ Ἀγῶνος, ἃς μὴ λη-
σμονοῦμεν καὶ τὰς γυναῖκας. Μητέ-
ρες, σύζυγοι, ἀδελφαί, θυγατέρες, —
ἰσαξίως ἐκράτησαν τὸν ἀγῶνα πλη-
σίον ἐκείνων, καὶ συνετέλεσαν εἰς
τὴν Ἑλληνικὴν Παλιγγενεσίαν,
διὰ τὴν ὁποίαν ἐπιγραμματορικῶς
ἔγραψεν ὁ Ἐδουάρδος Συρέ, ὁ
συγγραφεὺς τῶν «Μεγάλων Μυ-
στῶν» καὶ φίλος τῆς μεγάλης Ἑλ-
ληνίδος Ἀλμπάνας Μηνιάτη:

«Δὲν θὰ ὀμιλήσω ἐνταῦθα οὔτε
περὶ τῆς πολιτικῆς οὔτε περὶ τῆς
ἄλλης καταστάσεως τῶν Ἑλλήνων,
τοὺς ὁποίους συμπαθῶ. Ἀλλὰ περὶ
τῶν μεγάλων ἱστορικῶν συμβάντων,
τὰ ὁποῖα συνετάραξαν τὸν αἰῶνα
καὶ ἀφῆκαν ἵχνη ἀνεξάλειπτα εἰς
τὴν συνείδησιν τῆς ἀνθρωπότητος.
Ὁ Ἀγγλὸς ποιητὴς Κῆτς εἶπεν:
«Ἡ ψυχὴ, ὅταν αἰσθανθῇ τὸ καλόν,
γεμίζει αἰωνίαν χαρὰν καὶ εὐ-
φροσύνην». Προσθετὼ δὲ εὐχαρίστως
μεταφέρων τὴν ιδέαν αὐτὴν εἰς τὸν
κύκλον τῆς βουλήσεως, ὅτι πρᾶξις
ἥρωϊκὴ εἶναι ὄντως ἀθάνατος δύ-
ναμις δημιουργικὴ εἰς τὴν ψυχὴν
τοῦ παντός. Διὸ καὶ πρέπει νὰ
ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ
Παλιγγενεσία εἶναι γεγονός ἐθαυ-
μάσιον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ 19ου
αἰῶνος διὰ τὸν ἐθνουσιασμόν, ποὺ
διηγείρεν ἡ πολυμήνητος Ἑλ-
ληνικὴ Παλιγγενεσία. Αὕτη ὑπῆρ-
ξεν ὁ προάγγελος τῆς ἐλευθερίας
καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν ἐθνο-
τήτων, αὕτη ὑπῆρξεν ἀφορμὴ τῆς
εὐρωπαϊκῆς συναδελφώσεως, αὕτη
κατέταξε τὴν ἀναγέννηση-
σιν τῆς ἀρχαίας Ἑλλά-
δος εἰς τὸ πνεῦμα τῶν
νεωτέρων».

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΝ ΤΗΝ ΝΕΟΤΗΤΑ

Μία ἐπιστολὴ τοῦ Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἐρυθρῶν Σταυ-
ρῶν — ἡ μία ἀπὸ τὰς δύο παγκο-
σμίους Ὀργανώσεις τῆς Ἐρυθρο-
σταυρικῆς οἰκογενείας, ἡ ὁποία,
ὅπως καὶ ὁ Διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυ-
ρὸς, ἐδρεῖται εἰς τὴν Γενεὴν — συνε-
κάλεσεν ἐκεῖ διὰ τὸν προσεχῆ Ἰού-
νιον Διεθνῆ Συγκέντρωσιν τῶν Προϊ-
σταμένων τῶν Γραφείων πληροφο-
ριῶν καὶ Δημοσίων Σχέσεων τῶν
Ἐρυθροσταυρικῶν Συλλόγων. Πα-
ρομοία συγκέντρωσις εἶχε συγκλη-
θῇ πρὸ τριετίας. Εἰς τὴν προσεχῆ
συγκέντρωσιν ὁ Ε.Ε.Σ. θὰ ἐκπρο-
σωπηθῇ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ
Γραφείου Τύπου κ. Κορν. Ἀγγελίδη.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ.
Γεωργακόπουλος, ἀναγγέλλων τὴν
συμμετοχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν συγκέν-
τρωσιν, συνέστησεν ὅπως κατ' αὐ-
τὴν ἐκτὸς τοῦ θέματος «Προ-
στασία τοῦ ἀνθρώπου, πρόληψις τοῦ
πολέμου», τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ θέμα
τῆς Παγκοσμίου Ἡμέρας τοῦ Ἐρυ-
θροῦ Σταυροῦ (8 Μαΐου), νὰ ἀνα-
πτυχθῇ καὶ τὸ νέον σύνθημα τοῦ
Ἐρυθροῦ Σταυροῦ «ΔΙΑ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ
ΕΙΡΗΝΗΝ».

Ἄρχίζει νὰ συνευθετοῦνται
— γράφει ὁ κ. Πρόεδρος εἰς τὴν
πρὸς τὸν Σύνδεσμον Ε.Σ. ἐπιστο-
λήν του — εἰς τοὺς σκεπτομένους
ἐπὶ τῆς ἐξελισσομένης καταστάσεως
εἰς πλείστας χώρας, ἰδίως τῆς γη-
ραιᾶς καὶ διηρημένης Εὐρώπης, ἡ
κατολισθησὶς τῆς νεολαίας πρὸς
ἀντιλήψεις ἀντιβαίνουσας πρὸς τὰ

ιδανικά καὶ τὴν ἠθικὴν ποὺ ἦσαν
παραδεκτὰ ὡς αὐτονόητα μέχρι πρὸ
τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Ἡ ἐπιδιωκόμενη καὶ ἀτυχῶς
εὐρύτατα πραγματοποιούμενη ἀνε-
ξέλεγκτος ἐλευθερία εἰς τὰς σχέ-
σεις τῶν δύο φύλων, ἰδίᾳ εἰς τοὺς
ἐφήβους καὶ τὰς νεάνιδας, ἡ εὐρυτά-
τη χρῆσις τῶν ναρκωτικῶν, ἡ ἀπο-
δοχὴ τῶν ἐντέχνως ὑποβαλλομένων
συνθημάτων ὑπὲρ τῆς ἀθείας, τῆς
ἀναρχίας καὶ τοῦ μηδενισμοῦ καὶ ἡ
συγκρότησις ὁργανώσεων νέων κατα-
λυόντων πάντα ἠθικὸν θεσμόν καὶ
ἀρνούμενων τὰς πρὸς τὴν θρησκείαν,
τὴν Πατρίδα καὶ τὴν οἰκονόμιαν
ὕποχρεώσεις των, ἀποτελεῖ ὁλοσχε-
ρῇ κατάργησιν τοῦ «Ἀνθρωπισμοῦ»
καὶ συνεπῶς ὁ δι' αὐτοῦ ἐπιδιωκόμε-
νος σκοπὸς, ὁ «ΕΙΡΗΝΗ», καθί-
σταται οὕτοπι, τῆς ὁποίας τὴν
πραγματοποίησιν μόνον οἱ ἐπικιν-
δύνως ἀφελεῖς θεωροῦν ἐφικτήν.

Ἡ ὑπὲρ τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ προ-
σπάθεια δὲν εἶναι ἔργον μόνον τοῦ
Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Ἀποτελεῖ στό-
χον τῶν λειτουργῶν ἐκάστης γνω-
στῆς καὶ παραδεδεμένης θρησκείας,
τῶν Πατρίδων τῶν νέων, τῆς Ἐκ-
παιδεύσεως καὶ, προπαντός, τῶν
ΓΟΝΕΩΝ, τῶν μὴ παρασυρθέντων
ἀκόμη ἀπὸ τὰ ἀποσυνθετικὰ νέα
συνθήματα. Ὁ Ε.Σ. ὀφείλει νὰ με-
τάσχη καὶ δι' ὡς πρωτοπόρος, τοῦ
ἰδεολογικοῦ τούτου ἀγῶνος διότι,
ἂν ἐπικρατήσουν αἱ ἐπιδιώξεις τῶν
ΧΙΠΠΙΣ καὶ τῶν ἄλλων σχε-
τικῶν ὁμάδων, αὐτομάτως ὁ Ἀν-

θρωπισμὸς ἐξαφανίζεται καὶ τὸ
σύνθημα ποὺ καθορίζει, σαφέστατα
καὶ με λακωνισμόν ὑπέροχον, τὸν
κύριον σκοπὸν ὑπάρξεως τοῦ Ε.Σ.,
ἀποβαίνει λόγος κατὰ τὴν ἐπιθανά-
τιον φράσιν τοῦ Βρούτου «ᾠτλήμων
Ἀρετὴ, λόγος ἀρ' ἦρθα».

Ὁ ἀγὼν πρέπει νὰ συγκινήσῃ
κυρίως καὶ πρωτίστως τοὺς ὀρθῶς
σκεπτομένους Εὐρωπαίους. Φέρει
ἡ Εὐρώπη, ὑπὲρ πάντα ἄλλον, τὴν
εὐθύνην διὰ τὴν ἐντὸς 40 ἐτῶν
ἐκρίξιν δύο παγκοσμίων πολέμων,
οἵτινες τὴν διήρσαν καὶ ὠδήγησαν
εἰς τὴν ἀλληλοσφαγὴν τόσα Κράτη,
φέρει ἐπίσης τὴν εὐθύνην τῶν ἐξε-
λίξεων οἵτινες ἐπικουλούθησαν με-
τὰ τὴν ἀμφιβόλου εἰλικρινείας, δι-
καιοσύνης καὶ ἀποτελεσματικό-
τητος προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς «Εἰ-
ρήνης», με παραδείγματα τῶν συ-
νεπειῶν αὐτῆς, τὴν Μ. Ἀνατολήν,
τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἀνατ. Ἀ-
σίαν.

Ἡ κατάρρευσις τῆς Ἀποκιο-
κρατίας ἀνευ τῆς ἐξασφαλίσεως ὁ-
μοιογενῶν καὶ βιωσίμων Κρατῶν,
δι' ἣν δὲν κατεβλήθη ποτὲ σοβαρὰ
προσπάθεια, ἀπέδειξεν ἐν ἀκόμῃ
σφάλμα τῆς Εὐρώπης.

Ὁ Ε.Σ., τέκνον τῆς Χριστια-
νικῆς Εὐρωπαϊκῆς διανοήσεως καὶ
παραδόσεως, ἀναδεχθεὶς τὴν εὐγενῆ
καὶ ἱερὰν Ἀποστολήν του πρέπει,
διὰ νὰ συνεχίσῃ, νὰ ἔχη πάντοτε
μίαν ἀσφαλὴ καὶ ἀνεπίδεκτον ἀμφι-
βολιῶν ἀφετηρίαν. Τὴν εἶχον ὁ
Ἀνρί Ντυνὰν καὶ οἱ Συνεργάται
του κατὰ τὸ 1863.

Ἄς τὴν ἐπιζητήσωμεν καὶ οἱ
σημερινοὶ Ἐρυθροσταυρίται καὶ ἄς
ἐργασθῶμεν νὰ τὴν ἀποκαταστή-
σωμεν. Τότε θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐργα-
σθῶμεν διὰ τὴν συνευθετοποίησιν
τοῦ Συνθήματός μας:

«ΔΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗΝ»

Αἱ ἀνωτέρω συστάσεις καὶ ὑ-
ποδείξεις τοῦ κ. Προέδρου τοῦ
Ε.Ε.Σ. τὰς ὁποίας τὸν τελευταῖον
καιρὸν, κατ' ἐπανάληψιν διετύπωσεν
οὗτος εἰς Ἐρυθροσταυρικὰς συγκεν-
τρώσεις καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς τὰς
ἐπαρχίας, ἀποτελοῦν δι' ὅλους τοὺς
Συνεργάτας τοῦ Ε.Ε.Σ., ἰδιαίτερος
ὁμις διὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς λει-
τουργούς, ὅπως καὶ διὰ τοὺς γονεῖς
Ἐρυθροσταυρίτας καὶ μὴ, πολυ-
τίμους ὑποθήκας. Ἡ υἱοθέτησις
καὶ ἡ ἐμπρακτὸς ἐφαρμογὴ των
θὰ ἀποτελέσῃ ἀνεκτίμητον προσφο-
ρὰν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Νεότητα.

Σ. Σ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος ὁμιλῶν πρὸς τοὺς κ.κ. Ἐπιθεωρητάς.

ΤΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

(Πώς πραγματοποιήθη ένα όνειρο)

Στην κοιλάδα των Καλαβρύτων, ανάμεσα στη σιδηροδρομική γραμμή και στο ποτάμι, υψώνονται αντικρουστά δύο μεγάλα κτίρια, τὸ καθένα μέσα σ' εὐρύχωρον περίβολο. Τὸ ἓνα εἶναι τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Ὁρφανοτροφεῖο, πὺν ἀρχικὸς προορισμὸς του ἦταν ἡ περιθαλψὴ παιδιῶν πὺν τὰ ἄφησε ὀρφανὰ ἀπὸ πατέρα ἢ ἐξόντωσι, στὰ 1943, τῶν ἀρρένων Καλαβρυτινῶν ἀπὸ τὰ χιτλερικά στρατεύματα. Ἐκείνης τῆς ἐποχῆς τὰ παιδιὰ ἔχον βέβαια ἀπὸ χρόνια τώρα ἐνηλικιωθῆ, ἀλλὰ τὰ ὀρφανὰ δὲν λείπουν ἀπὸ τὴν πολυβασανισμένη ὀρεινὴ κωμόπολι καὶ τὰ γειτονικά της χωριά καὶ δέχονται μ' ἐγνωμοσύνη τὴ στοργὴ τῆς Ἐκκλησίας, πὺν τὴν ἐκπροσωπεῖ ἐκεῖ ἓνας ἄξιος Ἱεράρχης, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιος.

Τὸ ἄλλο κτίριο ἔχει στὸ ὑπέρθυρο τῆς κυρίας εἰσόδου τὸν μία μαρμαρινὴ πλάκα μὲ τὴν ἐπιγραφή

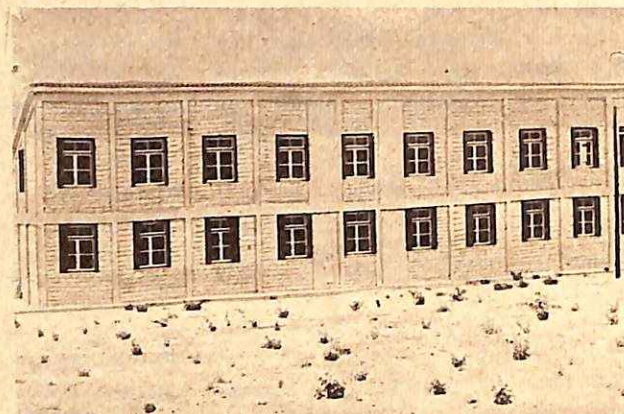
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΜΑΘΗΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ
«ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΒΟΥΓΑΣ»

Οἰκοτροφεῖον θηλέων εἶναι αὐτὸ τὸ ἴδρυμα καὶ στεγάζει σήμερα στοὺς κοιτῶνες τὸν ὀδονταπέντε νεαροὺς Ἑλληνίδες, πὺν ἔχον τὴ μόνιμη κατοικία τους σὲ διάφορα χωριά τῆς ἐπαρχίας, φοιτοῦν ὁμῶς στὸ Γυμνάσιο Καλαβρύτων. Οἱ ἀποστάσεις τῶν ὀρεινῶν χωριῶν τους ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα εἶναι τέτοιες, ὥστε δὲν τοὺς ἐπιτρέπουν καθημερινὴ ἐπιστροφὴ καὶ διανυκτέρευσι στὴν οἰκογενειακὴ τους ἐστία. Ἄν δὲν ὑπῆρχε τὸ Οἰκοτροφεῖο, θὰ ἔπρεπε νὰ μένον σὲ δωμάτια μὲ ἐνοίκιο. Καὶ τὰ δωμάτια δὲν περισσεύουν στὰ Καλάβρυτα, πὺν τὰ σπίτια τους, ὅστερα ἀπὸ τὴν πυρπόλησι τοῦ 1943, ξαναχτίστηκαν μίξερα καὶ φτωχικά.

Πρέπει νὰ ἔχη περάσει κανεὶς τὰ μαθητικά του χρόνια σ' ἐκείνη τὴ δοξασμένη καὶ μαρτυρικὴ κωμόπολι, γιὰ νὰ καταλάβῃ τί προσφέρει οὗτὰ χωριό-τόπουλα ἓνα ἴδρυμα σὰν τὸ Οἰκοτροφεῖο τοῦ Ε.Ε.Σ. Δύο—τρία, καμμιά φορὰ καὶ περισσότερα παιδιὰ ἐνοικιάζουν μαζί ἓνα δωμάτιο, γιὰ νὰ μοιράζονται τὸ ἐνοίκιο, πὺν γιὰ τὸ ἓνα παιδί θὰ ἦταν δυσβάστακτο. Τὸ Σάββατο, πὺν γίνεται τὸ παζάρι κ' ἔρχονται οἱ χωρικοὶ στὰ Καλάβρυτα νὰ πωλήσουν κάτι ἀπὸ τὰ προϊόντα τους καὶ νὰ κάμουν τὰ ψώνια τους, θὰ στείλῃ ἢ κάθε ἀγροτικὴ οἰκογένεια μερικὰ τρόφιμα στὸ παιδί της— ψωμί, ὄσπρια, ζυμαρικά, ἴσως καὶ λίγο τυρὶ, ἂν ὑπάρχον κατσίκες ἢ προβατίνες οὗτὸ σπῖτι—γιὰ νὰ περάσῃ τὴν ἐβδομάδα του. Θὰ στείλῃ μαζί, στὸ ἴδιο ταγάρι, ἢ μητέρα τὰ ἐσώρρονχα τοῦ παιδιοῦ, πλυμένα ἀπὸ τὴν ἴδια στὴ βρύσι τοῦ χωριοῦ.

Εἶναι ψυχρὸ καὶ ὑγρὸ τὸ κλίμα τῶν Καλαβρύτων, τὸ χειμῶνα. Τὰ χιόνια εἶναι μόνιμα στὰ γύρω βουνά, τὰ νερὰ κρυσταλλιάζουν σ' ἀλλάκια καὶ στὶς λιμνοῦλες καὶ ἡ θερμοκρασία μόλις ξεπερνάει τὸ μηδέν,

πολλὲς φορές καὶ δὲν τὸ φτάνει. Θέρμανσι δὲν ὑπάρχει στὸ μαθητικὸ δωμάτιο. Στὰ παλιὰ Καλαβρυτινὰ σπίτια ὑπῆρχαν τζάκια σὲ ὅλες τὶς κρεββατοκάμαρες καί, μὲ τὰ ξύλα πὺν κουβαλοῦσε ὁ πατέρας φορτωμένα στὸ γάϊδαρό του, ὁ μαθητῆς εἶχε λίγη ζεστασιά γιὰ τὴ βραδινὴ του μελέτη καὶ μπορούσε νὰ βράσῃ καὶ λίγον τραχανά γιὰ τὸ δεῖπνο του. Στὰ σημερινά, τὰ μετὰ τὴν «ἀνοικοδόμησι» σπίτια, τὸ τζάκι εἶναι σπάνιο εἶδος καί, ἂν ὑπάρχῃ κάποιον, θὰ βρίσκεται στὴ χειμωνιάτικη κἀμαρα τῆς οἰκογενείας. Στὸ μαθητικὸ δωμάτιο μόνον οἱ ἀναπνοὲς τῶν παιδιῶν λιγοστεύουν τὴν παγωνιά. Ἄλλὰ τὰ βρεγμένα ρούχα, τὰ μουσκεμένα παπούτσια θὰ μέινουν ὑγρά κ' ἔτσι θὰ φορεθοῦν πρωτὶ—πρωτὶ τὴν ἄλλη μέρα.

Τὸ Μαθητικὸν Οἰκοτροφεῖον Καλαβρύτων

Ἦσαν γνωστὲς αὐτὲς οἱ συνθήκες ζωῆς τῶν μαθητῶν στὸν Καλαβρυτινὸ Πρόεδρο τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Κωνσταντῖνο Γεωργακόπουλο. Ἄν δὲν τὶς εἶχε ζήσει ὁ ἴδιος, εἶχε ὁμῶς πολλοὺς γνωστοὺς πὺν τὶς ἐξῆσαν καὶ πέρασαν ἀπ' αὐτὸν τὸν τραχὺ δρόμο γιὰ νὰ φτάσουν σὲ ἀνώτατα ἀξιώματα τῆς Πολιτείας ἢ νὰ διακριθοῦν στὴν Ἐπιστήμη καὶ στὰ Γράμματα, στὴ Βιομηχανία καὶ στὸ Ἐμπόριο. Πόθος του μακροχρόνιος ἦταν νὰ κάμῃ ἀνθρωπινώτερη τὴ ζωὴ τῶν μαθητῶν, νὰ τοὺς βοηθήσῃ ν' ἀφιερῶνον ὅλες τους τὶς δυνάμεις στὴ μόρφωσί τους, χωρὶς βιοτικὸν περισπασμὸν, χωρὶς πείνα καὶ τουρτουρισμὸ. Μὲ τὴν ἀκλόνητη πίστι του στὴ θεία Πρόνοια, ἀναζητοῦσε τὰ μέσα γιὰ τὴν πραγμάτωσι τοῦ σκοποῦ του.

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1961, ἐδημοσιεύθη στὴ «Φωνὴ τῶν Καλαβρύτων» τὸ ἀκόλουθο σχόλιο:

«Ὁ πάντοτε σκεπτόμενος τὴν Ἐπαρχίαν μας, ἐπίλεκτος συμπατριώτης κ. Κωνσταντῖνος Γεωργακόπουλος, τ. Πρωθυπουργὸς καὶ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε. Σταυροῦ, ἔρριψε μίαν ἰδέαν: Τὴν κατασκευὴν ἐν Καλαβρύτοις μαθητικῶν ξενῶνων, ἵνα παύσουν τὰ τετρακόσια παιδάκια, ἅπαντα φοιτοῦν εἰς τὸ Γυμνάσιόν μας, νὰ ζοῦν καὶ νὰ σπουδάζουν κατοικοῦντα ἀνὰ πέντε καὶ ἕξ, ἐντὸς χώρων 3×4 μ. ἀνηλίων καὶ ὑγρῶν

μὲ ὅλας τὰς συνεπείας ἂς τοῦτο ἔχει εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς ὑγείας ἀλλὰ καὶ τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς των διαπλάσεως».

Δύο μῆνες ἀργότερα, ὁ Πρόεδρος λαμβάνει ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη, ἓνα σύντομο γράμμα:

«Κύριε Πρόεδρε, Σὰς ἐγνώρισα τὸ 1958...Εἰς τὴν ἐφημερίδα «Φωνὴ τῶν Καλαβρύτων» ἐρρίψατε μίαν ἰδέαν διὰ κατασκευὴν ξενῶνος διὰ τοὺς μαθητάς. Ἐὰν ὁ Ἄθμος Καλαβρύτων δωρήσῃ τὸ οἰκόπεδον, θὰ σὰς στείλω ἐπ' ὀνόματί σας δολλάρια δέκα χιλιάδας διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Σὰς παρακαλῶ ὅπως, πρὸς τὸ παρόν, μὴ γνωσθῇ τὸ ὄνομά μου». Ὁ Ἐδεργέτης πὺν ζητοῦσε νὰ μείνῃ ἀνώνυμος, ἦταν ἓνας ξενητεμένος Καλαβρυτινός, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κερασσιὰ. Τὸ ὄνομά του ἐμφανίζεται σήμερα χαραγμένο μὲ χρυσὰ γράμματα στὸ ὑπέρθυρο τοῦ Οἰκοτροφείου: Θεόδωρος Γ. Βουγᾶς.

Ὁ Πρόεδρος ἀπαντᾷ ἀμέσως: «Μὲ βαθντάτην συγκίνησιν ἐδιάρσα τὸ γράμμα σας.... Ἀποτελεῖ μίαν ἐκδήλωσιν εὐγενοῦς ψυχῆς καὶ δι' αὐτὸ ἡ εὐεργεσία σας θὰ ἐξυπηρετῇ ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν πολλὰ Καλαβρυτινὸπουλα. Προσεπάθησα, ὅπου ἡ Θεία Πρόνοια μοῦ ἐπέτρεψε, νὰ ἐπιτύχω τὴν ἀνέγερσιν Μαθητικῶν Οἰκοτροφείων. Ἦδη λειτουργοῦν θαυμάσια, μὲ δωρεὰς ἐκ Δανίας καὶ Ἀμερικῆς, εἰς Ἰθάκην καὶ Ζάκυνθον....Τὸ ἴδρυμα θὰ φέρῃ τὸ ὄνομά σας Εὐχομαι ὁλοφύχως ὅπως τὸ παράδειγμά σας μιμηθοῦν καὶ ἄλλοι εὐποροὶ συμπολίται, διὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ ἔργον τόσον εὐεργετικὸν καὶ τόσον πολῦτιμον διὰ τὸν τόπον, ἰδίως διὰ τὴν μόρφωσιν καλῶν καὶ ἐντίμων πολιτῶν, μὲ εὐθὴν χαρακτήρα...»

Οἱ προσπάθειες τοῦ Προέδρου στρέφονται ἀμέσως πρὸς τὴν παραχώρησι οἰκοπέδου ἀπὸ τὸ Ἄθμο Καλαβρύτων. Ἀλλεπάλληλα τὰ γράμματά του πρὸς τὸν Δῆμαρχο Καλαβρύτων, τὸν συνεπώνυμό του κ. Τάκη Γεωργακόπουλο. Τὸν Ἀπρίλιο πηγαίνει ὁ ἴδιος στὰ Καλάβρυτα, γιὰ νὰ κρίνῃ τὴν καταλληλότητα τῆς ἐκτάσεως πὺν προτίθεται νὰ ἀγοράσῃ ὁ Ἄθμος. Ἡ ἀναγγελία τῆς δωρεᾶς, σὲ μεγάλη συγκέντρωσι Ἀρχῶν καὶ δημοτῶν, προκαλεῖ, ὅπως γράφει ὁ ἴδιος στὸν κ. Βουγᾶ, «βαθεῖαν καὶ εὐληκρὴν συγκίνησιν καὶ μεγάλον ἐνθουσιασμὸν». Καὶ τὸν Ἰούλιο, παρακαλεῖται καὶ ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ὡς Πρόεδρος τῆς ἐκεῖ Ἐπιτροπῆς τοῦ Ε.Ε.Σ., νὰ ὑπογράψῃ τὸ συμβόλαιο δωρεᾶς τοῦ οἰκοπέδου ἀπὸ τὸ Ἄθμο. Λεῖπει ὁμῶς ἓνα μικρὸ κομμάτι γιὰ τὸν ὀρθογωνισμὸ τῆς ἐκτάσεως. Ὁ κ. Βουγᾶς τὸ πληροφορεῖται καὶ στέλνει ἀμέσως 200 δολλάρια γιὰ νὰ ἀγορασθῇ καὶ αὐτό. Ἡ τιμητικὴ διάκρισι πὺν τοῦ ἀπενεμήθη τότε—ὁ χρυσοῦς σταυρὸς τοῦ Ε.Ε.Σ.—ἦταν μία πρώτη ἐκδήλωσι τῆς ἐγνωμοσύνης του πρὸς αὐτόν. Ἡ ἀπάντησι τοῦ κ. Βουγᾶ δὲν ἀργεῖ. «Ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας μου—γράφει στὸν Πρόεδρο τὸν Ἀπρίλι τοῦ 1962—σὰς εὐχομαι ὑγείαν καὶ δύνανμιν διὰ τὰ ἔργα πὺν ἔχετε ἀναλάβει... Ἐσωκλείστως λαμβάνετε τρεῖς χιλιάδων δολλαρίων διὰ τὸ Οἰκοτροφεῖον».

ΣΥΣΤΑΣΙΣ

Οἱ Ἐρυθροσταυρίτες μας πὺν στέλνουν χειρόγραφα γιὰ τὴ στήλῃ συνεργασίας δὲν πρέπει νὰ γράφουν ἀπὸ τίς δυὸ ὀψεις τοῦ χαρτιοῦ, γιὰτὶ δυσκολεύουν τοὺς τυπογράφους. Διαβάζουμε μόνον ὅσα κείμενα εἶναι γραμμένα ἀπὸ τὴν μίαν ὀψιν.

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟΝ ΜΕΓΑΡΟΝ ΕΙΣ ΒΕΡΝΗΝ

Ὁ κ. Μαρσέλ Ναβίλ, Πρόεδρος τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ κ. Ζ. Α. Λεφόρ, Γενικοῦ Γραμματέως, ἐγένετο δεκτὸς εἰς Βέρνην, τὴν 26 Φεβρουαρίου 1970, ἀπὸ τοῦ κ. Χάινς-Πέτερ Τσουντι, Προέδρου τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας.

Ἡ συνάντησις αὕτη ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δ.Ε.Ε.Σ. ὅπως ἐκθέσῃ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ὁμοσπονδίας τὴν ἔκτασιν τῶν δραστηριοτήτων τῆς ἀνὰ τὸν κόσμον.

Τὴν προτεραίαν, οἱ κ. κ. Ναβίλ καὶ Λεφόρ εἶχον συναντήσῃ τὸν κ. Π. Γκράμπερ, Ἑλβετὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Δ. ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ἡ προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ

ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟΥ 1821

Ο ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ αγών της Ελλάδος του 1821, παράλληλος και εφάμιλλος με τους κατά ξηράν αγώνες. μās άφησε ένα πλήθος ανέκδοτα (μικρά, αλλά χακτηριστικά περιστατικά), που μās δίδουν πιστή την ατμόσφαιρα της πραγματικότητας. Και ήταν ή πραγματικότητας αυτή, μία ήρωική ατμόσφαιρα, μία θερμή ατμόσφαιρα όπου το πατριωτικό φρόνημα, το μένος κατά των τυράννων και ή επιθυμία να κερδίσουν την Έλευθερία, τους ενεψύχωνε όλους, από τους άρχηγούς και τους πρωταγωνιστάς έως τον απλό άγωνιστή, τον ναύτη, το ναυτόπουλο, το μάγειρα του σκάφους. Άλλά τον τόνο τον έδιδαν οι μεγάλοι άρχηγοί, ο Μιαούλης, ο Κανάρης, ο Παπανικολής, ο Τομπάζης, ο Αποστόλης, ο Κουντουριώτης, ή Μπουμπουλίνα. Αυτοί είχαν και άτρόμητο θάρρος και μεγάλη πείρα ταξιδιών και κοφερό μυαλό και εύγλωττία και χιούμορ. Κι έτσι τα έβγαζαν πέρα σε κάθε δύσκολη περίπτωση. Πάντα πρώτοι δίνανε το παράδειγμα.

Άς δούμε τί μās λέει για τον περίφημο θαλασσομάχο Παπανικολή ο Γ. Πασπαλιώτης, στο βιβλίο του «Βίος Δ. Παπανικολή», (έκδοσις 1865): «Τόν Αύγουστο του 1824, τα ελληνικά καράβια ένωμένα τραβούσανε κατά την Άλικαρνασσό, όπου λούφαζε ή τούρκικη άρμάδα. Ο Παπανικολής μαθαίνει πως τέσσερα μπουρλότα διαλεχτήκανε, μαζί μ' άλλα πολεμικά, να πάνε, νύχτα, να χτυπήσουνε τους Τούρκους. Τρέχει ο Παπανικολής στο ναύαρχο τόν Ψαριανό και ρωτάει αν είναι αλήθεια. «Δημήτρη μου, λέει ο ναύαρχος, σαν παλληκάρι που είσαι, σε φύλαξα για άλλη, καλύτερη ώρα, και γι' αυτό έβαλα τόν Μπρατσάνο και τόν Βρούλο». Κι ο ναύαρχος τουδωσε το χέρι, μα ο Παπανικολής δεν το δέχτηκε. «Μ' άδίκησες, και λοιπόν σ' άφηνω γειά», του λέει. Γύρισε στο μπουρλότο του και έκαμε πανιά τραβώντας κατά τόν έχθρό. Μα της Άλικαρνασσού οι τούρκικες οι βαρκαδόστες δώσανε σινιάλο στην άρμάδα. Ο ναύαρχος ο Ψαριανός με τα δικά του τα σινιάλα τόν προστάζει να γυρίσει πίσω, μα αυτός δεν άκούει. Τότε, τί να κάνουν οι τρεις ναύαρχοι, προστάζουνε και τ' άλλα τα μπουρλότα ν' ακολουθήσουνε τόν Παπανικολή. Κι άρχισε ο πόλεμος και οι άρμάδες του Ίμπραήμη και του Χοσρέφ Πασά πήρανε το φευγιό τους κι ως το βράδυ φεύγανε». Με τέτοιους άγωνιστάς, πως ήταν δυνατόν να μην νικήσουν οι πρόγονοί μας του 1821;

Ένας ξένος, ο Τζέιμς Έμερσον, μās λέει πως πολεμούσε ο Μιαούλης: «Μένει ο Μιαούλης στην πρύμη πάντα του καραβιού του, χωρίς διακοπή· εκεί στο καμαρίνι του, πάνω από το δοιάκι, κάθεται όλημέρα, εκεί κοιμάται, τέλος από κει άγναντεύει του στόλου του τα κινήματα. Μ' άφάνταστη φροντίδα, μ' άκούραστη προσοχή κάνει τα ναυαρχικά του χρέη, πράμα τόσο δύσκολο, (πιο πολύ από τα έσωτερικά εμπόδια παρά από του έχθρου τόν κίνδυνο). Στρωμένος πάντα σταυροπόδι στο ντιβάνι, πήρε την κακή συνήθεια να μαδάη τις μαλακές παντούφλες του, και τόν τελευταίο μήνα είχε τόσες σκοτούρες με τους Τούρκους, που έκαμε τις παντούφλες του κουρέλια». Είχε συνείδησι ο

Μιαούλης τί σημαίνει «ελεύθερος άνθρωπος». Ήξερε, ότι ο άλληνός «ελεύθερος άνθρωπος», δε δέχεται καμιά τιμή από τους όμοιους του που να προσφέρεται με «δουλοπρέπεια» μήτε και εκμεταλλεύεται τη θέσι που τυχόν έχει αποκτήσει με την αξία του για να ταπεινώνη με τη συμπεριφορά του τους άλλους, γύρω του. Τέτοια μαθήματα «ελευθέρου ανθρώπου» έδινε ο Μιαούλης σε μερικούς Έλληνες του καιρού του, που αν και είχαν αποτινάξει τόν Τούρκο, δεν είχαν ακόμη αποβάλει μερικές κακές συνήθειες.

Λοιπόν, τόν Οκτώβριο του 1825, μία τριζυμία σκόρπισε τα ελληνικά καράβια κι ο Μιαούλης άραξε στην Κίμωλο για να περιμένη ως που να συναχτούν και οι άλλοι. Πήγαν άπάνου στο καράβι οι Κιμωλιάτες με κάποια χαρίσματα, φρούτα και τέτοια, κι άρχισαν να προσκυνάν κατά την τούρκικη συνήθεια, ν' άγγιζουν με το χέρι το πάτωμα και ύστερα να τόν φέρνουνε στο μέτωπο. Ο ναύαρχος θύμωσε: «Τί είναι αυτά τα καμώματα; είπε. Που είσαστε, στην Τουρκιά; Έδώ δεν ήρθα να με προσκυνήσετε, ήρθα να πολεμήσω για τη λευτεριά σας!» Μα ύστερα, γλύκανε το θυμό του και τους περιποιήθηκε. Επίσης, μία μέρα, κατά το 1825, είχε συμβούλιο με τους καπετάνιους του στόλου στην κάμαρα του καραβιού. Αφού είχαν, τι είχαν να πουν, ο ναύαρχος ανέβηκε στο κατάρτωμα. Άμα γύρισε πάλι κάτω, προσηλωθήκαν όλοι να τόν κάμουν τόπο να καθήση στην κορφή. Αυτός άρνήθηκε να περάσει. Κάθησε στην πιο κοντινή θέσι του ντιβανιού, και είπε: «Όλοι είμαστε έλευτεροι, όλοι άδεργοί...».

Όταν στα 1858 πέθανε στην Τύδρα από τους θαλασσομάχους του 21, ο Γεώργιος Κουντουριώτης, έγινε κάτι το πρωτοφανές. Όλοι οι Τύδραίοι πήγαν στην κηδεία του συμπατριώτη τους και με πολλούς τρόπους έδειξαν τη συγκίνησή τους. Μα εκείνο που «συνεκίνησεν και αυτάς τας λιθίνους καρδιάς», γράφει ο χρονογράφος της εποχής στην εφημερίδα «Ήλιος», ήτο το έξης: «Η χήρα του αιδιμού Λαζάρου Κουντουριώτου (νύφη του Γεωργίου), άσθενούσα και μη δυναμένη να υπάγη εις τόν οίκον του αποθανόντος, παρέκάλεσε να μεταφέρουν τόν νεκρόν εις την οικίαν της διά να τόν άσπασθί. Κομισθέντος δε του νεκρού εν τη αύλῃ της, κατέβη αυτή ύποβασταζόμενη υπό των συγγενών της και κρατούσα δύο άνθοδέσμας απέθεσεν αυτάς επί του νεκρού, δν ήσπάσθη, είτα δ' άπήγειλεν το έξης σπαραξικάρδιον: «Πάρε αυτά, και τη μία άνθοδέσμη, κράτα την έσύ, την άλλη δώσ' την στον άντρα μου και αδελφό σου, και πές του: «Πώς μās είχατε και πως μās αφήσατε»; Άηλαδή, καίς πήρατε με πλούτη και μās αφήνετε με φτώχεια». Γιατί όλος ο τεράστιος πλούτος της Τύδρας, είχε ξοδευτή για τόν μεγάλον αγώνα. Και τώρα, οι Τύδραίοι, οι πριν από το 1821 πάμπλουτοι καραβοκύρηδες, ήταν πάμπτωχοι. Μα κι αυτοί και το νησί τους ήταν μεγάλοι, είχαν γίνει δόξα και τιμή της ελληνικής ιστορίας, γιατί τα είχαν προσφέρει όλα για την Άνάστασι του Έθνους.

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Με τόν Πυθαγόρειον Φιλόλαον διατυπώται ή μεγαλοφυής σκέψις ότι όλόκληρον το Σύμπαν είναι σφαιρικό, ότι εις το κέντρον του κόσμου υπάρχει ένα άστρον με πύρ, ή Έστία, και ότι γύρω από την Έστian περιστρέφονται 10 άλλαι σφαίραι, ως ή Γῆ, ο Ήλιος, ή Σελήνη και ή σφαίρα των άπλανών άστέρων.

Η ιδέα αυτή του Φιλόλαου έθαιμάσθη υπό των μεγάλων νεωτέρων αστρονόμων διά την πρωτοτυπίαν της, την τόλμην και την φαντασίαν. Ουδείς προηγουμένως ήδυνήθη να σκεφθή ότι είναι δυνατόν ή Γῆ να μη κείται εις το κέντρον του κόσμου. Μα — θα είπη κανείς — διατί ή σκέψις αυτή είναι τολμηρά; Άπλουστάτα, διότι ή Γῆ έθεωρείτο υπό πάντων ως κατοικία όχι μόνον των ανθρώπων, αλλά και των θεών. Πως είναι δυνατόν να μη είναι εις το κέντρον του κόσμου ή κατοικία των θεών; Αντίθετος σκέψις άποτελεί σχεδόν βλασφημίαν. Ως προς την περιστροφήν, ή όποία άποτελεί και αυτή τολμηράν ιδέαν, ή πρώτη άρχή ξεκινά από τους Όρφικούς, το 1230 π. Χ. Αυτοί έδέχοντο όμως ότι περιστρέφεται όχι ή Γῆ, αλλά ο Ουρανός γύρω από την Γῆν — «σφαιρηδόν έλίσσόμενος περί γαίαν».

Μετά τόν Φιλόλαον μία σειρά Πυθαγορείων φιλοσόφων δεν άπεδέχθησαν την ιδέαν του Φιλόλαου, αλλά επέμειναν ότι ή Γῆ κείται εις το κέντρον του κόσμου και είχε τόν ίδιον άξονα με τόν κόσμο. Και επειδή περιστρέφετο περί τόν άξονα αυτόν εκ δυσμών προς ανατολάς, διά τούτο φαίνεται ότι τα άστρα κινούνται έξ ανατολών προς δυσμάς. Η ιδέα ότι ή Γῆ δεν είναι άκίνητος, αλλά στρέφεται περί άξονα, είναι και αυτή τολμηρά διά την εποχήν εκείνην.

Ο Πλάτων και ο Άριστοτέλης διά να εξηγήσουν την περιστροφήν των άστέρων έδέχοντο ότι ή Γῆ είναι άκίνητος. Η αντίληψις αυτή έγένετο δεκτή ως δόγμα εις τους κατοπιν αιώνας και ιδία κατά τόν Μεσαίωνα, και έθαν το 1500 μ. Χ. ο Γαλιλαίος έτόλμησε να είπη ότι ή Γῆ κινείται, παρ' όλίγον να θανατωθή, διότι έλεγε πράγματα αντίθετα από όσα είχε διδάξει ο πάνσοφος Άριστοτέλης.

Εις τόν Έλληνικόν κόσμον όμως, αν και ή σοφία του Πλάτωνος και του Άριστοτέλους ήτο σεβαστή, εν τούτοις αυτό δεν έμπόδιζε να άναζητούνται ιδέαι που να ίκανοποιούν πληρέστερον τας περί του κόσμου άπορίας. Ο μαθητής του Πλάτωνος Ηράκλειδης ο Ποντικός, επανήλθεν εις την γνώμην των Πυθαγορείων, ότι ή Γῆ περιστρέφεται, διά τούτο τα άστρα φαίνονται ως κινούμενα.

Μεγα βήμα εις την πρόοδον της Άστρονομικής Έπιστήμης έσημείωσεν ο σπουδαίος αστρονόμος Άρίστηρχος ο Σάμιος περί το 280 π. Χ. Αιτός διετύπωσεν ένα σύστημα, το όποιον έμελέτησε, έσυστηματοποίησεν και παρουσίασε ως ιδιόν του ο Πολωνός Κοπέρνικος εκατόν έτη μετά την πώσιν της Κωνσταντινουπόλεως. Τούτο το σύστημα ισχύει σήμερον. Ο Άρίσταρχος είπεν, ο Ουρανός περιέχει την άκίνητον σφαίραν των άπλανών άστέρων. Εις το κέντρον της σφαίρας αυτής κείται ο Ήλιος άκίνητος. Η Γῆ περιστρέφεται πρώτον μεν περί τόν έαυτόν της και δεύτερον εις κύκλον που έχει ως κέντρον τόν Ήλιον. Έτσι, πρώτος ο Άρίσταρχος έθεμελίωσε το ήλιοκεντρικόν σύστημα.

Του Άρίσταρχου ή διδασκαλία έπροξένησε μεγάλην έντίπωσιν, διότι άνέτρεπε τα όσα μέχρι τότε παρεδέχοντο οι μεγάλοι σοφοί και οι αστρονόμοι, διά τούτο και κατηγορήθη από τόν Στωϊκόν φιλόσοφον Κλεάνθην ως «κινών την έστian του κόσμου». Άλλά το τολμηρόν αυτό σύστημα ουδείς το παρεδέχθη.

Ο έπιφανέστερος από όλους τους μεταγενεστέρους αστρονόμους υπήρξεν ο Πτολεμαίος, περί το 140 π. Χ., ο όποιος ήτο και έπιφανής μαθηματικός και γεωγράφος. Ο Πτολεμαίος ύπεστήριξεν όσα και ο Πλάτων και ο Άριστοτέλης, δηλαδή, ότι ή Γῆ κείται άκίνητος εις το κέντρον του κόσμου και ότι όλα τα άστρα κινούνται όμαλώς περί την Γῆν εις κυκλικήν τροχίαν. Όπως το κύρος του Πτολεμαίου ήτο μέγα και εις τόν κόσμο των Έλλήνων και των Ρωμαίων, αλλά και εις τόν κόσμο των Άράβων, οι όποιοι μετά το 640 μ. Χ. κατέστησαν κοσμοκράτορες, το Πτολεμαϊκόν σύστημα έγένετο δεκτόν από όλους τους λαούς και καθώς ήτο σύμφωνον προς τας αντίληψεις του Άριστοτέλους, διετηρήθη ως ή μόνη άυθεντική Άστρονομία μέχρι του 1600 μ.Χ.

ΟΙ ΠΛΑΝΗΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΡΤΙΟΝ

Την 21ην Μαρτίου έχομεν την έαρινήν ισημερίαν και ίσονυκτίαν. Ο ήλιος θα άνατείλῃ την 6.28' και θα δύσῃ την 6.38'. Η διαφορά της δύσεως άρτελείται εις την διάθλασιν των ακτίνων εις την ατμόσφαιραν. Ο Έρμης την 23ην θα εύρεθῇ εκείθεν του Ήλιου, δηλ. «εις άνωτέραν σύνοδον», διά τούτο δεν είναι όρατός.

Η Άφροδίτη εις τας άρχάς του μηνός δύει 35' μετά τόν Ήλιον και διά τούτο μόλις είναι όρατή επ' όλίγα λεπτά της ώρας, αλλά κατά το τέλος του Μαρτίου δύει μίαν όλόκληρον ώραν μετά τόν Ήλιον, όποτε είναι όρατή επί μακρότερον διάστημα.

Ο Άρης είναι όρατός όλόκληρον τόν Μάρτιον, αλλά ή φωτεινότης του είναι μειωμένη. Το βράδυ τόν βλέπει κανείς εις τα ΝΔ πιο κάτω από τόν Κρόνον. Καθημερινώς όμως μειώνεται ή απόστασις των, διότι ο Άρης ανεβαίνει εις τρόπον ώστε κατά την 17ην θα συναντηθούν εις το αυτό ύψος.

Ο Ζεύς κατά τόν Φεβρουάριον άνέτελλε περί το μεσονύκτιον, κάθε ήμέραν όμως έπιταχύνει την πορείαν του. Την 15ην θα άνατείλῃ περί την 10 μ.μ. και κατά τόν τέλος του μηνός τρία τέταρτα της ώρας ένωρίτερα. Κατά την άνατολήν του εύρίσκεται κάτωθεν του Στάχους της Παρθένου και άριστερά.

Ο Κρόνος είναι όρατός υπεράνω του Άρεως και φωτεινότερος από αυτόν. Μέχρι τώρα εύρίσκετο ύψηλότερα από τόν Άρην και έδω άργότερα από αυτόν. Κατά την διάρκειαν του Μαρτίου όμως, ο Άρης διαρκώς άναβαίνειν θα φθάσῃ ύψηλότερα από τόν Κρόνον. Και μέχρι μεν της συναντήσεως των δύο άστρων θα δῇ ένωρίτερον ο Άρης, μετά την συνάντησιν όμως κατά την 17ην, θα δῇ ο Κρόνος ένωρίτερον του Άρεως με ρυθμόν έπιταχυνόμενον.

Η Σελήνη κατά την έναρξιν του μηνός το πρώτ εύρισκόμενη εις το τελευταίον της τέταρτον θα είναι εις τόν άστερισμόν του Σκορπιού. Την 7ην ως Νέα Σελήνη προβάλλει εις την Δύσιν. Την 12ην διακρίνεται εις την περιοχήν του Κρόνου και του Άρεως. Την 23ην έχομεν Πανσέληνον. Την 25ην, περί τας 8.30' μ.μ. θα είναι 6 μοίρας νοτιότερον του Διός.

ΠΑΛΑΙΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ

Η ΨΥΧΡΑΙΜΙΑ Ή ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ...

‘Ο καπτάν - Λάβδας, ξαπλωμένος στο στενό του κρεβάτι με το σκληρό στρώμα, μετράει και ξαναμετράει τα δεκάριά της όροφης. «Μπά, πού νά πάρ’ ή όργή! Όλο δεκατρία τὰ δγάζω», μωρμουρίζει κάθε τόσο. «Δέ γίνεται ούτε νά λιγοστέψουν ούτε νά πληθύνουν». Καί πάλι τὰ ξαναμετράει. Δέν έχει τί νά κάνη ό καπτάν - Λάβδας, γιατί είναι άρρωστος — όχι και πολύ σοβαρά βέβαια, ένα κρυωματάκι— μὰ είναι περασμένος στα χρόνια και ό γιατρός τόν συμβούλευε νά μείνη μερικές ήμέρες ξαπλωμένος στο κρεβάτι για νά μπορή σέ λίγο νά κατέβη στο καφενείο του μάλου. Τό σπíti του είναι ένα μεγάλο νησιώτικο σπíti, πέτρινο και άσβεστωμένο, χτισμένο κοντά στη θάλασσα. Μὰ από κεί πού είναι ξαπλωμένος δέν τήνε βλέπει τη θάλασσα ό καπτάν - Λάβδας, μόνο τήν άκούει. Ξέρει όλες τις φωνές της και καταλαβαίνει πότε είναι πολύ θυμωμένη, πότε πιό λίγο, πότε νυστάζει ή θάλασσα και θέλει νά κοιμηθί, πότε έχει κέφια και τραγουδάει τὰ δικά της τραγούδια. Μὰ αυτή τήν ώρα, δέκα τὸ πρωί, ή θάλασσα φαίνεται πώς είναι ανάμεσα θυμού και γέλιου, σὰ νά μὴν άποφασίζει τί πρέπει νά κάνη. ‘Η γυναίκα του καπτάν - Λάβδα, είναι στην κουζίνα και δράζει ένα ψάρι.

Μὰ πόσο άργούν νά περάσουν οι ώρες! Κι ό καπτάν - Λάβδας, μιά μισοδυθίζεται σ’ έναν ψευτούπινο και μιά σκιρτά και τινάζεται γιατί δέ θέλει νά κοιμηθί. “Αν τὸν πάρη ό ύπνος τώρα, πώς θά άποκοιμηθί τὸ θράδυ; Όστόσο, νά πάλι αυτή ή όμίχλη του ύπνாகου μέσα στα μάτια του. Μὰ δέν είναι κι άσκημα. Ξεχνιέσαι για λίγο, δέν ξέρεις πού βρίσκεσαι, ό νους σου τὸ σκάει από τὸ κλουβί του, και τότε, μπορείς άξια μέσα σ’ αυτή τήν όμίχλη νά ίδῃς νά περνάνε σὰ μαγικές ζωγραφιές τὰ σκαριά τῶν καραβιῶν πού δούλεψες τόσα χρόνια, από παιδάκι. Καί βλέπεις ανάκατα βάρκες, μαούνες, καϊκια, ποστάλια, φορτηγά, υπερωκεάνεια, πολεμικά, ύποδρύχια, μπενζίνες. Κι ανάμεσα άπ’ αυτά τὰ σκαριά, ξεπετιούνται, σὰ φαντάσματα, οι μορφές τῶν ανθρώπων πού δούλεψες μαζί τους... ‘Εκείδᾶ, θυθισμένος σ’ αυτή τήν όμίχλη ό καπτάν - Λάβδας, καταλαβαίνει ξαφνικά πόσο πολύ έζησε, τί περιστατικά τοῦλαχαν, τί περιπέτειες είχε, πόσους ανθρώπους και τόπους έγνώρισε. Δέν ξέρει πολλά γράμματα, μὰ ποιὸς ναυτικός δέν έχει διαβάσει ή άκούσει κάτι για τὸν ‘Οδυσσεά; Κι ό καπτάν - Λάβδας, εκείδᾶ πού έχει μπερδευτή με τὰ περασένα, τούρχεται ξαφνικά και λέει με καμάρι: «‘Ε, εγὼ είμαι σάν ένας μικρὸς ‘Οδυσσεάς...».

Τί παράξενο! Καθὼς πασχίζει νά βάλη σέ τάξι όλα του τὰ παλιά, ό νους του σὰ νά μὴ θέλει νά τὸν βοηθήσῃ νά θυμηθί τις σπουδαίες περιπέτειες της ζωής του. Πάει νά τις άγγίξῃ με τὸ νου του, κι αὐτὸς γλιστρά άπ’ αὐτὲς και φεύγει, σὰ νά άποζητά ή κάτι πού έχει χάσει και θέλει νά τὸ δρῇ. Καί νά! “Αξαφνα, στέκεται σέ κάτι πού ποτὲ άλλοτε δέν τοῦ είχε ξαναβρῇ στη μνήμη. Σέ κάτι άσήμεντο, πού τοῦ είχε συμβῇ σάν ήταν παιδί. Μὰ... έτσι

ήταν ακριβῶς; Τότε, δέν τοῦ είχε κάνει έντύπωσι. Τώρα όμως...

«Θάμουνα δώδεκα χρονῶν! ‘Ηταν καλοκαίρι, είχαμε διακοπὲς τοῦ σχολείου, και βοηθούσα στο κουπι τὸν μπάρμπα μου τὸν βαρκάρη, τὸ Βαγγέλη τὸ Λόρδα. Είχε μιά βάρκα όχι πολύ μεγάλη, και μ’ αὐτήν μπάρκαρε και ξεμπάρκαρε έπιβάτες σάν έρχόταν κάθε βδομάδα τὸ ποστάλι της γραμμής. ‘Εκανε κι άλλες δουλειές με τη βαρκούλα του. Ψάρευε και σάν έρχόντανε οι ξένοι, τὸ καλοκαίρι τὸν νοίκιαζαν για καμμιὰ βαρκάδα στο λιμάνι. ‘Ο μπάρμπα μου ήταν ένας κοτσωνάτος έβδομηνταπεντάρης, γερό κόκκαλο. Δέν ήθελε νάχη συνεταίρο στη δουλειά του, και τραβούσε μόνος του τὰ κουπιά. ‘Ηταν άγαθός άνθρωπος, μὰ φωνακλᾶς όπως όλοι οι βαρκάρηδες. Τὸν θυμάμαι, όλορθος μέσα στη βάρκα, σάν είχε κύμα, πάσχιζε νά τὰ καταφέρει τραβώντας με δύναμη και με ρυθμό τὰ κουπιά. Τὸ καλοκαίρι μ’ έπαιρνε μαζί του για νά τὸν βοηθῶ. Κ’ εγὼ, άλλο πού δέν ήθελα.

«Αὐγουστος θάταν, μὰ πόσα χρόνια κύλησαν από τότε! ‘Ηταν ένα ωραίο δειλινό. Με τὸ μπάρμπα μου καθόμαστε στη βάρκα και περιμέναμε κανένα «ναύλωμα». ‘Ο μῶλος έρημος. ‘Η θάλασσα λάδι... Δέ θά βγῇ τίποτις σήμερα», ψιθύρισε ό μπάρμπα μου μισοθυμωμένος. «Μὰ κι αν θά φανῇ κανείς, θά πάρῃ τη μπενζίνα. Ποιός παίρνει πιὰ βάρκα...» Μὰ νά, από τὰ σκαλιά, άντίκρυ, φάνηκε μιά χαρούμενη συντροφιά, κύριοι και κυράδες. ‘Ερχόντανε πρὸς έμᾶς. ‘Ηταν τρεῖς κύριοι και δυὸ κυράδες. ‘Η μιά από τις κυράδες έσερνε μαζί της κάτι τελάρα και κάτι σάν ξυλοπόδαρα. Ζωγράφιζε όπως έμαθα κατόπι. Μὰ ό ένας από τούς τρεῖς κύριους, μού έκανε μεγάλη έντύπωσι. ‘Ηταν ψηλός, είχε παχὺ ξανθὸ μουστάκι, φορούσε χρυσὰ γυαλιὰ και κρατούσε κ’ ένα μάτσο έφημερίδες. Μᾶς ζυγώσανε με γέλια και ζωηρὲς κουβέντες. Κι ό ψηλὸς κύριος είπε: «‘Η βάρκα σου μπορεί νά μᾶς πάῃ στο Μπόρθι»; «Στὸ Μπόρθι»; φωνάζει ό μπάρμπα μου. «Και στη Σμύρνη σᾶς πάω εγὼ, άμετί!» Καί κορδῶθηκε όλορθος μέσα στη βάρκα. ‘Εγὼ, σάν άκουσα πὼς θά πηγαίναμε στο Μπόρθι, τρελλάθηκα από τη χαρά μου. ‘Ηταν ένα άλλο λιμάνι, έξι μίλια αλάργα από τη Χώρα, και θά κάναμε τρεῖς ώρες νά πηγαίναμε εκεί, άφου πρώτα θά περνούσαμε έξι κάβους στη σειρά. Πόσο μού άρεσε νά κάνω αὐτὸ τὸ ταξιδάκι, κι ᾶς τραβούσα κουπί! Γιατί σάν είχαμε ξένους ό μπάρμπα μου θεωρούσε χρέος του νά τούς δείχνει τὸ άπόμερο κρυφὸ λιμανάκι με τὸ δράχο πού έσταζε τὸ «κρυφὸ νερό». ‘Ηταν ένα μυστήριο, μιά άπίστευτη όμορφιά.

‘Ο ψηλὸς κύριος έρριξε μιά δύσπιστη ματιὰ στα γερατειὰ τοῦ μπάρμπα μου. «Μόνος σου θά τραβήξῃς κουπιά;» «Ναί, και τὸ παιδί από δῶ. Γιατί; Δέ σου γεμίζομε τὸ μάτι; Μπήτε μέσα και θά δῇτε! Σέ μιά ώρα, φτάνουμε στο Μπόρθι». Τέλος, ή συντροφιά πήδηξε στη βάρκα, κάθησαν όλοι στοὺς μπάρκους, κ’ έμεις άρπάξαμε τὰ κουπιά και ξεκινήσαμε βάζοντας πλώρη πρὸς τὸν πρώτο κάβο. Σέ λίγο τὸν

περάσαμε. ‘Η θάλασσα ήταν ήσυχη, μὰ σιγά - σιγά άρχισε νά σαλεύῃ, νά μελανιάζῃ από τὸ βάθος τοῦ όρίζοντα. Μὰ ό μπάρμπα μου μήτε πού έδειχνε τίποτα. Τραβούσαμε αδιάκοπα τὰ κουπιά, ή συντροφιά κουβέντιαζε, έδλεπε άντίκρυ τὰ χωριουδάκια τοῦ νησιού τὰ σκαρφαλωμένα πάνω στα βράχια. Περνούσαμε από μικρὰ άκρογιάλια, ξεσπούσανε σέ θαυμασμούς, λέγανε τοῦτο και τ’ άλλο, συχνὰ δέν καταλάβαινα τί λέγανε. Τέλος, κ’ ένῶ άκόμα ό καιρὸς ήταν ήσυχος, φτάσαμε στὸν πέμπτο κάβο και στρίψαμε πρὸς τὰ μέσα. Νά ό δράχος με τὸ «κρυφὸ νερό». ‘Ηταν ένας δράχος ντυμένος μιά άραιή πρασινάδα, σὰ χνούδι. «‘Α, πὼς διψῶ», είπε ή κυρά πού ζωγράφιζε. «Τώρα θά πιῇς τὸ άθάνατο νερό», λέει περήφανα ό μπάρμπα μου και κολνάει τη βάρκα σέ μιά ραγισματιὰ τοῦ δράχου πούμοιαζε με σκαλοπάτι. Πετάχτηκα πρώτος δῶ και βοήθησα τοὺς άλλους νά βγοῦν. ‘Ο δράχος δέν ήταν πολύ μεγάλος. Τὸν ανέβηκαν. «Μὰ πού είναι τὸ νερό; Δέ βλέπω, δέν άκούω πουθενά νερό», λέει ό ψηλὸς κύριος. «Μιά στιγμή, και θά ίδῃς» λέει ό μπάρμπα και γονατίζει στο δράχ, σέ μιά κατηφορική μεριά του. «Δές τε τί θά κάνω, και κάντε το κ’ έσεις». Καί βάγει τις δυὸ παλάμες άνοιχτές σύρριζα στο δράχο, σὰ νά ήθελε νά μεζέψῃ κάτι. Περιμένα λίγο, και μετὰ τὸν βλέπουν νά σκύβῃ τὸ πρόσωπό του πρὸς τις παλάμες του και νά χώνῃ τὰ μουστάκια του μέσα. ‘Εμεινε εκεί, ρουφώντας κάτι πού δέ φαίνόταν, και σὰ σηκώθηκε τὰ μουστάκια του στάζανε νερό. Τὸ ίδιο είχα κάνει κ’ εγὼ. «Νά, έτσι νά κάνετε, νά πιῇτε. Τὸ νερό αναβλύζει σταλιὰ σταλιὰ από τη χορταριασμένη πέτρα και πρέπει νά τὸ μαζέψῃς στη χούφτα σου σὰ χρυσάφι, λίγο - λίγο, για νά τὸ πιῇς!» Οι ξένοι κοίταζαν με θαυμασμό τὸ μαγεμένο δράχο. Φαίνεται πὼς δέν τοὺς είχε λάχει νά δούνε τίποτα παρόμοιο. Καί μονομιάς σκύψαν όλοι και δὸς του νά γεμίζουν τις φούχτες τους με τὸ δροσερό, όλόγλυκο νεράκι, πού στέρευε μόλις τὸ ρουφούσες πιὸ βιαστικά, και πού έπρεπε νά περιμένῃς για νά αναβλύσῃ πάλι άργά - άργά και σιωπηλά, σὰ δάκρυ χαρᾶς, από τὰ σπλάχνα τοῦ δράχου.

«Έτσι πέρασε κάμποση ώρα, γιατί οι ξένοι δέ λέγανε νά ξεκολλήσουν από τὸ νερένιο δράχο. Μὰ στο μεταξύ ό καιρὸς είχε αλλάξει. Μόλις βγήκαμε από τὸν κάβο κι άντικρύσαμε δεξιά μας τὸν τελευταίο ή βάρκα μας άρχισε νά χορεύῃ πάνω σέ κύματα πού όλοένα φύσκωναν. Είχε σηκωθῇ νοτιὰ —κι αὐτὸ ήταν τὸ χειρότερο, γιατί όταν θά βάζαμε πλώρη πρὸς τὸ Μπόρθι, περνώντας τὸν τελευταίο κάβο, θάχαμε τὸν καιρὸ κόντρα. Καί πὼς θά τὰ δγάξαμε πέρα με τὰ δυὸ κουπιά; ‘Ο μπάρμπα μου και κατάλαβε κι άρχισε νά τραβά τὸ κουπί του όσο μπορούσε πιὸ γρήγορα. Οι ξένοι τὰ χρειάστηκαν. Πάψανε νά μιλᾶνε και κουρνιαξάνε στοὺς μπάρκους. Τὰ πρόσωπα τῶν άντρῶν σκοτείνιαζαν, οι κυράδες χλῶμαιναν και τὰ κύματα όλοένα και άγρίευαν και μᾶς ταρακουνούσαν. Με πολύ κόπο φτάσαμε στὸν κάβο ξύνοντας τον σχεδόν. Μὰ τότε ήταν πού θέρειψε ό άγέρας, γιατί σάν ξανοιχτήκαμε στὸν ὄρμο δέ μᾶς φύλαγε πιὰ ή στερία από τη νοτιὰ και τὰ κύματα άρχισαν νά μᾶς σπρώχνουν πρὸς τὸ πέλαγος. ‘Ο μπάρμπα μου είχε πεισμώσει. «Θὰ μπορούμε, πού θά μᾶς πάῃ ό διαβολεμένος», ξεφώνι-

ζε και δὸς του διπλωνόταν άπάνω στα κουπιά, φωνάζοντας μου νά κάνω τὸ ίδιο και βλαστημώντας με. ‘Αλλά τοῦ κάκου! Όσο κι αν προσπαθούσαμε, δέν προχωρούσαμε ρούπι. Οι άλλοι είχανε παραλύσει, οι κυράδες κλαίγανε, οι δυὸ κύριοι ψάχναν νά δροῦν κανένα άλλο κουπί —πού δέν υπήρχε— νά βοηθήσουν. Κι ό μπάρμπα μου όλο και πεισμάτωνε κι άγκομαχούσε, κ’ ή βάρκα όλο κι αλάργευε από τὰ βράχια τοῦ κάβου. «Μου φαίνεται πὼς τώρα θά μᾶς πᾶς στη Σμύρνη», τοῦ λέει ό ψηλὸς κύριος πού είχε σηκωθῇ ὀρθὸς μέσα στη βάρκα, σὰ νά ήταν καπετάνιος. «‘Ε, τί θά κάνουμε τώρα; Κι ό μπάρμπα μου: «Θὰ μπορούμε στο λιμάνι σου λέω!» Μὰ δέν πρόλαβε νά τὸ πῇ κ’ έπεσε άνάσκελα μέσα στη βάρκα, ένῶ τοῦ ξεφευγε τὸ κουπί από τὰ χέρια. Καί καλὰ πού πρόλαβε και τὸ άρπαξε ό ψηλὸς κύριος, γιατί θά τὸπαιρναν τὰ κύματα. «‘Ακου», τοῦ λέει με δυνατὴ μὰ ψυχραιμῃ φωνή. «‘Ας τις παλληκαριές και τὰ πείσματα και κάνῃς ό,τι σου πῶ! Μπρός, θά γυρίσουμε πίσω, στο δράχο με τὸ κρυφὸ νερό! ‘Αντι νά πολεμᾶς τοῦ κάκου νά νικήσῃς τὸ νοτιὰ, τράβα δυὸ κουπιές νά τὸν άποφύγῃς. Πέσε κάτω από τὸν κάβο, και κάνῃς πίσω». Αὐτὴ τήν άπλή λύσι, κανένας δέν τήν είχε σκεφθῇ, μήτε καν ό μπάρμπα μου ό Λόρδας πού είχε γεράσει μέσα στα κύματα! Σηκώνεται, άνοίγει κάτι μάτια τόσα, τὰ σπηλώνει στα μάτια τοῦ ψηλοῦ κύριου, άρπάζει τὰ κουπιά και χᾶπ και χόπ, σέ δυὸ λεπτά, είχαμε γλυτώσει από τὸ νοτιὰ. Έτσι, πλεόντας άπάνεμα, σέ θάλασσα ήσυχη, βρεθήκαμε σέ λίγο στο νερένιο δράχο. Οι κυράδες είχαν συνεφέρει και πάσχιζαν νά μαζέψουν πάλι νεράκι στις φούχτες τους. Κι ό ψηλὸς κύριος, θγάζοντας τὸ πορτοφόλι του, παίρνει από μέσα ὅσα χρήματα είχαν συμφωνήσει με τὸ μπάρμπα μου και τοῦ τὰ δίνει, λέγοντάς του:

—“Αντε, γύρνα στη Χώρα. ‘Ο καιρὸς δέ σέ πειράζει στο γυρισμό! Κι άλλοτε, λιγώτερο πείσμα και περισσότερη ψυχραιμία. ‘Εμεις θά πᾶμε με τὰ πόδια στο Μπόρθι! Μόνον ᾶσε μας τὸ παιδί νά μᾶς δείξῃ τὸ δρόμο μέσα από τὰ βράχια». ‘Αμίλητος έκανε αἰσάρα ό μπάρμπα μου κ’ έφυγε με τὴν ψηλὸ κύριο. Πρόσταζε σάν άρχηγὸς πού ήξερε τί πρέπει νά γίνῃ σέ κάθε στιγμή. Πὼς νά μὴν τὸν άκολουθήσῃ κανείς; Στὸ δρόμο ξαναπαίσαμε τήν κουβέντα, χαρούμενοι πού σωθήκαμε από βέβαιο ναύαγιο. Σίγουρα θά λέγανε ὥραια και σοφὰ πράγματα, μὰ εγὼ δέν καταλάβαινα τίποτα, γιατί ήμουν μικρὸς κι άκάτεχος. ‘Αλλά κι αν τὰ καταλάβαινα, τώρα, ύστερ’ από τόσον καιρὸ, θά τάχα ξεχᾶσαι τὰ σοφὰ λόγια. Σπάνια μένουνε τὰ λόγια στο μυαλὸ τοῦ ανθρώπου. Μὰ τὸ σωστὸ παράδειγμα, μένει. Καί τότε μονάχα μένουμε τὰ λόγια, όταν βγαίνουνε από τὸ σωστὸ παράδειγμα. Τόχε πῇ εκείνος ό ψηλὸς κύριος! «Λιγώτερο πείσμα και περισσότερη ψυχραιμία».

“Όλα αὐτά, πού ό καπτάν - Λάβδας τὰ θυμήθηκε για πρώτη φορά ύστερ’ από τόσα χρόνια, φαίνεται πὼς τὸν κούρασαν. Γι’ αὐτὸ, όταν ήρθε ή γυναίκα του νά τοῦ φέρῃ τὸ βραστὸ ψάρι με τὸ άχνιστὸ ζουμί, τὸν βρῇκε βαθιὰ άποκοιμισμένο.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΜΩΡΙΑ

Πρὶν μιλήσουμε γιὰ τὸ πρῶτο σχολεῖο τοῦ Μωριά — πού τὸ 1825 ἐξελίχθηκε σὲ πανελλήνιο Διδασκαλεῖο — ἀξίζει νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὸν ἰδρυτὴ τοῦ Ἰωάν. Περρούκα, τὸ περιβάλλον καὶ τὴν ἐποχὴ πού ἔδρασε.

Γενάρχης τῆς μεγάλης ἱστορικῆς οἰκογενείας τῶν Περρουκαίων ἦταν ὁ Γιαννάκος, πού τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς Ἐνετοκρατίας κρατοῦσε τὰ σκήπτρα τῆς ἀρχοντίας στὸ Ἄργος.

Ὅταν ὁ ἀρχιναύαρχος τοῦ Ἐνετικοῦ στόλου Φραγκίσκος Μοροζίνης, ὕστερα ἀπὸ θριαμβευτικὴ ἀπόβασι στὴ Μεθώνη, τράβηξε στὸ Τολὸ καὶ ἀπὸ κεῖ πήρε τὸ Ἄργος, (τὸ καλοκαίρι τοῦ 1686), ὁ Γιαννάκος Περρούκας ἦταν ἀντρας πιά καὶ ἐπαίξε κάποιον ρόλο στὴν κοινωνικὴ ζωὴ τοῦ Ἀργους. Ἀλλὰ τὸ κύρος τοῦ ἀρχίζει νὰ ἐπιβάλλεται μετὰ τὸ 1700.

Τὰ ἔχνη τῶν Περρουκαίων χάνονται γιὰ ἓνα χρονικὸ διάστημα. Μόνον ἡ φήμῃ τῆς φαμίλιας εἶναι διάχυτη. Τὸ Περρουκαῖκο εἶναι ξακουστὸ σ' ὅλη τὴν πολὺπαθὴ Ἑλλάδα, πού τὸν σταυρὸ τῆς τὸν καρφώσανε ἐχθροὶ καὶ φίλοι. Γιατί, πρέπει νὰ πούμε μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτή, πὼς ἡ 30χρονη (1686-1715), κατοχὴ τοῦ Μωριά ἀπὸ τοὺς Ἐνετοὺς ἦταν χειρότερη, καὶ ἀπὸ κείνη τῶν Τούρκων, τόσο, ὥστε νὰ εὐχωνται οἱ Μωραῖτες νὰ ξαναπέσουν σὲ χέρια τους. Κατὰ τὴν μαρτυρία ἐνὸς διάσημου ξένου πού περιηγήθηκε ἐκεῖνο τὸν καιρὸ τὴν Πελοπόννησο οἱ κάτοικοι τῆς Μονεμβασίας, τῆς Μεθώνης τῆς Κορώνης καὶ τῆς Πύλου ἔλεγαν, (κατὰ τὸ 1710), στὸ γραμματέα του πὼς πρῶτα πληρώνανε στοὺς Τούρκους 2 ἕως 10 γρόσια χαράτοι τὸ χρόνο, ἐνῶ οἱ Ἐνετοὶ δὲν τοὺς ἀφήνανε μήτε ψωμί νὰ φᾶνε πὼς μὲ τοὺς πρώτους ζοῦσαν ἐλεύθερα, τραγουδοῦσαν, χορεύανε, γλεντοῦσαν δίχως κανεὶς νὰ τοὺς ἐμποδίζῃ καὶ οὔτε ἓνα ἀχλάδι ἀπὸ τὸν κήπο τοὺς δὲν ἄγγιζαν οἱ Τούρκοι, οὔτε τολμοῦσε κανένας νὰ μπῇ αὐθαίρετα μέσα σ' ἐλληνικὸ σπίτι. Κι ἂν τὸ 'κανε, οἱ ραγιάδες τὸν σκότωναν δίχως νὰ τιμωρηθοῦν. Ἐνῶ οἱ Ἐνετοὶ ἡμπαينوβγαίνανε στὰ σπίτια τους, ἀρπάζανε ὅτι βρῖσκανε, καὶ ἅμα κανεὶς παραπονιότανε τὸν ἔδερναν. Οἱ στρατιῶτες τοὺς ἄπλωναν τὴν ἀρίδα τους καὶ κοιμόντανε στὰ ξένα σπίτια.

Ὅταν οἱ Τούρκοι ξαναπῆραν τὸ Ἄργος, ὁ τόπος ὅλος εἶχε ρημάξει 300 Χριστιανοὺς καὶ καμμιά 20ριά Μουσουλμάνους βρῆκε ὁ Σουλτᾶνος ἅμα πήγε ἐκεῖ, ὕστερα ἀπὸ τὴ συνθήκη τοῦ Πασάροβιτς (1718) πού κατεκύρωσε τὴν τουρκικὴ κυριαρχία στὸ Μωριά. Ὡστόσο ἡ φαμίλια τῶν Περρουκαίων δὲν εἶχε ξεριζωθῇ. Ζοῦσε ὁ ἐγγονὸς τοῦ Γιαννάκου, ὁ Νικόλαος, πού ἔγινε ἀργότερα βεκήλης στὴν πόλιν. Ἐκεῖνου παιδιὰ ἦταν οἱ τρεῖς μεγάλοι πατριῶτες : ὁ Ἰωάννης, ὁ Χαραλάμπης καὶ ὁ Δημήτριος.

Ὁ πρῶτος, ὅπως θὰ ἰδοῦμε ἀναψὲ τὸν πυρὸς τῆς παιδείας στὴν Ἀργολίδα, ὁ δεῦτερος, ὁ Χαραλάμπης, ἐπολέμησε γενναῖα στὸ πλευρὸ τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ Νικηταρά ἐναντίον τοῦ Δράμαλη, ἔγινε ἑφορος τοῦ στρατοῦ, πληρεξούσιος στὴν Ἀ' Ἐθνικὴ Συνέλευ-

σι καὶ μινίστρος (ὑπουργὸς δηλαδὴ) τῆς Οἰκονομίας τὸ 1823.

Ὁ τρίτος, ὁ Δημήτριος, ἀνέβηκε ἀκόμα πιὸ ψηλά. Ἀπὸ μικρὸς εἶχε καλλιιεργήσει τὸ πνεῦμα του. Κατάρθωσε νὰ μάθῃ τρεῖς ξένες γλώσσες : ἰταλικὰ, τουρκικὰ καὶ γαλλικὰ. Ἡ οἰκογενεὶά του, πού δὲν τῆς ἔλειπαν τὰ μέσα, τὸν ἔστειλε νὰ σπουδάσῃ στὴν Εὐρώπη νομικὰ καὶ πολιτικὰς ἐπιστῆμες. Ἐκεῖ γνωρίστηκε μὲ διαπρεπεῖς ξένους, πού μὲ τὰ γεμάτα πατριωτικὸ παλμὸ γράμματά του τοὺς ἔκανε ἀργότερα φίλους καὶ προστάτες τῆς Πατρίδας. Ὅταν ἐγύρισε, διωρίστηκε βεκήλης στὴν Πόλιν.

Οἱ βεκήληδες ἦταν ἓνα εἶδος πληρεξουσίων βουλευτῶν, πού διωρίζονταν ἀπὸ τὶς τουρκικὲς ἀρχὲς καὶ ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς προσετοὺς γιὰ νὰ διαβιβάζουν τὰ παράπονα τῶν ὑπηκόων στὴν Ὑψηλὴ Πύλιν καὶ γενικὰ νὰ ὑποστηρίζουν τὰ δίκαιά τους. Ὁλόκληρη ἡ Πελοπόννησος 2-3 τέτοιους ἀντιπροσώπους ἔστειλε στὴν Πόλιν. Ἀλλὰ ὁ θεσμὸς αὐτὸς εἶχε καὶ τὴ σημασία τῆς ὁμηρίας : ἦταν μιὰ ἐγγύησι τῆς ὑποταγῆς τῶν σκλάβων ἢ ἀποστολῇ τῶν διαλεχτῶν ἐκπροσώπων τους. Τὶς παραμονὲς τῆς Ἐπαναστάσεως ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία, πού ἀγρυπνοῦσε, φρόντισε νὰ φυγαδεύσῃ τοὺς βεκήληδες γιὰ νὰ τοὺς σώσῃ. Ἔτσι ὁ Δημήτριος Περρούκας βρέθηκε στὸ Ἄργος τὴν ἀνοιξὶ τοῦ 21 καὶ ἔλαβε μέρος στὸν Ἐθνικὸν Ἀγῶνα. Στὴν Ἀ' Ἐθνοσυνέλευσι ἀντιπροσώπευσε τὸ Ἄργος, ἔπειτα στὴ Δ' (1829), στὴν Ε' (1831) καὶ σ' ἐκείνη πού ἔγινε στὴν Ἀθήνα μετὰ τὴν Ἐπανάστασι τῆς Γ' Σ/βρίου (1843).

Ἐπὶ Καποδίστρια διωρίστηκε μέλος τοῦ «Πανελληνίου» καὶ Ἀ' Γραμματεὺς (ὑπουργὸς δηλαδὴ) τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης. Ἐγινε πρόεδρος τοῦ «Θαλασσίου Δικαστηρίου», τοῦ Ναυτοδικείου σὰ νὰ λέμε καὶ συνέταξε τὴν διοικητικὴ καὶ δικαστικὴ νομοθεσία τοῦ ἀναγεννημένου Κράτους. Σ' αὐτὸν ἐπίσης εἶχε ἀναθέσει ὁ Κυβερνήτης τὴ διοικητικὴ διαίρεσι τῆς Πελοποννήσου. Ἐπὶ Ὁθωνος ἔγινε Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας (1843) καὶ ἔπειτα πληρεξούσιος. Στὴ θριαμβευτικὴ αὐτὴ πορεία ἐνὸς ἀπὸ τοὺς κορυφαίους νεοέλληνες ἔδωσε τέλος κάποιος ἀπαίσιος δολοφόνος. Τὸν ἐσκότωσε στὸ σπῆτι του, στὸ Ἄργος, στὶς 13 τοῦ Νοεμβρίου 1831.

Ὁ Δημήτριος Περρούκας εἶχε διατηρήσει μ' ἐπιμέλεια ὅλα του τὰ ἔγγραφα, πού ἐποτελοῦν ἓνα σπουδαῖο ἱστορικὸ ἀρχεῖο. Ἀπ' αὐτὰ μαθαίνουμε ἄγνωστα ἐπεισόδια τῶν ἐθνικῶν ἀγῶνων καὶ κατατοπιζόμαστε γιὰ τὴ συμβολὴ πολλῶν Ἑλλήνων τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ διαπρεπῶν φιλελλήνων.

Καὶ τώρα ἐρχόμαστε στὸν ἰδρυτὴ τῆς ἱστορικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀργους. Ὁ Ἰωάννης Περρούκας ἔχει γιὰ τὴν παιδεία μιὰν ἀόριστη, γεμάτη γοητευτικὸς ἱριδισμοὺς ἰδέα. Δὲν εἶναι ὁ ἴδιος μορφωμένος, ἀλλὰ πιστεύει σ' αὐτὴ σὰν σὲ θρησκεία. Ἀντίθετα ἀπὸ ἄλλους ἀμαθεῖς, πού θεωροῦν τοὺς μορφωμένους ἀνθρώπους ἀπερημένους ἀπὸ τὴν ἀγνόητά τους τὴ φυσικὴ, ἔχει τὴν πεποίθησι πὼς ἡ γνῶσι ἀνοίγει τὰ κλειστὰ παράθυρα τοῦ πνευματικοῦ θαλάμου, κάνει τὸ σκοτεινὸ δάσος τοῦ νοῦ ν' ἀνασαινῇ καὶ νὰ φωτίζεται μὲ τὰ Γράμματα.

Αὐτὴ τὴν ἰδέα τὴν ἐνισχύει καὶ ἡ ἐπικοινωνία του μὲ τοὺς ἀδελφούς τοῦ ἐξωτερικοῦ, πού χαίρονται τὴν Λευτεριά στὶς μεγάλες πολιτεῖες τῆς Εὐρώπης : τοὺς Ἕλληνες ἐμπόρους τῆς Ρωσίας, τῆς Βιέννης καὶ τῆς Βενετίας, τοὺς караβοκύρηδες πού διασχίζουν ἀγέρωχα

τὶς θάλασσες. Ἐκεῖνοι, μὲ μυστικούς ταχυδρόμους, τοῦ στέλνουνε γράμματα γεμάτα ἀπὸ συμπόνια καὶ ἐθνικὴ πνοή, τοῦ λένε πὼς εἶναι καιρὸς νὰ προετοιμάζεται ἡ σκλάβια πατρίδα γιὰ τὴ Μεγάλῃ Στιγμῇ. Ἔτσι γίνεται μὲ ὅλους τοὺς ξεχωριστοὺς πού ἔχουν γνήσια ἑλληνικὴ συνείδησι καὶ σχέσεις μὲ τὸ ἐξωτερικὸ. Παίρνει ὁ καθένας τους ἀπὸ γνωστούς, ἀκόμα καὶ ἀπὸ ἄγνωστους ἐπιστολές, χάρτες, συνθήματα κάθε λογῆς. Κι ὅλοι οἱ ἐλεύθεροι ἀδελφοὶ τονίζουν πὼς εἶναι καιρὸς ν' ἀρχίσουν οἱ ραγιάδες νὰ μορφωνονται γιὰ νὰ μπορέσουν μιὰ μέρα νὰ νοιώσουν τὴν ἀποστολὴ τῆς Φυλῆς καὶ τὴν ἀνάγκη τῆς συντριβῆς τῶν τυραννικῶν δεσμών.

Ἡ συνείδησι τοῦ σκλαβωμένου Γένους ἔχει ἀπὸ καιρὸ ἀρχίσει νὰ ζυπνᾷ. Ἀπὸ διάφορα σημεῖα, κυρίως ἀπὸ τὴ Βενετία, ὅπου λειτουργοῦσε ἓνα καὶ πλεοναῖωνα πρωτότερα ἢ περιφημὴ Σχολὴ πού εἶχαν ἰδρύσει καὶ συντηροῦσαν μ' ἐξοδὰ τοὺς οἱ ἐκεῖ ἐγκατεστημένοι Ἕλληνες ἔμποροι, φτάνουν ἐνθαρρυντικὰ μηνύματα καὶ θερμὲς παραινέσεις γιὰ τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν σκλάβων ἀδελφῶν. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μερὶ ἱερωμένοι φλογεροὶ — ἀνάμεσά τους ξεχωρίζει ἡ γλυκεῖα καὶ ἐπιβλητικὴ μορφή τοῦ Ἡλίου Μηνιάτη — πού στὶς ἀρχὲς τοῦ 18 αἰῶνα ἦταν ἱεροκήρυκας Ἀργους καὶ Ναυπλίου — ἔμποροι πολυταξιδεμένοι, φωτισμένοι δασκάλοι, κάθε λογῆς πατριῶτες προοδευτικοί, ρίχνουν στὶς λαϊκὲς μάζες τὸν σπόρο τοῦ ξεσηκωμοῦ, πού δὲ θ' ἀργήσῃ νὰ μεταμορφώσῃ σὲ ὀλόκληρο κήπο τὴν κούρσεμένη γῆ.

Στὰ Γιάννενα λειτουργεῖ ἀπὸ καιρὸ ἓνα σπουδαῖο σχολεῖο, στὴν Ἀθήνα, στὴ Δημητσάνα, σὲ τόσα ἄλλα μέρη ἔχουν ἀνοίξει ἱερατικὲς σχολές. Ὅμως ὁ Μωριάς δὲν ἔχει ἀκόμα ἀποκτήσει ἓνα ἐπίσημο κοινοτικὸ ἐκπαιδευτήριον πού νὰ εἶναι σὲ θέσι νὰ δώσῃ ἔστω καὶ μιὰν ὑποτυπώδη μόρφωσι στὰ παιδιά.

Ὁ Περρούκας εἶναι συνεπαρμένος ἀπὸ τ' ὄνειρο τῆς Σχολῆς. Τοῦ γίνεται πάθος.

Χρόνια ὀλόκληρον τ' ὄνειρο τοῦτο τότε μεθαίει ἀλλὰ καὶ τὸν βασανίζει : Γιατί εἶναι σχεδὸν ἀπραγματοποίητο. Οἱ τουρκικὲς ἀρχὲς, ὅσο καὶ νὰ τὸν λογαριάζουν σὰν προσετό, ὅσο καὶ νὰ θέλουν νὰ τὸν εὐχαριστήσουν σὰν ἓνα ἄνθρωπο σεβαστὸ καὶ γλυκομῆλο καὶ, πρὸ πάντων, ἀνοιχτοχέρη, δὲν ἀποφασίζουν νὰ δώσουν τὴν ἄδεια γιὰ νὰ λειτουργήσῃ τὸ Σχολεῖο. Φοβοῦνται πὼς ἅμα βγοῦν ἀπὸ τὸ σκοτάδι τῆς ἀμάθειας οἱ ραγιάδες θὰ σηκώσουν κεφάλι. Καὶ δὲν τὸ 'χουν σκοπὸ νὰ χαλάσουν τὴν ἡσυχία τους.

Ἀλλὰ ὁ Περρούκας ἐπιμένει : Σιγὰ σιγὰ, μ' ἐξαντλητικὴ ὑπομονὴ καὶ μὲ κρυμμένη ἀνυπομονήσια τοὺς δουλεύει, τοὺς φθείρει τὴν ἀντίστασι ὅπως τὸ σκονὶ τὴν πέτρα τοῦ πηγαδιοῦ.

Στὸν ἀγῶνα του γιὰ τὴν ἰδρυσι τῆς Σχολῆς ἔχει πολὺτιμο συμπαράστατὴ τὸν ἀδελφὸ του Δημήτριο. Μὲ τὸ σπουδαῖο ἀξίωμα πού κατέχει στὴν Πόλιν εἶναι σὲ θέσι νὰ ἐργάζεται, ἔμμεσα καὶ ἄμεσα, γιὰ τὸν ἱερό σκοπὸ.

ΨΗΛΑ, στὰ κελιά τοῦ μοναστηριοῦ τῆς Παναγίας τῆς Κατακεκρυμμένης στεγάστηκε ἡ Σχολή. Ἐκεῖ, κάτω ἀπὸ τὰ πελώρια πελαγικὰ τεῖχη, στὴν καρδιά τῆς Λάρισας. Τὴ συντηροῦσε τυπικὰ ἡ Κοινότης, οὐσιαστικὰ ὅμως εὐποροὶ Ἀργεῖτες καὶ φυσικὰ, πρῶτος καὶ καλύτερος ὁ Γιάννης Περρούκας. Ἀλλὰ καὶ ξένοι, φίλοι τους βοηθοῦσαν. Ὁ Μπενιζέλος Ροῦφος σ' ἓνα γράμμα του σταλμένο ἀπὸ τὰς Πάτρας στὶς 16)2)821

«Πρὸς τὴν Ἀρχήν», λέει : «Πληροφορηθεὶς παρὰ τοῦ κοινοῦ φίλου καὶ ἀδελφοῦ Χαραλάμπη Περρούκα τὰς προόδους ὅπου οἱ νέοι σπουδάζοντες εἰς τὴν νεοῖδρυθεῖσαν Σχολὴν κάμνουσιν, ἐνόμισα δίκαιον ν' ἀφιερῶσω κατὰ 5000 γρόσια».

Ἀπὸ τὴν ἐρευνα τῶν ἀρχείων τοῦ Δ. Περρούκα μαθαίνουμε πὼς ὅταν ἔμεινε ὁ βεκήλης στὴν Πόλιν, εἶχε ἐξουσιοδοτήσῃ τὸν ἀδελφὸ του νὰ δῇ 30 γρόσια τὸ μῆνα στὸ δάσκαλο τῆς Σχολῆς Ἡσαῖα Λεονάρδο ἐκ μέρους τοῦ «Κύρ Βελισσάριου Διογενίδου». Σ' ἓνα βιβλίον τοῦ Ἰωάννη πού ἔχει τὸν τίτλο «Κάσα τοῦ Λογαριασμοῦ μου» διαβάζουμε : «1820 — 4 Ἀπριλίου : τοῦ Ἡσαῖα Λεοναρδοπούλου (ἐδῶ τοῦ βάζει τὸ μαρτυρικοῦ πούλος, ἴσως ἀπὸ τοπικισμὸ) διὰ τὸ τριμηνιαῖον κατὰ τὴν ὁρδινίαν Δημητρίου ἀδελφοῦ μου γρόσια 90 κλπ.

Δὲν ξέρουμε ἀκριβῶς ποιοὶ πρωτοδιδάξαν στὴ Σχολή. Βέβαιον εἶναι πὼς ὁ δάσκαλος τοῦ Ἰωάννη Περρούκα σοφολογιώτατος Ἡσαῖας Καλαρᾶς ἀπὸ τὸ Ἀγιονόρι τῶν Κλεωνῶν ἦταν πολλὰ χρόνια σχολάρχης. Ἐδίδασκε καὶ ἓνας Νικηφόρος τὸ 1813 καὶ 1814, κάποιος Ἰωάσαφ τὸ 1813 καὶ παλαιότερα τὸ 1811, ὁ Νεόφυτος, ὡς ὑποδιδάσκαλος καὶ οἱ Ἱερεμίας Ραφαὴλ καὶ Παρθένιος. Ὁ ἱστορικὸς Φραντζῆς προσθέτει καὶ ἓνα τρίτον Ἡσαῖα ἀπὸ τὴ Δημητσάνα.

Ἡ Σχολὴ κατὰ τὰ τέλη τῆς Τουρκοκρατίας μετεφέρθη κάπου στὴν πόλιν, σ' ἓνα κτίριο κοντὰ στὸν Ἅγιον Ἰωάννη. Τὰ ἐξαιρετικὰ ἀποτελέσματα τῆς λειτουργίας τῆς κάνανε τὴν Ἐθνικὴ Συνέλευσι τοῦ Ἀστρους νὰ δώσῃ ἐπίσημη χροιά στὸ πρῶτότυπο αὐτὸ ἐκπαιδευτήριον. Ἡ ἀπόφασις, πού ἐλήφθη τὸ 1823, ἐπραγματοποιήθη στὶς 22 Δεκεμβρίου τοῦ 1824.

Ἀπὸ τὴν εἰδησεογραφία τοῦ «Φίλου τοῦ Νόμου» μαθαίνουμε ὅτι τὸ «εἰς τὸ Ἄργος σχολεῖον τῆς ἀλληλοδιδασκατικῆς ἀποδίδει θαυμασίας. Πολλοὶ νέοι αὐθορμήτως συνέτρεξαν πολλαχόθεν διὰ νὰ διδασκῶσιν τὴν νέαν αὐτὴν μέθοδον καὶ διδασθέντες νὰ διδάξωσιν καὶ αὐτοὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος. Ὁ ζῆλος καὶ ἡ ἐπιμέλεια τοῦ διδασκάλου τῆς Σχολῆς κυρίου Δημητρίου Πλατανίτου συναυξάνει καθὼς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν του, οἱ ὅποιοι κατὰ τὸ παρὸν ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τοὺς 150» κλπ.

Ἐγινε, λοιπὸν Διδασκαλεῖο, τὸ μικρὸ ἐκπαιδευτήριον πού ἱδρύσε ὁ Ἰωάννης Περρούκας, τὸ πρῶτο Διδασκαλεῖο τῆς Ἀναγεννημένης Πατρίδας. Ὅλα τὰ ἱδανικά του εἶχαν πᾶρει σάρκα καὶ ὀστά. Κρίμα πού δὲν μπόρεσε νὰ χαρῇ τὸ θρίαμβο αὐτὸ ὁ ἐμπνευσμένος δημιουργὸς του : Τὶς παραμονὲς τῆς Ἐπαναστάσεως οἱ Τούρκοι τὸν ἐκάλεσαν στὴν Τριπολιτσά, τὸν ἐκράτησαν στὶς φυλακὲς γιὰ ὅμηρο καὶ ἔπειτα τὸν ἔρριξαν στὶς φυλακὲς μαζί μὲ τοὺς ἄλλους προκρίτους καὶ τοὺς δεσποτάδες τοῦ Μωριά. Ἐκλείσε γιὰ πάντα τὰ μάτια του, ἔπειτα ἀπὸ ἓξι μνηνὸν βάσανα πού πέρασε στὴν εἰρκή, ὁ ἐθνομάρτυς.

Τ' ὥραϊο δημιούργημά του ἦτανε γραφτὸ νὰ γίνῃ στάχτη τὸν Ἰούνιο τοῦ 1825 ἀπὸ τὶς ὁρδὲς τοῦ Ἱμ-πραῆ. Ὅμως ἀπὸ κείνη τὴ στάχτη ξηπήδησε σὰν τὸ μυθολογικὸ πούλι ἡ νεοελληνικὴ παιδεία, ξεπηδήσανε τὰ σχολεῖα πού προετοιμάσανε τὸ θρίαμβο τῶν Βαλκανικῶν πολέμων, τὴν Ἐποποιία τοῦ 1940, τὸ σάρωμα τῶν κόκκινων ὑπανθρώπων, ξεσήδησε ὅλη ἡ ἀκμὴ τοῦ νεοελληνικοῦ πνεύματος, πού ἀναβρῦζει ἀπὸ χιλιάδες πηγές, ἀδάμαστο σὰν ἀτσάλι καὶ ἀστραφτερό σὰν ἡλιαχτίδα.

Ο Κανδηλανάφτης

(Μετάφρ. - διασκευή Κ. Α. ΚΥΡΟΥ)

Στην μικρή ἀλλ' ἀριστοκρατική ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Πέτρου, ἐπὶ τῆς πλατείας Νέβιλ τοῦ Λονδίνου, εἶχαν γίνει τὸ ἀπόγευμα κατὰ βαπτίσια. Ὁ Ἀλβέρτος Φόρμαν, ὁ κανδηλανάφτης, ἐτακτοποιοῦσε, μετὰ τὴν τελετή, τὰ διάφορα σκεῦη τοῦ ναοῦ, περιμένοντας νὰ βγῇ κι' ὁ ἐφημέριος ἀπὸ τὸ ἱερόν, γιὰ νὰ συγυρίσῃ ἐκεῖ καὶ νὰ φύγῃ...

Ἐπὶ τέλους, ὁ ἐφημέριος ἐβγήκε μὲ βῆμα ζωηρό. Ἦταν νεοδιωρισμένος στὸν Ἀγ. Πέτρον. Διέφερεν ἀρκετὰ ἀπὸ τὸν προκατόχου, ἕναν ἱερωμένον τῆς παλαιᾶς σχολῆς, πού ἤθελε νὰ εἶναι ὅλα ἐν τάξει στὴν ἐκκλησία του, ἀλλὰ δὲν ἐπέμενε σὲ μικρολεπτομέρειες· αὐτὸς ἐδῶ, ἀντιθέτως, μὲ τὸν ζῆλον τοῦ νεοφερμένου, ἐννοοῦσε νὰ χώνῃ παντοῦ τὴν μύτη του.

— Φόρμαν!...», εἶπε τώρα στὸν κανδηλανάφτην. «Ἐλάτε, στὸ γραφεῖο, μιά στιγμὴ! Ἔχω, κάτι νὰ σᾶς πῶ...

— Μάλιστα, αἰδεσιμώτατε.

Ἦκολούθησε τὸν ἐφημέριον στὸ γραφεῖο τῆς ἐκκλησίας καί, εἶδε πρὸς κατάπληξίν του, νὰ περιμένουν ἐκεῖ ὁ πρόεδρος καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ ἐνοριακοῦ συμβουλίου. Ἦσαν καὶ οἱ δύο ἡλικιωμένοι ἄνθρωποι, κατέχοντες ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν τὸ τιμητικὸν τοῦ ἀξιώμα. Ἐνευσαν φιλικῶς στὸν Φόρμαν νὰ καθίσῃ:

— Καλησπέρα Φόρμαν. Κάθησε!...

— Καλησπέρα μυλόρδε!... Καλησπέρα, στρατηγέ μου!...», εἶπε καὶ ὁ Φόρμαν, μὲ κάποιο αἶσθημα στενοχωρίας, τὸ ὁποῖον, ὅμως, δὲν ἐφαίνετο στὸ ἥρεμο καὶ ψυχρὸ πρόσωπό του. Εἶχε ὑπηρετήσει, ἀπὸ μικρὸς, σὲ καλὰ σπίτια καὶ εἶχε χρηματίσει καὶ ἀρχιθαλαμηπόλος στὸ μέγαρον ἑνὸς πρῶην πρεσβευτοῦ. Ἦταν ψηλός, λιγνός καὶ σοβαρὸς τὴν ἐμφάνισιν, μὲ πολὺ τάξι καὶ ψυχραιμίαν.

Ὁ ἐφημέριος ἄρχισε, μὲ τὸ ζωηρὸ του ὕψος:

— Φόρμαν, πολὺ φοβοῦμαι, ὅτι αὐτὸ, πού ἔχομε νὰ ποῦμε, θὰ σᾶς δυσαρεστήσῃ... Τηρητεῖτε ἐδῶ τόσα χρόνια καί, καθὼς βεβαίως καὶ ὁ κ. πρόεδρος καὶ ὁ στρατηγός, δὲν ἐδώσατε ποτὲ ἀφορμὴν, γιὰ τὸ παραμικρὸ παράπονο.

Ὁ λόρδος καὶ ὁ στρατηγὸς κατένευσαν ζωηρῶς.

— Ἀλλὰ, πρὸ ἡμερῶν— συνέχισε ὁ ἐφημέριος— περιέπεσε στὴν ἀντίληψί μου ἕνα παράξενο γεγονός. Κατάπληκτος ἀνεκάλυψα, ὅτι δὲν ξέρετε γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν!...

Τὸ πρόσωπον τοῦ κανδηλανάφτη δὲν ἔδειχνεν ἀκόμη τὴν παραμικρὰν ἀμυχάναν:

— Ὁ παλαιὸς ἐφημέριος τὸ ἐγνώριζεν, αἰδεσιμώτατε, εἶπε. Ἀλλὰ δὲν τοῦ ἀπέδιδε σημασίαν. Εὐρίσκειν, ὅτι ὁ κόσμος ἐχάλασε, ἀφ' ὅτου ἐγιναν ὅλοι γραμματισμένοι.

— Τί λές, βρε παιδί μου!..., ἐφώναξεν ὁ στρατηγός. «Θὰ μοῦ πῆς, ὅτι εἶσαι ἐδῶ μαζί μας, δεκαεξὶ χρόνια τώρα καὶ δὲν ξέρεις οὔτε νὰ διαβάσῃς;...

— Ἀρχισα ἀπὸ 12 ἐτῶν παιδάκι νὰ δουλεύω,

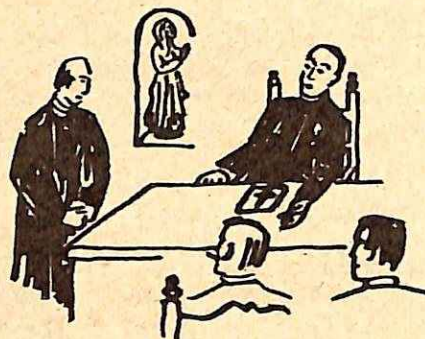
στρατηγέ μου. Στὸ πρῶτο σπίτι πού ὑπηρετήσα, προσεπάθησε ἡ μαγειρίσσα νὰ μὲ μάθῃ λίγα γράμματα· ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφερα... Κι' ἐπειτα, δὲν μοῦ ἔλειψαν ποτέ, πάρα πολὺ. Τόσος κόσμος χάνει τὸν πολὺτιμο καιρὸ του, μὲ τὰ βιβλία, ἐνῷ ὑπάρχουν χίλια χρησιμώτερα πράγματα νὰ κάνῃ...

— Μά, δὲν αἰσθάνεσαι ποτὲ τὴν ἀνάγκη νὰ διαθέσῃς μιὰ ἐφημερίδα; ἐρώτησεν ὁ λόρδος. Δὲν ἐχρειάσθηκε ποτὲ νὰ γράψῃς ἕνα γράμμα;

— Τὰ βολεύω κι' ἐτσι, μυλόρδε. Ὅ,τι σπουδαῖον εἶναι τὸ ἀκούω στὸ ραδιόφωνον. Καὶ ἡ γυναῖκά μου εἶναι πολὺ μορφωμένη· ὅταν ἔχω νὰ γράψω κανένα γράμμα, τὸ γράφει ἐκείνη γιὰ λογαριασμό μου.

Οἱ δύο διαπρεπεῖς ἐνορίται ἐκντάρχηκαν καταστενοχωρημένοι. Ὁ ἐφημέριος ἐπῆρε, πάλι, τὸν λόγον:

— Τί νὰ σᾶς πῶ, Φόρμαν. Λυποῦμαι πάρα πολὺ· ἀλλὰ σὲ μίαν ἐκκλησίαν, σὺν τὸν Ἅγιον Πέ-

Σχ. ΗΛ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

τρον, δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὑπηρετῇ ἕνας ἀναλφάβητος κανδηλανάφτης... Εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι, ὅτι εἰσθε θαυμάσιος ἄνθρωπος καὶ λιμπρὸς ὑπάλληλος. Ἀλλὰ ἡ ἀγραμματώσύνη τοῦ κανδηλανάφτου ἔμπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ ζητήματα εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Τὸ στεγνὸ πρόσωπο τοῦ Ἀλβέρτου Φόρμαν ἐκοκίνησε λιγάκι· ἀλλὰ συνεκρατήθη καὶ δὲν εἶπε τίποτε.

— Δὲν θὰ μπορούσες νὰ μάθῃς λίγα γράμματα, καὶ μὲνε Φόρμαν;...», ἐρώτησε φιλικῶς ὁ στρατηγός.

— Ὁχι, στρατηγέ μου! Τώρα πᾶ εἶναι πολὺ ἀργά.

— Τέλος πάντων...», εἶπεν ὁ ἐφημέριος. «Ἡ ἐνοριακὴ ἐπιτροπὴ ἐννοεῖ, πρὸς χάριν σας, νὰ ἐξαντλήσῃ κάθε δυνατότητα. Καί, γι' αὐτὸ, ἀπεφάσισε νὰ μᾶς δώσῃ ἀκόμη μίαν προθεσμίαν τριῶν μηνῶν, ἐν- πὸς τῶν ὁποίων ἕνας ἄνθρωπος ἔμπορεῖ, ἂν θέλῃ, νὰ μάθῃ γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν...

Ὁ Ἀλβέρτος Φόρμαν δὲν εἶχε ποτὲ συμπαθήσει τὸν νέον ἐφημέριον. Εὐρίσκειν, ὅτι δὲν ἦταν ὁ κατάλληλος γιὰ τὴν ἀριστοκρατικὴν ἐνορίαν τοῦ Ἀγίου Πέτρου. Καὶ βέβαια, ἀπὸ ἕνα τέτοιον ἐφημέριον,

δὲν θὰ ἐδέχετο ποτὲ ἐλεημοσύνην. Ἐσηκώθηκε, λοιπόν, μὲ τὸ κεφάλι ψηλά:

— Λυποῦμαι, αἰδεσιμώτατε. Ἔζησα τόσα χρόνια, χωρὶς γράμματα καί, ἐν τούτοις, ἔκανα πάντοτε τὸ καθήκον μου. Ἀκόμη κι' ἂν μπορούσα νὰ μάθω τώρα νὰ γράφω, δὲν θὰ ἤμουν διατεθειμένος νὰ τ' ἀποφασίσω.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, Φόρμαν, θὰ πρέπει δυστυχῶς νὰ στερηθοῦμε τῶν ὑπηρεσιῶν σας.

— Βεβαίως, αἰδεσιμώτατε· χωρὶς ἀμφιβολίαν! Μόλις βρῇτε τὸν ἀντικαταστάτην μου, θὰ φύγω προθύμως!...

Ἀφοῦ ὁ Ἀλβέρτος Φόρμαν συνώδευσε, μὲ ὀλην τὴν συνηθισμένην εὐγένειά του, τὸν ἐφημέριον καὶ τοὺς δύο ἐπιτρόπους ἕως τὴν ἔξοδον τῆς ἐκκλησίας, δὲν κατῴρθωσε πιά νὰ συγκρατηθῇ. Τὸ πλῆγμα ἦταν πολὺ βαρὺ. Τὰ χεῖλη του ἔτρεμαν, καθὼς ἐκρέμασε τὸ ράσο του στὸ κρεμαστάρι τοῦ γραφείου. Καί, μ' ἕνα βαθὺν ἀναστεναγμόν, ἀνεπόλησε ὅλους τοὺς γάμους καὶ τὰ βαπτίσια, πού εἶχαν γίνει σ' αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν ἐπὶ παρουσίᾳ του.

Ἐπειτα, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ συγύρισμα καὶ ἐκλείσε πίσω του τὴν πόρτα τῆς ἐκκλησίας, ἐπῆρε σιγὰ - σιγὰ τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Πῶς ν' ἀλλάξῃ, τώρα πιά ζωήν; Εἶχε βέβαια, ἀπὸ τὶς οικονομίες του, ἕνα καλὸν ποσὸν στὴν Τράπεζα· ἀλλ' αὐτὸ, φυσικά, δὲν ἐφθάνε γιὰ νὰ ζῇ κανεὶς χωρὶς νὰ ἐργάζεται. Καὶ ἡ σκέψις νὰ ξαναγίνῃ ὑπηρετὴς δὲν τὸν εἴλασε καθόλου.

Ὅταν εἶχε σκοτοῦρες, ὁ Ἀλβέρτος Φόρμαν ἐκάπνιζε κανένα τσιγαράκι. Ἔτσι καὶ τώρα, ἔβαλε μηχανικά τὸ χεῖρ στὴν τσέπη, ἀλλὰ δὲν εὐρήκε τὴν ταμπакιέρα του. Ἐδιμήθηκε, ὅτι τὴν εἶχε ἀφήσει στὸ σπίτι κι' ἐκύτταξε γύρω του νὰ βρῇ κανένα καπνοπωλεῖον. Δὲν εἶδε κανένα καὶ ἐπροχώρησε λιγάκι. Ἦταν ἕνας μακρὺς δρόμος, μὲ ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ καταστήματα· ἀλλὰ καπνοπωλεῖον, οὔτε ἕνα!

Γιὰ νὰ βεβαιωθῇ, ὁ Ἀλβέρτος, ἐστάθηκε καὶ ἐγύρισε πρὸς τὰ πίσω. Πραγματικῶς! Καπνοπωλεῖον πούθενά!...

— Γιὰ φαντάσου!...», ἐσκέφθηκε. «Ἀσφαλῶς δὲν θὰ εἶμαι ὁ μόνος, πού περνάει ἀπ' αὐτὸν τὸν δρόμο καὶ θέλει νὰ καπνίσῃ ἕνα τσιγάρο... Δὲν θάταν καθόλου ἄσχημη δουλειά, ν' ἀνοίξῃ κανεὶς ἐδῶ ἕνα μαγαζάκι μὲ τσιγάρα. Καὶ ἴσως καὶ τίποτε καραμέλλες ἢ σοκολάτες...

Ἀκόμη σκεπτικώτερος πλέον, ἐφθασε στὸ σπίτι του...

— Τί ἔχεις σήμερα καὶ δὲν μιλάς;...», τὸν ἐρώτησε ἡ γυναῖκά του, καθὼς ἔπινε τὸ τσάι του.

— Κάτι σκέπτομαι...», τῆς ἀπήντησε.

Καὶ πραγματικῶς, τὸ ἐσκέφθηκε ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές. Πολὺ πρωτὶ, τὴν ἄλλη ἡμέρα, ἐξαναπῆρε σιγὰ - σιγὰ τὸν ἴδιον δρόμο καὶ ἐστάθηκε ἀρκετὰ τυχερὸς νὰ βρῇ ἕνα μαγαζάκι, ὅπως ἀκριβῶς τὸ ἤθελε. Εἰκοσιτέσσαρες ὥρες ἀργότερα, τὸ εἶχεν ἐνοικιάσει καὶ ὅταν, μετὰ ἕνα ἡμέρα, ἐγκατέλειπε γιὰ πάντα τὸν Ἅγιον Πέτρον, ἦταν ἐτοιμὴ καὶ ἡ νέα ἐπιγραφὴ ἐπάνω ἀπὸ τὸ μαγαζάκι: «Ἀλβέρτος Φόρμαν. Ἐμπόριον καπνοῦ, ἐφημερίδων κλπ.». Ἡ γυναῖκά του, βέβαια, τὸ ἐθεώρησε λιγάκι σὰν κατάντημα, νὰ βρεθῇ ἕνας κοτζάμ κανδηλανάφτης τοῦ Ἀγίου Πέτρου, καπνοπώλης σ' ἕνα τέτοιο μαγαζάκι· ὁ ἴδιος, ὅμως, τῆς

ἀπαντοῦσεν, ὅτι καθέννας συμμορφώνεται μὲ τὶς ἀνάγκες του.

Πραγματικῶς δέ, τὸ καπνοπωλεῖον τοῦ τέως κανδηλανάρτη εἶχε μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ὁ Φόρμαν ἔκαμε τόσες καλὰ δουλειές, ὥστε, μετὰ κανένα χρόνον, ἐσκέφθηκε ὅτι δὲν θὰ ἦταν ἄσχημα, νὰ νοικιάσῃ καὶ δεύτερο μαγαζάκι, ὅπου νὰ βάλῃ ἕνα ἄνθρωπο τῆς ἐμπιστοσύνης του.

Ἐξέκίνησε, λοιπόν, πάλιν, εἰς ἀναζήτησιν ἑνὸς μεγάλου δρόμου, πού νὰ μὴν ἔχῃ καπνοπωλεῖον καί, ὅταν εὐρήκε ἕνα τέτοιον δρόμον, ἐνοίκιασεν ἕνα μαγαζὶ καὶ τὸ διεσκεύασε ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὸ ἰδιό του. Καὶ αὐτὸ ἐβγήκε ἐξ ἴσου τυχερὸ μὲ τὸ πρῶτον· καὶ ἡ νέα ἐπιτυχία τὸν ἔκαμε νὰ σκεφθῇ, ὅτι θὰ ἔμπορῶσε κανεὶς νὰ ἐγκαταστήσῃ, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο, μισὴν ντουζίνα καπνοπωλεῖα τοῦ εἶδους αὐτοῦ. Ἀρχισε, λοιπόν, νὰ διασχίξῃ τὶς συνοικίες, ἀπὸ τὴν μίαν ἀκρὴν τοῦ Λονδίνου ἕως τὴν ἄλλην· καὶ ὅπου εὐρίσκει κανένα μεγάλον δρόμον, χωρὶς καπνοπωλεῖον, ἐνοικιάζει καὶ ἕνα μαγαζάκι. Ἐντὸς δέκα ἐτῶν, εἶχε ἀποκτήσῃ ὄχι λιγώτερα τῶν 10 μαγαζιῶν, καὶ ἐκέρδιζε δεκαπλάσια χρήματα. Κάθε Δευτέραν, ἔκανε τὸν γυρὸ τῶν μαγαζιῶν του, ἐμᾶζε τις εἰσπράξεις τῆς ἐβδομάδος καὶ τὶς κατέθετε στὴν Τράπεζα...

Καθὼς ἐνεφανίσθη πάλιν ἕνα μεσημέρι στὸ γρα- σὲ τῆς Τραπεζῆς, μ' ἕνα πάκκο χαρτονομίσματα, ὁ ταμίας τοῦ ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ὁ Διευθυντὴς θὰ ἤθελε νὰ τοῦ μιλήσῃ.

Τὸν ὡδήγησε στὸ γραφεῖο τῆς Διευθύνσεως, ὅπου ὁ Διευθυντὴς τὸν ἐδέχθη μὲ πολλὰ κομπλι- μέντα:

— Κύριε Φόρμαν — τοῦ εἶπε, κατόπιν — θὰ ἔπρεπε νὰ μιλήσωμε γιὰ τὴν κατάθεσί σας. Ξέρετε, ἀκριβῶς πόσα εἶναι;

— Δηλαδή, μέχρι τῆς τελευταίας λίρας δὲν τὰ ἔχω μετρήσει· ἀλλ' ἐπάνω - κάτω, βέβαια, τὰ ξέρω.

— Λοιπόν, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμε τὴν σημερινή σας κατάθεσιν, εἶναι 32.000 λίρες, 18 σελίνια καὶ 6 πέννες. Γιὰ μιὰ κοινὴ κατάθεσιν, εἶναι πολὺ μεγάλο ποσόν· καὶ θὰ ἦτο ἀπείρως ἐποφελέστερο γιὰ σᾶς, νὰ τὸ ἐπενδύσετε εἰς χρεώγραφα. Θὰ σᾶς κατατίσωμε ἕνα κατάλογον ἀπολύτως ἀσφαλῶν χαρτιῶν τοῦ Δημοσίου, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἔχετε τόκον διπλάσιον ἀπὸ αὐτὸν πού δίνει ἡ Τράπεζα.

Μία ἔκφρασις ἀμυχανίας διεγράφη στὸ ξυρισμένο καὶ ἀριστοκρατικὸ πρόσωπο τοῦ κ. Φόρμαν.

— Δὲν ἔτυχε ποτὲ μου νὰ καταπιασθῶ μὲ χρεώ- γραφα καὶ κατὰ τέτοια πράγματα. Κάμετε σῆς τὸ καλλίτερον!...

Ὁ Διευθυντὴς ἐχαμογέλασε:

— Εὐχαριστῶς, θὰ σᾶς ἀπαλλάξωμε ἀπὸ κάθε σχετικὴν σκοτούρα. Ἐσεῖς δὲν θὰ ἔχετε, παρὰ νὰ ἀπογράφετε τὶς ἐντολὰς πρὸς ἀγορὰν τῶν χρεωγρά- φων.

— Αὐτὸ — εἶπε μὲ κάποιαν δεδιότητά, ὁ κ. Φόρ- μαν — θὰ μπορούσα νὰ τὸ κάνω. Ἀλλὰ, πῶς νὰ ξέρω τί θὰ υπογράψω;...

— Ἐ, μὰ τέλος πάντων — εἶπε, κάπως νευρια- σμένος, ὁ Διευθυντὴς — αὐτὸ εἶναι δική σας δουλειά. Ἀνάγνωσιν ξέρετε!...

Ἀλλὰ ὁ κ. Φόρμαν τὸν ἀφώπλισε μὲ τὸ χαμόγε- λόν του:

— Μά, περὶ αὐτοῦ πρόκειται! Δὲν ξέρω ἀνάγνω-

σιν!... Θα σ'αφ' φανή αστείον· αλλά έτσι είναι! Ούτε να διαβάσω ξέρω, ούτε να γράφω! 'Απλώς την υπογραφή μου ξμάθα να βάζω· και αυτό, μόνον από τότε που ξέγινα έμπορος...

Ο Διευθυντής ανεπήδησε κατάπληκτος:

— Σοβαρά τ'ό λέτε, τώρα;

— Σοβαρώτατα! Δεν είχα την ευκαιρία να μάθω γραμμάτια νέος. Καί, όταν έγέρασα... δεν ήθελ'ησα!... Πέστε το πείσμα, αν θέλετε.

Ο Διευθυντής τον εκύτταξε έμβρόντητος:

— Άγαπητέ μου κύριε — έφώναξε — ισχυρίζεσθε, ότι έδημιουργήσατε την τεραστίαν αυτήν επιχείρησιν και έσχηματίσατε μίαν περιουσίαν 30 χιλιάδων λιρών, χωρίς να ξέρετε γραφήν και ανάγνωσιν;... Είναι, μ'α την αλήθεια, άπίστευτο! Μπορείτε να φαντασθήτε, τί θα είσαστε σήμερα, αν έγνωρίζατε και λίγα γραμμάτια;

— Αυτό, τ'ό φαντάζομαι και μπορώ να σ'αφ' τ'ό π'ω...», απήντησε ό κ. Φόρμαν, με τ'ό συγκρατημένο άριστοκρατικό του χαμόγελο. «Θά ήμουν κανδηλανάφτης, στην συνοικιακή εκκλησία τ'ού 'Αγίου Πέτρου!...».

ΑΦΟΥ ΓΡΑΦΕΤΕ
ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΣΧΕΔΙΑΖΕΤΕ!

Ασφαλώς δάχετε πει πολλές φορές: "Ας μπορούσα κ' έγν' να σχεδιάζω!"... Αλλά, γιατί όχι;... Αφού, όταν γράφετε, σχεδιάζετε με τόση ευκολία τ'ό γραμμάτια τ'ού άλφάβητου! Γράφετε, λοιπόν, δά μπορείτε να σχεδιάζετε και κάθε άλλο σχήμα, όταν, τ'ό χέριμα τ'ού σχεδίου, πού είναι έμφυτο σ'έ όλους τ'ους ανθρώπους, σ'ας τ'ό καλλιέργησι ή Σχολή Α.Β.Σ. με τ'ό κατάλληλο Σύστημα. Άμέσως δ' αποδώσατε και σεις κάθε είδους θέματα έπάνω σ'ό χαρτί σας, με γραμμές απλές κ' έκφραστικές, όπως και αν είναι ή ηλικία σας. Εύδως από τ'ό πρώτο μάθημα δά νοιώσατε και σεις τ'ή χαρά νά δημιουργήτε κάτι έντελως δικό σας. Κ' Επιστά... δά έρωτακε πως τ'ό να σχεδιάζετε είναι τ'ό φυσικώτερο πράγμα!

ΖΗΤΗΣΤΕ ΜΑ ΓΝΩΡΙΣΕΤΕ ΚΑΙ ΣΕΙΣ τ'ό άληθινά εκπληκτικό Σύστημα Α.Β.Σ., πού με απουδή σ'ό σπ'ίτι σας, όπου και αν μένετε, σ'ας επιτρέπει νά κάνετε όχι πεί άνώσιους άντ'γραφές, αλλά σχέδια και σκίτσα δολώντανα έκ τ'ού φυσικού. Ζητήστε μας άμέσως σ'ήμερα τ'ό εικονογραφημένο άναλυτικό τεύχος μας, πού τ'ό προσέφερε δωρεάν και όπου δά έρωτε κάθε λεπτομέρεια γιά τ'ό Σύστημα και τόν τρόπο λειτουργίας τ'ης Σχολής Α.Β.Σ.

Αν μένετε σ'ας 'Αθήνας προτιμήσατε νά μ'ας έπισκεφθήτε αυτοπροσώπως. Αν έμποδίζεσθε ή αν μένετε σ'έ παρ'ότι στείλατε συμπληρωμένο τ'ό παραπλευρώς δελτίο.

ΔΩΡΕΑΝ

ΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΟΝΑΔΙΚΟ!
Η Σχολή Α.Β.Σ., ή μεγαλύτερη Σχολή Σχεδίου τ'ού Κόσμου πού ίδρύθηκε σ'ό Παρίσι τ'ό 1913, με 1500 μαθήματα τ'ώρα σ'έ 16 χώρες και με πάνω από 200 χιλ. μαθητές, δά προσφέρει τ'ή διδασκαλία τ'ης προς τήν περίπτωσιν σας (μαθητής από 8 εως 65 ετών) προς τ'ή έπιβίωσιν σας, τ'ή μόρφωσιν σας, τόν διαδωμένο χρόνο σας κλπ.
Στήν Α.Β.Σ. δά έρωτε τ'ήν έκαστη κατεύθυνσιν γιά σ'ας ή και γιά τ'ό παιδί σας. Επισκεφθήτε μας λοιπόν ή στείλατε μας τ'ό δελτίο αυτό τ'ό ταχυτέρω γιάτ'όχι άμέσως σ'ήμερα!

ΣΧΟΛΗ Α.Β.Σ. Πανεπιστήμιον 10, 'Αθήνας
Παρακαλώ στείλατε μου δωρεάν, χωρίς υποχρέωσιν μου, τ'ό Άναλυτικό σας Τεύχος, 'Εκτελείστω δ'αχ. 3 εως γραμματόσημο γιά έξοδα.
ΟΝΟΜΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
(Αν ένδιαφέρεσθε γιά παιδί, σημειώσατε έξω τ'ό ένομα και τήν ηλικία του:
έτών

Ο ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΛΥΓΙΣΜΟΣ

«Έρχεσθε και ίδετε»

Είδεν ό 'Ιησούς τούς δυό πού άκολουθήσαν τόν Βαπτιστή όπως άκουσαν και λέγει: «Έρχεσθε· κι' ήλθον» ζηλευτοί πού εκλέγει αυτούς νά ιδούν Προφήται ό,τι ποθήσαν.

Τέτοια έπουράνια ήμέρα δέν έζησαν ποτέ θνητοί κάτω από επίγεια στέγη, πού «έλεον ειρήνης», θυμιατός, νά φεύγη άφίνει σ' ούρανούς, πού αίνου άντηχήσαν.

Έαρινή, δροσόλουστη πνέει αύρα ό λόγος του, κι όμίγλη διασκορπίζει άπ' τις καρδιές τους πού άπλωνε τ'ό δάκρυ.

Κι' άπ' τών αιώνων τ'ά άθωρα τ'ά μάκρη, πού «φώς» τ'ά πέπλα άφάνισε τ'ά μαύρα πρωτόφαντη ή αύγή ξαναγυρίζει.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Από τ' «Άγριολούλουδα»

ΣΤΟ ΦΥΛΑΚΑ ΑΓΓΕΛΟ

Και τ'ό δικό μου τ'ό μικρό, "Άγγελε, φύλαξέ το κι όδήγησέ το στοργικά σ' άπάνεμο άερογιάλι. Μην τ'όβρη ή φουσκοθαλασσιά κι άγρια άνεμοζάλη.

Και τ'ό δικό μου τ'ό μικρό καλομεγάλωσέ το με τ'ού Θεού τ'ή δύναμι, με τ'ού Χριστού τ'ή χάρι νά γίνη κόρη λυγερή σ'ά λυγαριάς κλωνάρι.

Και τ'ό δικό μου τ'ό μικρό, "Άγγελε, φύλαξέ το σ'αν πού φυλάς τ' άδύναμα τ'ού κόσμου τρυφερούδια, όπου στολίζουν τ'ης γής τόν κάμπο σ'αν λουλούδια.

"Άγγελε, φύλακά μου έσύ, φύλα και τ'ό δικό μου και κράτα τ'ό χεράκι του μη σ'ό γκρεμό μού πέση, μη λάχη και μού παιδευτή, μη λάχη και πονέση.

Κι όλο ζω ή όλο χαρά τόν κόσμο νά διαβαίνει, Για νά τ'ό καμαρώνουνε πάντα δικοί και ξένοι.

ANNA. Γ. ΤΕΡΓΙΑΖΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλά είναι τ'ά θύματα, κυρίως μεταξύ τών παιδιών, τ'ά όποία από άγνοια τ'ού σοβαρωτάτου κινδύνου περιεργάζονται εγκαταλελειμμένα πολεμοφόδια (χειροβομβίδες, νάρκες κ.λ.π.). Γι' αυτό τονίζομεν και πάλιν ότι δέν πρέπει νά περιεργάζωνται τέτοια αντικείμενα, ούτε ν' άφήνουν άλλους νά τ'ά πλησιάζουν, αλλά μόλις τ' άντικρύζουν νά ειδοποιούν άμέσως τήν πλησιεστέραν αστυνομικήν ή στρατιωτικήν Αρχήν.

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Η ιατρική κατά τόν άγώνα τ'ης ανεξαρτησίας

ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΟΝ, ότι μετά την άλωσιν τ'ης Κωνσταντινουπόλεως οι πλείστοι τών σοφών τ'ού Βυζαντινού Κράτους κατέφυγον εις 'Ιταλίαν και τήν λοιπήν Ευρώπην. Οδοι έγέγοντο εκεί φορείς τ'ης 'Ελληνικής παιδείας και συντελεσται τ'ης όλης εκείνης άναμορφωτικής δράσεως, ήτις απέτέλεσε τήν συνέχειαν τ'ης έν 'Ανατολήν προ τ'ης άλώσεως ήδη άρξαμένης 'Αναγεννήσεως. Μετά τών σοφών δέ τούτων μετ'ηνάστευσαν και οι δυνάμενοι τών ιατρών. Τοιουτοτρόπως, ή 'Ελλάς παρέμεινε σχεδόν άνευ επιστημόνων ιατρών. Έπειδή δ' είναι έμφυτον εις τόν άνθρωπον νά βοηθή και νά περιθάλπη τούς πάσχοντας, πολλοί διαφόρου εθνικότητος έμπειρικοί και άγύρται ένεφανίσθησαν τότε, πρόθυμοι νά προσφέρουν εις τούς πάσχοντας νοσηλείαν και περιθάλψιν, άλλ' ως έπί τ'ό πολύν και πρόθυμο νά εκμεταλλευθούν τήν ευπιστίαν των. Παρά τ'ό γεγονός τούτο, κατά τούς χρόνους τ'ης Τουρκοκρατίας δέν άπέλειπαν έντελώς και τινες επιστήμονες ιατροί, μορφωθέντες ιδίως εις 'Ιταλίαν, οίτινες όμως έπιστρέφοντες εκείθεν εγκαθίσταντο συνήθως εις τ'ά πολυάνθρωπά τε κέντρα, ίνα ούτω προσπορίζονται κέρδη σημαντικώτερα.

Κατά τόν 10ον αιώνα έλειτούργει έν 'Αθήναις σχολείον ιδρυθέν υπό τ'ού Διονυσίου Πετράκη, έν τ'ό έδιδάσκοντο και στοιχεία τ'ινά ιατρικής. Μαθήματά τ'ινά ιατρικής έδιδάσκοντο και τ'ό προ τ'ης Έπαναστάσεως είκοσαετές περίπου χρονικόν διάστημα και εις δημοσίαν σχολήν τ'ης Κερκύρας, όπου, ως γνωστόν, δέν είχεν επεκταθή ό Τουρκικός ζυγός. Από δέ τ'ού 1824, εις τήν αυτήν νήσον ιδρύθη και ή 'Ιόνιος 'Ακαδημία, λειτουργήσασα επί τεσσαρακονταετίαν, εις τήν όποίαν έδιδάσκετο σ'όν τ'ους άλλους και ή ιατρική (ως και ή φαρμακευτική, βραδυτέρον).

Ενώ εις τ'ά πολυάνθρωπά τε κέντρα ύπήρχεν, ως είκός, πρόχειρος ή επιστημονική ιατρική περίθαλψις, εις τ'ά λοιπά μέρη τ'ης χώ-

ρας ή έλλειψις ταύτης ήτο αισθητή, αναγκάζουσα τούς άσθενείς ή νά καταφεύγουν εις τ'ά πλησιεστέρας πόλεις προς άναζήτησιν θεραπείας ή νά παραδίδονται εις τούς έμπειρικούς, οίτινες ήσκουν τήν τέχνην κατά τ'ά από τών μεσαιωνικών

Σχ. ΗΛ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

έτι χρόνων γνωστά συνταγολόγια τ'ης λαϊκής ιατρικής. Βότανα, ρίζαι, αλοιφαί, έμπλαστρα, έγχύματα, έκχυλίσματα και εκλείγματα (κοινώς μαντζούνια), ήσαν τ'ά συνήθως υπό τών έμπειρικών παρεχόμενα μέσα θεραπευτικής, ών τ'ινα, παρασκευαζόμενα υπό γυναιών κατ' άπόκριφον και μυστηριώδη τρόπον, άτήλανον, παρά τών προληπτικών ιδίως, εύρυτάτης φήμης, ως έχοντα δήθεν μαγικάς και δυνάμεις ύπερφυσικάς.

Εκτός τών παθολόγων ούτως ειπείν έμπειρικών, ύπήρχον και έμπειρικοί θεραπεύοντες λίαν επιδεξίως ένίοτε τραύματα, διαστρέμματα, έξαρθρώματα και κατάγματα. 'Αλλ' ύπήρχον έπίσης και οι άγύρται, οι κοινώς λεγόμενοι «καμπογιαννίτες» ή «καλογιατροί», οίτινες έλυμαίνοντο κυριολεκτικώς τήν χώραν, πωλούντες δήθεν ζωήν και πολλούς έξαποστέλλοντες εις τόν άλλον κόσμον.

Κατά τόν ιερόν ύπερ τ'ης ανεξαρτησίας 'Αγώνα κατεδείχθη ή ανάγκη τ'ης ιατρικής περιθάλψεως, ιδίως εις τ'ά στρατόπεδα. Οι μαχόμενοι άνδρες τραυματιζόμενοι ή προσβαλλόμενοι υπό τ'ινος νόσου διήγον υπό δυσμενεστάτους ύγιεινούς δ-

ρους, κατακλινόμενοι συνήθως επί ξηράς γής, εκτεθειμένοι εις τ'ας ατμοσφαιρικά έπηρείας, πεινώντες, φθειριώντες και στερούμενοι πάντων τών επιτηδείων.

Εκ τών έμπειρικών, τών παρακολουθούντων τούς μαχομένους αγωνιστάς άπεδείχθησαν ίκανότατοι, μερικοί, κρατούμενοι συνήθως υπό τών άρχηγών ως ιδιαίτεροι αυτών ιατροί. Τοιούτοι ύπήρξαν οι άδελφοί Παναγιώτης και 'Ηλίας Γιατράκοι, εκ Λακεδαιμόνος.

Οι έμπειρικοί προέβαινον και εις άκρωτηριασμούς δσάκις οι τοιαύται έπεμβάσεις έδεωρουντο ως αναπόφευκτοι. Αναφέρεται 'Οθωμανός έμπειρικός, Κούρταλης όνόματι, όστις ένώ έθεράπευσεν επιτυχώς τ'ά 26 τραύματα τ'ού φιλέλληνος Γάλλου Ρομπέρ, άτινα ούτος έλαβε κατά τήν είσοδον τ'ού Φαβιέρου εις τήν υπό τ'ού Κιουταχί πολιορκημένην 'Ακρόπολιν, δέν κατώρθωσεν έν τούτοις ν άσώση και τήν ζωήν του, άκρωτηριάζων τούς κατεαγώτας πόδας του.

Εύτυχώς, συνεχιζόμενου τ'ού περι ανεξαρτησίας άγώνος, παρά τ'ό πλευρόν τών έμπειρων πρακτικών ιατρών προσήλθον και οι έν Εθρώπη σπουδασάντες 'Ελληνες επιστήμονες ιατροί, μετ' αύταπαρνήσεως προσενεγκόντες τ'ας ύπηρεσίας αυτών εις τήν αγωνιζομένην πατρίδα. Αλλά και αρκετοί ξένοι φιλέλληνες νεες επιστήμονες ιατροί προσήλθον, ών τινές διεκρίθησαν και ως πολεμιστάι.

Και αύται δ' οι 'Ελληνίδες γυναίκες μνημονεύεται ότι ούχι άσημάντους ύπηρεσίας προσήνεγκον εις άγώνα.

Η εξαγέρτης και ή άντοχή τών προμάχων εκείνων τ'ης πατρίδος, οίτινες επί έπτά συναπτά έτη στερούμενοι τών πάντων και υπό ύγειονομικήν περιθάλψιν ύποτυπώδη επάλαισαν διά τήν έλευθερίαν των, είναι άρεταί, άς δικαίως εθαύμασε και εξύμνησεν ό κόσμος όλόκληρος και δι' ών παραδειγματιζομένη δέον νά ένισχύεται πάντοτε ή έθνική ψυχή. ('Ανέκδοτον)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ

Βοήθεια εις ένδεεις
Help to the needy

Ε.Ε.Ν. Γυμν. 'Αρρ. Νέας Σμύρνης
Juniors of High School for boys N. Smyrne

Ε.Ε.Ν. Γυμν. 'Αρρ. Κατερίνης
Juniors of High School for boys Katerine

Ε.Ε.Ν. 5ου Δημ. Σχολ. Κατερίνης
Juniors of 5th Elem. School Katerine

Ε.Ε.Ν. 10ου Δημ. Σχολ. Κατερίνης
Juniors of 10th Elem. School Katerine

Ε.Ε.Ν. 9ου Δημ. Σχολ. Δράμας
Juniors of 9th Elem. School Drama

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μυλοποτάμου Δράμας
Juniors of Elem. School Mylopotamos Drama

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Λεκάκης Καβάλας
Juniors of Elem. School Lekane Kavala

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Κρυοβρύσεως Πτολεμαίδος
Juniors of Elem. School Kryovrysse Ptolemaeos

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. 'Ανω Μητρούσης Σερρών
Juniors of Elem. School Ano Metroussa Serrai

Ε.Ε.Ν. 6ου Δημ. Σχολ. Πύργου 'Ηλείας
Juniors of 6th Elem. School Pyrgos Peloponessos

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχ. 'Αγ. Νικολάου Κυνουρίας
Juniors of Elem. School Aghios Nicolaos Kynouria Peloponessos

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μελιγαλά Μεσσηνίας
Juniors of Elem. School Meligala Messine

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. 'Αλαμάνου Κορινθίας
Jun. of Elem. School Alamano Corinthos

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Καλών Δένδρων Σερρών
Juniors of Elem. School Kala Dendra Serrai

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Διδυμοτείχου
Juniors of Elem. School Didymotichon

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Προμάχων 'Αλμωπίας
Juniors of Elem. School Promachoe Almopia

ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εις Κοινότητα και σχολεία.
Health in the Home

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Κεφαλοβρύσου 'Αργολίδος
Juniors of Elem. School Kefalovryssos Argolis

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Λευκοχώρας Μεσσηνίας
Juniors of Elem. School Leukochora Messine

Ε.Ε.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Δράμας
Juniors of 2nd Elem. School Drama

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Σωσάνδρας 'Αλμωπίας
Juniors of Elem. School Sossandra Almopia

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Σιτοχωρίου 'Ορεστιάδος
Juniors of Elem. School Sitochorion Orestias

Ε.Ε.Ν. Γυμν. Κεφαλοβρύσου Πωγωνιανής
Juniors of High School Kefalovryssos Epirys

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Χειμερινού Κοζάνης
Juniors of Elem. School Chemerinon Kozane

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχ. Δαδιάς Διδυμοτείχου
Juniors of Elem. School Dadia Didymotichon

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Γιαννουλείκων Ναυπλίου
Juniors of Elem. School Yiannouleika Nauplion

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχ. Μαδένης Μεσσηνίας
Juniors of Elem. School Madena Messine

Ο Γ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ Δ/ΤΗΣ ΤΗΣ Κ.Λ.Μ. ΠΑΡΑ ΤΩ ΚΩ ΠΡΟΕΔΡΩ

Ο Πρόεδρος του Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος έδεχθη την 16ην Φεβρουαρίου εις τὸ Γραφεῖον του τὴν ἐπίσκεψιν τῶν κ.κ. Hans Jorish, Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ M. G. Colthoff, Διευθυντοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι

ταιρείας μεγάλου μέρους τῆς βοήθειας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ε.Ε.Σ. πρὸς τοὺς σεισμοπαθεῖς τοῦ Ἰράν, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Ο κ. Πρόεδρος ἀνεμνήσθη ἐπὶ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΧΝΗ

PEMPPANT : 'Η θυσία τοῦ Ἀβραάμ

Γραφείων τῶν Βασιλικῶν Ὀλλανδικῶν Ἀεροπορικῶν Γραμμῶν (Κ. Λ.Μ.) εἰς ἀνταπόδοσιν ἰδικῆς του ἐπισκέψεως, καθ' ἣν εἶχεν ἐπιδώσει εἰς αὐτοὺς τιμητικὰς διακρίσεις τοῦ Ε.Ε.Σ. διὰ τὴν δωρεὰν μεταφορὰν ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ Ἀεροπορικῆς Ε-

τῆς εὐκαιρίας τῆς λίαν σημαντικῆς βοήθειας τὴν ὁποίαν ὁ Ὀλλανδικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς παρέσχεν εἰς τὴν χώραν μας, μέσῳ τοῦ Ε.Ε.Σ., ὑπὲρ τῶν θυμάτων τῶν σεισμῶν τῶν Ἰονίων Νήσων, κατὰ τὸ ἔτος 1953.

Οἱ εκπρόσωποι τῆς Κ.Λ.Μ. προσ-

έφεραν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον πλουσίως εἰκονογραφημένον βιβλίον, σχετικὸν μετὰ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου Ὀλλανδοῦ ζωγράφου Ρέμπραντ.

*

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΑΡΑ ΤΩ ΚΥΡΙΩ ΠΡΟΕΔΡΩ

Τὴν Παρασκευὴν 20 Φεβρουαρίου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος ἐδέχθη, κατόπιν προσκλήσεως, εἰς τὸ Γραφεῖον του τοὺς Διευθυντὰς τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς κ.κ. Κ. Σοφιανόπουλον, Δ. Τσουλουχόπουλον, Μ. Κοκολογιάννην, Π. Παρασκευόπουλον καὶ Α. Μαρίτσαν, εἰς τοὺς ὁποίους, ὡς ἀναγράφεται καὶ εἰς τὴν εἰδικὴν στήλην, ἀπένευμε τιμητικὰς διακρίσεις τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰς ἀναγνώρισιν τῶν ὑπηρεσιῶν ἃς οὗτοι προσφέρουν εἰς τὸν Ε.Ε.Σ. ὡς ἀνώτεροι λειτουργοὶ τῆς Τραπεζῆς, ἡ ὁποία ἀναλαμβάνει κατ' ἔτος τὴν διαχειριστικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑράνου του.

Ο κ. Πρόεδρος ὑπέμνησεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοὺς στενοὺς δεσμοὺς οἱ ὁποῖοι παλαιόθεν συνδέουν τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν μετὰ τὸν Ε.Ε.Σ., πρῶτος Πρόεδρος τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ὁ κατὰ τὴν ἰδρυσίν του (1877) Διοικητὴς τῆς Τραπεζῆς Μάρκος Ρενιέρης.

Ἀπαντῶν ἐκ μέρους καὶ τῶν τιμηθέντων συναδέλφων του ὁ Σύνδιευθυντὴς τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος τῆς Τραπεζῆς κ. Κοκολογιάννης, ἠνχαρίσθησεν τὸν κ. Πρόεδρον διὰ τὴν προσγενομένην εἰς αὐτοὺς τιμὴν, διεκήρυξε τὴν βαθυτάτην ἐκτίμησιν τὴν ὁποίαν τρέφει ἡ Τράπεζα πρὸς τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ εἰδικώτερον πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Προεδρίας τοῦ κ. Κ. Γεωργακόπουλου ἐπιτελεσθὲν καὶ ἐπιτελούμενον ἔργον καὶ ὑπεσχέθη ἀμέριστον τὴν συμπαράστασιν τῆς Τραπεζῆς εἰς τοῦτο.

*

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Ο Πρόεδρος κ. Κωνσταντῖνος Γεωργακόπουλος ἀπένευμεν ἐσχάτως τὰς κάτωθι διακρίσεις διὰ τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας οἱ τιμηθέντες προσέφεραν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ προσφέρουν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν:

1. Εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σιδηροκάστρου κύριον Ἰωάννην, Ἀργυροῦν Σταυρὸν.

2. Εἰς τὸν κ. Ἀντώνιον Καρναβέζον, Γεν. Ἐπιθεωρητὴν Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως Θεσσαλίας, Χρυσοῦν Ἀστέρα ἐπὶ Ἀργυροῦ Σταυροῦ.

3. Εἰς τὸν κ. Μιχ. Κοκολογιάννην, Ὑποδιευθυντὴν παρὰ τῇ Διοικήσει Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, δύο Ἀργυροῦς Ἀστέρας ἐπὶ Ἀργυροῦ Σταυροῦ.

4. Εἰς τὸν κ. Κωνστ. Σοφιανόπουλον, Δ/ντὴν Ἑργασιῶν Ἑσῶτ. Διοικήσεως Ε.Τ.Ε. δύο Ἀργυροῦς Ἀστέρας ἐπὶ Ἀργυροῦ Σταυροῦ.

5. Εἰς τὸν κ. Ἀνδρέαν Παν. Μαρίτσαν, Συνδ/τὴν Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, Ἀργυροῦν Σταυρὸν.

6. Εἰς τὸν κ. Διονύσιον Τσουχαλόπουλον, Διευθυντὴν Κεντρ. Ε.Τ.Ε., Ἀργυροῦν Σταυρὸν.

7. Εἰς τὸν κ. Γεώργιον Πιτσιώρη, Ἀντιπρόεδρον Τμήματος Ε.Ε.Σ. Βόλου, Ἀργυροῦν Σταυρὸν.

8. Εἰς τὸν κ. Παναγ. Παρασκευόπουλον, Διευθυντὴν Κεντρικοῦ Β' Ε.Τ.Ε., Ἀργυροῦν Σταυρὸν.

9. Εἰς τὸν κ. Δημοσθ. Παναγιωτόπουλον, Νομάρχην Πιερίας, Ἀργυροῦν Σταυρὸν.

10. Εἰς τὸν κ. Ἀθαν. Παπαϊωάννου, Τμηματάρχην παρὰ τῇ Ἐπιθεωρήσει Γεωργίας Θεσσαλίας καὶ Φθιώτιδος, Ἀργυροῦν Σταυρὸν.

11. Εἰς τὸν κ. Κωνστ. Παυλίδην, Διευθυντὴν Νομαρχίας Λαρίσης, Ἀργυροῦν Μετάλλιον Ἑράνου.

12. Εἰς τὸν κ. Ἀγνσ. Ἀλεβίζον, Διευθ. Κέντρου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν Λαρίσης, Ἀργυροῦν Μετάλλιον Ἑράνου.

13. Εἰς τὸν κ. Μιχ. Κυριαζήν, Ὑπ. Κέντρου Ὑπηρεσίας Λαρίσης, Χαλκοῦν Μετάλλιον Ἑράνου.

ΑΦΙΣΤΕΙΣ

Ἡ Κα Dorothy Eden (International Families Fund London), ἥτις δι' ἐπιστολῆς τῆς εἶχεν ἀναγγεῖλαι τὴν ἀφίξίν της, ἐφθάσεν εἰς Ἀθήνας τὴν 6ην Φεβρουαρίου ε. ε.

Τὴν ὑπεδέχθη ἡ Ὑποδιευθύνουσα τῆς Γεν. Δ/σεως Νοσοκόμων τοῦ Ε.Ε.Σ. Δις Ἑλ. Σπυροπούλου. Τῆς προσεφέρθησαν ἄνθη ἐκ μέρους τοῦ Ἑλλ. Ἐρ. Σταυροῦ, παρέμεινεν δὲ ὡς φιλοξενουμένη αὐτοῦ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Ἀμαλία».

Παρετέθη ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. γεῦμα εἰς τὸν «Διόνυσον», εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Εὐστ. Σπηλιωτόπουλος καὶ ἡ Δις Ε. Σπυροπούλου.

Ἡ Κα Eden ἐνεχείρισεν ἐπιστολὴν εἰς τὸν Κον Πρόεδρον ἀφορῶσαν εἰς τὸ Συνέδριον Ὁρθοπαιδικῶν καὶ Χειρουργῶν Ἱατρῶν, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ συνέλθῃ εἰς Γιοχάνεσμπουργκ τὸ θέρος τοῦ 1971.

Τὴν ἐπομένην ἡ Δις Σπυροπούλου συνώδευσε τὴν Καν Eden μέχρι τοῦ Ἀεροδρομίου. Ἡ Κα Eden κατηυθύνθη μέσῳ Ρώμης εἰς Μάλταν, ὅπου θὰ παραμείνῃ ἐπὶ ἓνα μῆνα.

*

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Κατ' αὐτὰς ἀρχίζει ἡ ἐκπαίδευσις νέων τάξεων Ἑθελοντῶν Ἀδελφῶν Ε.Ε.Σ. εἰς Βόλον, Δράμαν καὶ Ναύπλιον.

Ἡδὴ ἐτελείωσε ἡ ἐκπαίδευσις τῶν τάξεων Ἑθελοντῶν Ἀδελφῶν εἰς Ἀργος, Κατερίνην καὶ Σέρρας. Συνεχίζουσιν τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς Ἀθήνας, Τρίκαλα καὶ Καρδίτσαν.

*

ΟΙΚΟΙ ΝΟΣΗΛΕΙΑ

Συνεχίζεται ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων τῆς οἰκ. νοσηλείας ὑπὸ Διδασκουσῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰς τὴν Ἑργατικὴν Ἑστίαν Μοσχάτου, τὸν Σύνδεσμον «Φίλοι Ἀστυνομίας Πόλεων Πειραιῶς», τὸ Ἀστικὸν Κέντρον Νέας Σμύρνης, τὸ Λύκειον Ἑλληνίδων Καισαριανῆς, τὴν Ἑργατικὴν Ἑστίαν Ἄνω Δάφνης, τὴν Ἑργατικὴν Ἑστίαν Ταύρου, τὴν Σχολὴν Μονοετοῦς Φοιτήσεως ΠΙΚΠΑ Βούλας καὶ εἰς τὸ Κέντρον Αἱμοδοσίας Ε.Ε.Σ., ὅπου προσέρχονται κυρίαι καὶ δεσποινίδες τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ μαθήτριά Γυμνασίων.

*

ΤΟ ΠΡΟ-ΙΣΤΑΜΕΝΟΝ ΤΜΗΜΑ Ε.Ε.Σ. ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων εἰς τὰς νέας ὑποψηφίους ἀδελφὰς τοῦ 1970 ἐγένετο συγχέντρωσις τῶν ὑποψηφίων εἰς τὴν αἰθούσαν διδασκαλιῶν «Ἀθηνᾶ Μεσσολωρῶν» ἀγασμός, μετὰ τὸν ὁποῖον προσεφώνησε τὰς ὑποψηφίους ὁ Πρόεδρος

τοῦ ὡς ἄνω τμήματος καθηγητῆς κ. Κάρ. Ἀλεξανδρίδης. Ο κ. Πρόεδρος ἀπευθυνόμενος πρὸς τὰς ὑποψηφίους συνεχάρη αὐτάς, διότι ἐμπνεόμεναι ἀπὸ τὸ εὐγενέστερον τῶν ἀνθρωπίνων συναισθημάτων καὶ μὴ παρασυρόμεναι ἀπὸ τὰς ἐφημέρους διασκέδασεις τοῦ ἐπιφανειακοῦ πολιτισμοῦ, προσεφέρθησαν νὰ προσφέρωσι ἐθελοντικῶς τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς ἓνα ἀλτρουϊτικὸν ὄργανισμὸν, ὅς ἐστιν ὁ Ε.Ε.Σταυρὸς, εἰς τὰς τάξεις τοῦ ὁποῖου κατετάγησαν πρὸς ἐκτέλεσιν μιᾶς θαυμάστου διακονίας, δίδουσαι παράδειγμα ἐθελοντίας καὶ αὐταπαρνήσεως εἰς τὴν σύγχρονον Νέαν Γενεάν.

Παράλλῃως ὁ κ. Πρόεδρος ἀνέπτυξε τὸ ἱστορικὸν ἐν γένει τῆς συγκροτήσεως καὶ δράσεως τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς ὁλόκληρον τὴν ὑφήλιον, ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ὁποῖου ἐνταχθεῖσαι αἱ νέαι ὑποψήφιοι ἀδελφαὶ θὰ συνεχίσουν τὸ εὐγενὲς ἔργον τοῦ Ὁργανισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀναπτύχθηκε εἰς ὅλα τὰ Κράτη, ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἐγγύησιν ἐκδηλώσεως Ἀνθρωπισμοῦ, διὰ τοῦ ὁποῖου θὰ ἀχθῇ ὁ Κόσμος εἰς τὴν ποθουμένην Εἰρήνην καὶ Εὐημερίαν!

ΑΛΕΞ. ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ

*

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ

Ο Σταθμὸς Πρώτων Βοηθειῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐξυπηρετῆσε διὰ τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν του κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Ἰανουάριον 1970, 9.321 ἀσθενεῖς καὶ τραυματίας, ἐκ τῶν ὁποίων 1399 ἐξηκριβωμένοι περιπτώσεις ἡσφαλισμένων Ι.Κ.Α.

Οἱ ἐξυπηρετηθέντες κατὰ κατηγορίας ἔχουν ὡς ἑξῆς: α) Τραύματα κατάγματα 4.105. β) Παθολογικά νοσήματα 3.960. γ) Λοιπαὶ περιπτώσεις (δηλητηριάσεις, ἐγκαύματα κλπ.) 1.256.

Χαρακτ. περιπτώσεις
Δηλητηριάσεις τροφικαί, φαρμακευτικαί 22. Δηλητηριάσεις διὰ μονοξειδίου τοῦ ἀνθρακος 18. Καρδιολογικά νοσήματα 571. Λοιμώδη νοσήματα 36. Ἐγκαύματα 153. Μέθη 80. Ἡλεκτροπληξία 1. Παροχή διὰ τοῦ ἀσφυκτικῶν ἱατρικῶν ὁδηγιῶν εἰς ποντοπόρα πλοῖα δι' ἀσθενούντων 24. Τὸ Κέντρον Αἱμοδοσίας Ε.Ε.Σ. παρέσχε δωρεὰν δι' ἀπόρους φιάλας αἵματος 222.

Ο Έλληνοαμερικανός πεζοπόρος κ. Ιωάννης Μιχαηλίδης καταθέτων στέφανον εις τὸ ἐν Κῶ ἄγαλμα τοῦ Ἱπποκράτους.

Ο κ. Μιχαηλίδης εἶναι φίλος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου καὶ προσφέρει 300 δρχ. κατὰ μῆνα εἰς μνήμην προσφιλῶν συγγενῶν του.

ΕΥΤΕΝΗΣ

ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

Αἱ μαθήτραι τοῦ Δημ. Σχολείου Βλόχου Καρδίτσας, Ε. Ράγια, Δ. Βασιλακοπούλου, Δ. Παπακυρίτση, Φ. Καλογιάννη, Τ. Γαλάνη, Α. Τεγοπούλου, Χ. Θεοδώρου, Ε. Καλογήρου, Β. Κωνσταντέλλου καὶ Β. Καλογιάννη, προσέφεραν 300 δρχ. εἰς δύο ἀτόρους συμμαθητὰς των, τὰς ὁποίας συνέλεξαν ψάλλοντας τὰ κάλαντα.

*

ΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

(Ἀποστολαὶ εἰδῶν βοηθείας μέσῳ τοῦ Ε.Ε.Σ.)

Ἡ Ἰδιωτ. Σχολὴ «Ἅγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης» 1 δέμα με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βραγκιανῶν Μουζακίου καὶ ἕτερον δέμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Μακροχώρας Θεσπρωτίας. 6) Ἡ Ἰδιωτ. Σχολὴ Τηλεμ. Βασιλάκη Καλαμάκι Ἀθηνῶν, 14 δέματα με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Μύτικα Ξηρομέρου. 7) Τὸ 54ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 6 σάκκους καὶ 3 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πλατανόβρυσης Δράμας. 8) Τὸ 30δν Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 7 σάκκους καὶ 6 δέματα με εἶδη βοηθείας, διὰ τὰ Δημ. Σχολ. Ἐκπαιδευτ. Περιφ. Φλωρίνης, 2 σάκκους καὶ 1 δέμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Περιβολίου Σπερχιάδος, 2

σάκκους καὶ 2 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κολοκυθιάς Σπερχιάδος, 4 σάκκους καὶ 2 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Σίδερι Φιλιατῶν, 6 σάκκους καὶ 3 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἑλαίας Φιλιατῶν. 9) Τὸ 69ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 7 δέματα με εἶδη βοηθείας, διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Μαλεσιάδος Ἀμφιλοχίας. 10) Τὸ 1ον Νηπιαγωγεῖον Μεγάρων Ἀττικῆς, 7 δέματα με εἶδη βοηθείας, εἰς Δημ. Σχολ. Λογγάδων Ἰωαννίνων. 11) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ζωγράφου Ἀθηνῶν, 4 σάκκους με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πουρναριάς Γορτυνίας. 12) Τὸ 56ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 12 δέματα με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἄνω Πεδινῶν Ζαγορίου. 13) Τὸ 49ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 5 δέματα με εἶδη βοηθείας εἰς Δημ. Σχολ. Συγκουνείων Ἀγρινίου. 14) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 6 δέματα με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πολυδρόσου Μουζακίου καὶ 8 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγ. Δημητρίου Καρδίτσας. 15) Ἡ Ἰδ. Σχολ. Α. Κρουσταλλάκη, 6 δέματα με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Καστανούλας Ἀγρινίου. 16) Τὸ 21ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 20 δέματα με εἶδη βοηθείας, διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βαβουρίου Φιλιατῶν, 24 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Τσεπελόβου Ἰωαννίνων καὶ 24 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Σκαμνελίου Ἰωαννίνων. 17) Τὸ Γυμν. Ἀρρ. Ν. Σμύρνης Ἀθηνῶν, 2 δέματα με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ὁξυᾶς Καστοριάς, 2 δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κομινάδων Καστοριάς καὶ 1 δέμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κοκκινολιθαρίου Φιλιατῶν. 19) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Γαλασίου Ἀθηνῶν, 3 σάκκους με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Μονοδενδρίου Μετσόβου καὶ ἕτερος 3 σάκκους διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πλατανίτου Ναυπακτίας. 20) Τὸ 27ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 10 σάκκους με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἀντιμαχείας καὶ Μαστιχαρίου Κῶ. 21) Τὸ Δημ. Σχολ. τῆς Ἰδ. Σχολ. Α. Κωνσταντέα, 2 σάκκους με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κάμπου Μεσσηνίας καὶ ἕτερος 2 σάκκους διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Καρδαμύλης Μεσσηνίας. 22) Τὸ Δημ. Σχολ. τῆς Ἰσραήλ. Κοινότητος Ἀθηνῶν, 7 χαρτοκιβ. με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κάτω Μουσιωτίσσης Ἰωαννίνων. 23) Τὸ 64ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 1 σάκκος με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ.

Καταφυγίου Ἀρτης. 24) Τὸ Ἀ' Οἶκον. Γυμνάσιον Ἀθηνῶν, 14 χαρτοκιβώτια διὰ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Καστοριάς με διάφορα εἶδη βοηθείας, ἕτερα 14 χαρτοκιβ. εἰς Δημ. Σχολ. Καλλιράχης Καβάλας, 15 χαρτοκιβ. εἰς Δημ. Σχολ. Χρυσόπετρας Κιλκίς καὶ 13 χαρτοκιβ. εἰς Δημ. Σχολ. Εὐρυπέδου Δράμας. 25) Τὸ Γυμν. Κορωπίου Ἀττικῆς, 7 σάκκους με διάφορα εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Χρύσης Καστοριάς. 26) Τὸ 103ον Δημ. Σχολ. Ἄνω Ἡλυσιῶν Ἀθηνῶν, 8 σάκκους καὶ 2 χαρτοκιβ. με εἶδη βοηθείας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Πηγῶν Ἀρτης. 27) Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων Ἀττικῆς, ἀνὰ 3 χαρτοκιβ. με εἶδη βοηθείας εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Σγάρας Ἀρτης καὶ Ρογγίων Μουζακίου. 28) Τὸ Σμαράγδειον Ἐκπαιδευτήριον Πεύκης Ἀττικῆς, 3 χαρτοδέμ. με εἶδη βοηθείας εἰς Δημ. Σχολ. Δήμητρας Γορτυνίας, 2 χαρτοδ. εἰς Δημ. Σχολ. Τοιχίου Δωρίδος καὶ ἕτερα 2 χαρτοδ. εἰς Δημ. Σχολ. Μούχας Καρδίτσας. 29) Τὸ Γυμνάσιον Δεσκάτης Ἑλασσόνο, 1 δέμα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βατολάκου Γρεβενῶν. 30) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Μελίκης Βερροίας, 2 δέματα με γραφικὴν ὕλην εἰς Δημ. Σχολ. Ραπτοπούλου Εὐρυτανίας. 31) Τὸ Δημ. Σχολ. Κουνινᾶς Αἰγιαλείας, 2 χαρτοκιβώτια με σταφίδας διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Γραμμένης Ὁξυᾶς Ναυπακτίας. 32) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγίου Ἰωάννου Θηβῶν, 6 χαρτοκιβ. με εἶδη βοηθείας, διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Καρουσάδων Κερκύρας. 33) Ἡ Κα Φωτεινὴ Χατζηστρατῆ (Ρόδος), 1 χαρτοκ. με διάφορα εἶδη βοηθείας δι' ἄπορον οἶκον. τοῦ χωρίου Πετρώνας Βάλτου Τριχωνίδος.

*

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Εἰς τὴν σελίδα Δράσεως Ὁμάδων Ε.Ε.Ν.Σ. τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, κάτω τῆς ὑπ' ἀρ. 15 φωτογραφίας ἀναγράφεται ὡς ὄνομα Σχολείου 1ου Δημ. Μουζακίου, ἀντὶ τοῦ ὁρθοῦ 1ου Δημ. Σχ. Ἀ γ ν α ν τ ε ρ ο ὦ Μουζακίου.

Τέρπει, διδάσκει, καλλιεργεῖ
τὸ καλλιτεχνικὸ συναίσθημα
Ο ΕΛΛΗΝ. ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
Κυκλοφορεῖ
εἰς **280.000** ἀντιτύπων

ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΞΙΖΕΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ

Σπανοῦ Ἀντωνία
33ου Δημ. Σχ.
Ἀθηνῶν

Τζεβελέκος Ἥλίας
33ου Δημ. Σχ.
Ἀθηνῶν

Πουλτίδου Ἑρμιόνη
Δημ. Σχ. Κομνηνῶν
Ἑορδαίας

Τερζίδου Ἑλένη
Δημ. Σχ. Κομνηνῶν
Ἑορδαίας

Σκαλιδάκης Δημ.
Δημ. Σχ. Σαρακίνας
Σελίνου

Φραγκάκης Δημ.
Φραγκάκη Γεωργ.
Δημ. Σχ. Τεμενίων
Χανίων

Κωτσόπουλος Μιλτ.
Γεωργιάδης Δημ.
2ου Δημ. Σχ. Αἰγινίου
Πιερίας

Κουντουράκης Ἀθ.
Δημ. Σχ. Φυλακτοῦ
Ἑβρου

Χαζαρίδου Σοφία
Δημ. Σχ. Κομνηνῶν
Ἑορδαίας

Κατωτοκίδης Χαρ.
Δημ. Σχ. Κομνηνῶν
Ἑορδαίας

Καλατζάκης Ἰωάν.
Δημ. Σχ. Παλ. Ρου-
μάτων Κισσάμου

Κουρίνος Γρηγόριος
Δημ. Σχ. Μαλλίων
Κρήτης

Κεκιδάκης Γεώργ.
Δημ. Σχ. Φυλακτοῦ
Ἑβρου

Κόκκινου Καλλιόπη
Δημ. Σχ. Κορησοῦ
Καστοριάς

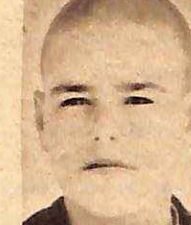
Κήλη Χριστ.
Δημ. Σχ. Καρδίας
Πτολεμαίδος

Σάλης Κων/νος
Σάλης Γεώργ.
Δημ. Σχ. Τριυλίου
Ἀμφιλοχίας

Μαρκετιάδης Εὐάγ.
Δημ. Σχ. Τεμενίων
Χανίων

Μαρνέρος Ἐμμ.
Δημ. Σχ. Παγώνδου
Σάμου

Λαγδάκης Νικολ.
2ου Δημ. Σχ. Κορι-
νοῦ Πιερίας

Μαυρουδάκη Κων.
Δημ. Σχ. Θολοῦ
Ν. Ζίχνης

Ἀλτάνα Θεοδοσίου
Δημ. Σχ. Τηθερέας
Λοκρίδος

Πανγέρος Γερασ.
Δημ. Σχ. Ἀγ. Γεωρ-
γίου Εὐβοίας

Μπίλου Ἀγγέλα
Δημ. Σχ. Βερβε-
ράτου Χίου

Σεπεταδέλης Φωτ.
Δημ. Σχ. Ἀντίσσης
Λέσβου

Γαλάνης Γεώργ.
2ου Δημ. Σχ. Ἰτέας
Ἰωαννίνων

Σανξαρίδης Δημ.
Δημ. Σχ. Κομνη-
νῶν Ἑορδαίας

Ἀσπράδακης Ἰωάν.
3ου Δημ. Σχ. Ἱερα-
πέτρας

Ζαχαριουδάκης Δη-
μόκρ. 1ου Δημ. Σχ.
Ἱεραπέτρας

Πανσελγῆς Εὐστρ.
Γυμν. Πολυχίτου θαν.
Λέσβου

Βρωμοβουσιώτου Ἀ-
Δημ. Σχ. Λογα-
νίκου Λάκ)νος

Ἀνεύρου χρήματα καὶ ἀντικείμενα καὶ τὰ παρέδωκαν εἰς τοὺς δικαιοῦχους

ΤΟ ΒΙΟΛΙ ΤΗΣ ΑΝΝΙΚΑΣ

Διήγημα

Είμαι κάτοχος ενός βιολιού. Το γεγονός δεν είναι τόσο ασήμαντο, όσο θα μπορούσατε να φαντασθήτε. Αυτό σημαίνει πως είμαι τυχερός, και μάλιστα με μια περίεργη τύχη που της άρσει να είρωνεύεται τους ευνοούμενους της κατά τρόπο σκληρό.

Είστε ανάπηρος πολέμου, με το ένα χέρι κολωμένο ως τον άγκώνα, και σās πέφτει στο λαχείο ένα ζευγάρι ωραία πέτσινια γάντια. 'Η είρωνεία της τύχης σās πειράζει κάπως, νοιώθετε τη διάθεσι να κλάψετε; παρηγορείστε όμως με την ιδέα ότι σās μένει ένα χέρι ακόμα γερό, αξιο να γαντοφορεθῇ. Το πράγμα το κάτω-κάτω δεν περιέχει καί τόσο τραγικότητα, όση αν είχατε το ατύχημα να είστε τυφλός και σās έπεφτε ένα ζευγάρι μαύρα γυαλιά, ή αν ήσαστε σπανός και κάποιος αδιάκριτος σās έκανε δώρο μια ξυριστική μηχανή.

'Εγώ δεν έχω το ατύχημα ν' ανήκω σε καμμιὰ από τις κατηγορίες αυτές. Ευχαριστώ το Θεό που μ' έκαμε γερό, και το μόνο μου ίσως παράπονο είναι που δεν ξέρω μουσική. Μὰ καί πάλι δεν θα παραπονέμουν γι' αυτήν την έλλειψι, αν δεν τύχαινε να γίνω κύριος ενός βιολιού. Δεν μπορώ να πώ ότι δεν νοιώθω τη μουσική, γιατί θα ήταν ανεξήγητο πώς κάθουμαι άδρες δλόκληρες να άφουγκράζουμαι με προσοχή την 'Αννίκα, όταν παίζει παθητικά το βιολί της στο διπλανό μου δωμάτιο. Αισθάνομαι τότε μια άκατανίκητη διάθεσι να πεταχτώ στο δωμάτιό της και να της χάρισω τὰ λουλούδια που έχω στην κάμαρά μου· μὰ συγκρατούμαι γιατί βλέπω πώς έχουν πια μαραθῇ. Το άπόγεμα θα της προσφέρω καινούργια.

Ποτέ μου δεν είχα αισθανθῇ την ανάγκη ενός μουσικού όργάνου· μὰ τώρα που βλέπω πάνω στο τραπέζι μου το βιολί αυτό νοιώθω μια τρομερή έπιθυμία να γνώριζα νότες και νάπαιζα στο βιολί παθητικές σονάτες. Κ' ή έπιθυμία μου ανάδει τόσο περισσότερο, όσο συλλογίζουμαι πώς πολλές μέρες τώρα δεν άκουσα την 'Αννίκα να παίζει, γιατί ή καμένη είναι άρρωστη. Κακόμοιρο παιδί! Πόση χαρά θα αισθανόσουν έξαφνα, ν' άκουγες από το σιωπηλό μου δωμάτιο τους τόσο γνωστούς και αγαπημένους σου ήχους!

Βλέπω το βιολί αυτό και συλλογίζουμαι με πόση είρωνεία μου το χάισε ή τύχη. Θυμούμαι τον κυρ- 'Αντρέα, το γέρο κλητήρα, που ήρθε στο γραφείο μου.

— Δέ θα πάρετε και σείς ένα νούμερο από το λαχείο του βιολιού;

— Τί να το κάνω το βιολί, άφου δεν ξέρω να παίζω;

— Δεν πρόκειται, κύριε, για το βιολί, ψιθύρισε, αλλά για το ποσό που θα μαζευτῇ. 'Ενας δυστυχισμένος άνθρωπος, που τόχε σάν τὰ μάτια του, βρέθηκε στην ανάγκη να το πουλήση. Τόβαλε στο λαχείο.

— Δώσε μου τρία νούμερα.

'Η τύχη μου φάνηκε εύνοική, αν και θα έπιθυμούσα να τόδειχνε μ' έναν άλλον τρόπο, ώστε να βρεθῇ στην εύχαιστη θέσι με της χωστός μια αιώνια εύγνωμοσύνη, σάν εκείνη που πρέπει να της χρωστούν όσοι κερδίζουν τον πρώτο λαχνό του 'Εθνικού Λαχείου

ή κληρονομούν έναν πλούσιο θείο έξ 'Αμερικής.

Καθώς βλέπω το βιολί αυτό ξαπλωμένο στο τραπέζι μου, μου φαίνεται σάν ένας βουδός μάρτυς πολύ λυπηρής ιστορίας, με τις πιό τραγικές σκηνές, στην οποία έπαιξε το καμένο αυτό βιολί το ρόλο του έξιλαστηρίου θύματος. Καί συλλογίζουμαι όλη την τραγωδία του ανθρώπου εκείνου, που βρέθηκε, ποιός ξέρει από ποιά αίτια, στην άδυσώπητη ανάγκη να χωριστῇ από το φτωχό βιολί, των καλών αυτό σύντροφο, που ξέρει να κρατᾷ μ' αξιοπρέπεια τὰ μυστικά της καρδιάς του και που ποτέ δεν προδίνει τη φιλία. Κι όσο το βλέπω έτσι βουδός και σκυθρωπό, τόσο πιό πολύ νοιώθω την έπιθυμία να σύρω πάνω στις χορδές του το δοξάρι. 'Ισως να ήταν έτσι τρόπος να μιλήσει.

Μὰ τώρα που δεν ξέρω μουσική; Τί να το κάμω αυτό το βιολί; Είναι ένα άψυχο αντικείμενο που δεν γνωρίζω την τέχνη να του δώσω ζωή. 'Ας ήξερα τουλάχιστο τον άνθρωπο που το χωρίστηκε, για να του το έπιστρέψω, κι αυτό θα ήταν άρεκετό να με κάμη να νοιώσω πώς έχει ακόμα ό κόσμος κάποιο κρυφό νόημα.

Στο διπλανό μου δωμάτιο κάθεται ή 'Αννίκα με τον πατέρα της. Είναι μια οίκογένεια πολύ φτωχή, χωρίς πολλές άπαιτήσεις, και γι' αυτό όλοι οι συγκατοικοι του σπιτιού τρέφουμε μια ιδιαίτερη συμπάθεια στους δυό αυτούς ανθρώπους, που ξέρουν να υποφέρουν με μια θαυμαστή αξιοπρέπεια.

'Ο κύριος 'Ανέστης είναι ένας κοινός μουσικός που παίζει με την κόρη του σ' ένα νυχτερινό κέντρο. 'Η μορφή του έχει κάτι το πολύ συμπαθητικό κ' οι κινήσεις του προδίνουν τόσο λεπτότητα και δειλία, ώστε καθόλου δεν παραξενεύουμαι όταν με προσπερνᾷ στο διάδρομο και δέ μου άποτείνει άλλο τίποτε από ένα διακριτικό χαιρετισμό.

Την 'Αννίκα δεν μπορώ να μη την συλλογίζουμαι πάντοτε με κάποιο ένδιαφέρον. Αισθάνομαι μια έξαιρετική συμπάθεια για το λεπτό και άδύνατο αυτό πλάσμα, που ξέρει με τόσο καρτερία να υποτάσσεται στο πεπρωμένο. Είναι μια μικρή κόρη δεκατεσσάρων χρονώ, με ψηλό λεπτό ανάστημα, που προσθέτει κάτι στην ηλικία της. 'Η χλωμή της μορφή, με τὰ περίλυπα μεγάλα καστανά μάτια, είναι ή ζωντανή έκφρασι της ιστορίας ενός πλάσματος, που πρέπει να έχη υποφέρει πολύ.

Κάθε μέρα, όταν δεν άσκήται με το βιολί της στα κομμάτια που πρόκειται να παίζει το θράδυ με τον πατέρα της, κάθεται σκεπτική στη μεγάλη θεράντα του σπιτιού, με τὰ μεγάλα της μάτια θυσιμένα στην πιό θαθεία όνειρώδης έκστασι. Ποτέ μου δεν την είδα να κεντᾷ ή ν' άσχολῇται με δουλειές που κάνουν τὰ κορίτσια της ηλικίας της. Κάθεται με τὰ χέρια πλεγμένα στην ποδιά της, σάν ένα ζωντανό άγαλμα μιας παλιάς έποχής, που άναπολεί με νοσταλγία την περασμένη ζωή. Μιλεί πολύ λίγο με τους άλλους συγκατοίκους, και προσπαθεί να δείχνεται πάντοτε δια-

κριτική, ώστε να μην ένοχλῇ κανένα, χωρίς όμως να έχη την άξίωσι κ' οι άλλοι άνθρωποι να της δείχνουν τὰ ίδια αισθήματα. Νοιώθει πολλή χαρά όταν της προσφέρω άνη, κ' ή συγκίνησί της είναι τόσο μεγάλη, που μ' άντικρύζει έκστατική μ' ένα έκφραστικότατο βλέμμα, που είναι σάν να μου λέγει:

«— Κύριε, σās εύχαριστώ πολύ, αλλά γιατί να ένοχλῇσθε;»

'Όσες φορές τύχη να της δώσω ένα καλό βιβλίο, μου το έπιστρέφει πάντοτε έγκαίρως, και τότε το θεωρεί σάν υποχρέωσι να μου μιλήση με περισσότερη διάχυσι, άφου δεν βρίσκει άλλον καλύτερο τρόπο να μ' εύχαριστήση για τη μεγάλη μου συμπάθεια. 'Εγώ όμως νοιώθω μεγαλύτερη εύτυχία όταν την άκούω να παίζει στο βιολί της, γιατί έτσι μπορώ καλύτερα να πλησιάζω στην ψυχή της, που τη βαραινεί μια μεγάλη λύπη, για την οποία ποτέ δέ θέλησε να μου μιλήση. Κι αυτή, σὰ να καταλαβαίνη την άδυναμία μου, άφήνει τη θύρα της άνοιχτή για ν' άκούω καλύτερα τις θρηνητικές σονάτες του βιολιού της.

'Η άρρώστια της 'Αννίκας μου, γεννᾷ σκέψεις πολύ μελαγχολικές. Σκέπτομαι την άγωνία του παιδιού αυτού, που δέ γνώρισε τις στοργικές περιποιήσεις της μητέρας, που νοιώθουμε την ανάγκη της τόσο πολύ, όταν ή καρδιά μας είναι κουρασμένη από τη θλίψι. Την έπισκέπτομαι στο δωμάτιό της συχνά, γιατί τὰ μεγάλα της μάτια μου λένε φανερά πώς ή συντροφία μου δεν της είναι καθόλου δυσάρεστη.

'Ο κύριος 'Ανέστης είναι πολύ σκεπτικός, αν και ή άρρώστια της 'Αννίκας δεν είναι σοβαρή. Περπατεί συλλογισμένος και φαίνεται ό νους του θυσιμένος σε σκέψεις πολύ σοβαρότερες από την άρρώστια του παιδιού του. 'Εχει όμως όλη τη γενναιότητα να χαμογελά, όταν τον ρωτούν για την άρρώστια της 'Αννίκας.

Τρείς μέρες τώρα δεν πήγε να παίζει στο νυχτερινό κέντρο. Συλλογίζουμαι πόσο θα υποφέρει, άφου δεν μπορεί να πληρώνεται τις βραδιές που λείπει.

Σήμερα ή 'Αννίκα είναι καλά. Τόσο καλά, που μπορεί να περπατῇ μέσα στο δωμάτιο. Μπαίνω και τη βρίσκω καθισμένη σε μια καρέκλα, με τὰ χέρια σταυρωμένα στην ποδιά της.

— Πώς είστε σήμερα, καλή μου φίλη;

— Καλά, μου άπαντᾷ μ' ένα χαμόγελο, προσπαθώντας να σκουπίση ένα δάκρυ που πρόλαβε να κυλήσει στο ώχρό της μάγουλο.

— Τί έχετε;

— Δεν είναι τίποτα! πρόφτασε ν' άπαντήση ό πατέρας της. Είναι από τη χαρά που νοιώθει για την άνάρρωσί της.

'Ο κύριος 'Ανέστης μιλούσε με τόσο συγκίνησι, που στα λόγια του διέκρινα νοήματα, τὰ οποία μου γεννούσαν ταραχή κι άνησυχία. Γι' αυτό έπαυσα να κάνω αδιάκριτες έρωτήσεις.

'Αν και τόσο με επάραζε ή δυστυχία τους, ένοιωθα όμως κρυφή χαρά που θα μπορούσα και πάλι ν' άκούω κάθε μέρα την 'Αννίκα να παίζει στο βιολί της.

— Τώρα, είπα χαμογελώντας, θα μπορήτε να έξακολουθήσετε το παίξιμό σας.

'Η 'Αννίκα με κοίταξε με μια ματιά γεμάτη πόνο, χωρίς να πῇ τίποτα.

— Το βιολί της 'Αννίκας το δώσαμε να το διο-

Η ΥΓΕΙΑ:

'Οδηγία σχετικά με την παροχήν πρώτων βοηθειών

Κατά την παροχήν πρώτων βοηθειών, γίνονται δυστυχώς πολλά λάθη, επειδή οι παρέχοντες τās βοηθείας βιάζονται να δράσουν χωρίς προηγουμένως να έχουν σκεφθῇ τι ακριβώς θα κάνουν. Αί περισσότεραι περιπτώσεις δυστυχημάτων και άσθενειών δεν είναι από αυτές, που άπαιτούν άμεσον ενεργείαν. Μη βιάζεσθε, αν θέλετε να κάνετε σωστή δουλειά. 'Αφου καταστρώσετε το σχεδιό σας, συγκεντρώσετε το όλικόν, που άπαιτείται, καταλείψατε την εργάσιαν εις τὰ πρόσωπα, που έχετε πιθανώς εις την διάθεσιν σας και τότε προχωρήσατε προσεκτικά, έχοντες πάντοτε υπ' όφιν ότι αυτό που κάνετε εκείνη την στιγμήν ήμπορεί να έχη έξαιρετικήν σημασίαν. Κατά το διάστημα, που σκέπτεσθε τι θα κάνετε, μην ένοχλήτε το θῦμα άσκοπα.

Καμμιὰ φορά ή συγκίνησις και ή ταραχή, που αισθάνεται ό παρέχων τās πρώτας βοηθείας μπροστά εις το ατύχημα ή την ξαφνικήν άρρώστια, είναι τέτοια ώστε να μη του έπιτρέψη να κάνη καλά τη δουλειά του. Πολλά συντελούν εις την επώδησιν της ταραχής αυτής. Πιθανόν να έχη μαζευθῇ πολλός κόσμος εις τον τόπον του δυστυχήματος ή το θῦμα να αισθάνεται φοβερούς πόνους ή να υπάρχη αίμα χυμένον έδώ κι εκεί. 'Ισως άκόμη το θῦμα ή οι συγγενείς του να κλαίνε και να ζητούν άμεσον βοήθειαν. Πολύ συχνά επίσης κάποιος από το πλήθος έπεμβαίνει καί, χωρίς να έχη ιδέαν, συνιστᾷ πράγματα, που σείς έέρετε ότι δεν πρέπει να γίνουν. 'Ημπορεί π.χ. κάποιος να ζητήση να μεταφέρη το θῦμα έσπευσμένα εις τον ιατρον χωρίς να προσπαθήση να μάθη προηγουμένως σχετικά με την φύσιν της βλάβης, του τραυματίου, χωρίς να φροντίση να σταματήση την πιθανήν αιμορραγίαν ή να επιδέσμη με νόθηκας το κάταγμα. 'Αλλοτε πάλιν και ιδίως εις περιπτώσεις, που αι καιρικά συνθήκαι είναι κακά (κρύο, βροχή) το σκοτάδι ή ό θόρυβος και ή όχλαγωγία, που προκαλείται από την μεγάλην κίνησιν μιας μεγαλοπόλεως, ήμπορεί να επηρεάσουν τον παρέχοντα τās πρώτας βοηθείας και να τον κάνουν να ακολουθήση λανθασμένον δρόμον. 'Οποιοι όμως έέρει καλά τη δουλειά του, κρατεί την ψυχραιμία του και δεν ταρασσεται από τὰ δυσμενή περιστατικά που αναφέραμε ούτε επηρεάζεται από άνεύθυνα πρόσωπα, που επιμένουν να υποδεικνύουν λύσεις όχι σωστές. Μόνον έτσι, ήρεμος και άτάραχος θα επιτύχη να δώση την πολύτιμον βοήθειάν του εις το θῦμα.

θώσουν, είπε ό πατέρας της, ρίχνοντας πάνω της ένα βλέμμα αίνιγματικό.

'Η 'Αννίκα σάν να ένοιωσε όλη τη σημασία της ματίας εκείνης, χαμήλωσε τὰ μάτια, μη μπορώντας να κρατήση έναν έλαφρό άναστεναγμό.

— Έχω ένα βιολί! φώναξε και σηκώθηκα να το φέρω άπ' το δωμάτιό μου.

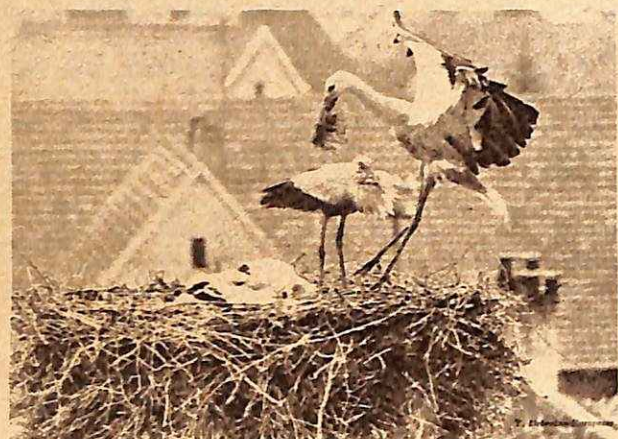
Μόλις έπέστρεψα πάλι, με το όργανο στα χέρια, ή 'Αννίκα, βλέποντάς το, δεν μπόρεσε να κρατηθῇ.

— Το βιολί μου! είναι το βιολί μου! φώναξε κι αναλύθηκε με παράπονο σ' ένα πνιχτό κλάμα.

'Ο κύριος 'Ανέστης δεν μπόρεσε κι αυτός να κρατήση τὰ δάκρυα.

Ο ΠΕΛΑΡΓΟΣ

Όπως υπάρχουν πουλιά που φοβούνται τον άνθρωπο και τον αποφεύγουν όσο μπορούν, έτσι υπάρχουν άλλα που όχι μόνον δεν τον αποφεύγουν, αλλά ίσια ίσια προσπαθούν να ζουν κοντά του. Μ' αυτό δεν έννοούμε τα κατοικίδια πουλιά, τα όποια από τα πανάρχαια χρόνια εξημέρωσε ο άνθρωπος, και φρον-

Ένα ζευγάρι πελαργών στη φωλιά του, στη στέγη ενός σπιτιού.

τίζει γι' αυτά, για να παίρνη τ' αυγά, το κρέας, και τα φτερά τους. Ούτε εκείνα που διατηρεί στα κλουδιά για στολισμό ή για το κελάιδημά τους. Έννοούμε τα πουλιά που χτίζουν τις φωλιές τους κοντά στην κατοικία του ανθρώπου, χωρίς να είναι κατοικίδια, σαν να μην μπορούν να ζήσουν μακριά του, σαν να επιδιώκουν τη φιλία του και την προστασία του. Πρόχειρο παράδειγμα αποτελούν οι σπουργίτες και τα χελιδόνια. Στην κατηγορία αυτή ανήκει και ο πελαργός. Τα δυο πρώτα είναι γνωστά, γιατί ζουν σε όλα τα μέρη της πατρίδος μας, όχι όμως και ο πελαργός. Γι' αυτό και θα προσπαθήσω να τον γνωρίσω καλύτερα.

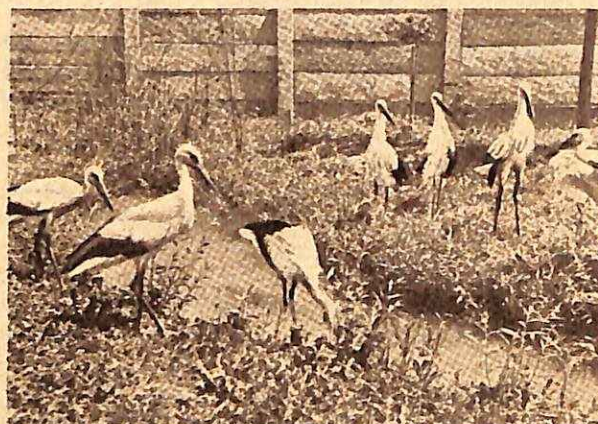
Ο πελαργός είναι ένα μεγαλόσωμο πουλί, του οποίου το ύψος φθάνει 1,20 μ. και το άνοιγμα των φτερών του τα δύο μέτρα. Τα πόδια του είναι μακριά, δυνατά και κόκκινα. Το φτέρωμά του είναι κάτασπρο, εκτός από τις άκρες των φτερούγων του, που είναι μαύρες. Το ράμφος του είναι μακρύ, μυτερό, κωνικό, κατακόκκινο και αρκετά δυνατό. Το βάρος του φθάνει τα 4—5 κιλά. Με λίγα λόγια ο πελαργός στην εξωτερική εμφάνισι μοιάζει με τον έρωδιό και το γερανό, είναι όμως πιο μεγαλόσωμος και πιο μεγαλοπρεπής.

Οι πελαργοί είναι πουλιά αποδημητικά. Κατά την επιστροφή τους από τις θερμές χώρες, την άνοιξη, οι περισσότεροι τραβούν κατά τις βορειότερες χώρες της Ευρώπης. Στην πατρίδα μας μένουν πολύ λίγοι, και απ' αυτούς ελάχιστοι στη Στερεά Έλ-

λάδα, λίγο περισσότεροι στη Θεσσαλία και τη Μακεδονία.

Όπως το χελιδόνι, έτσι και ο πελαργός θεωρείται αγγελιαφόρος της άνοιξης. Παντού είναι αγαπητό πουλί και όπου χτίση τη φωλιά του θεωρείται ότι φέρνει την ευτυχία. Γι' αυτό σε πολλά μέρη της Ευρώπης κάθε οικογένεια τοποθετεί στη στέγη του σπιτιού κάποιο παλιό τροχό κάρου, για να χρησιμεύση ως βάση να χτίση κανένα ζευγάρι πελαργών τη φωλιά του. Γιατί οι πελαργοί χτίζουν τις φωλιές τους στα ψηλότερα μέρη των σπιτιών, συνήθως στις καπνοδόχους στα καμπαναριά των εκκλησιών, καθώς και στους στύλους που στηρίζουν τα καλώδια, με τα όποια μεταφέρεται το ηλεκτρικό ρεύμα από τα εργοστάσια παραγωγής στα διάφορα μέρη.

Ο πελαργός είναι ωφέλιμο πουλί. Τρώγει βατράχους, φίδια, άρουραίους, ακρίδες και άλλα επιβλαή έντομα, τα όποια αναζητεί μέσα στους βάλτους. Γι' αυτό και τα πόδια του είναι ψηλά και ή ούρά του κοντή. Με ένα χτύπημα του ράμφους του σκοτώνει τα θύματά του και κατόπιν τα καταπίνει ή τα μεταφέρει στη φωλιά του για να θρέψη τα παιδιά του. Οι πελαργοί επιστρέφουν από τις θερμές χώρες κατά τις αρχές Μαρτίου. Πρώτοι έρχονται οι άρσενικοί, οι όποιοι τραβούν κατ' ευθείαν για την παλιά τους φωλιά. Μετά 3—4 μέρες έρχονται οι θηλυκές και κάθε μία πηγαίνει για τη φωλιά της, όπου βρίσκει το σύντροφό της να την περιμένει. Μαζί τότε επισκευάζουν τη φωλιά, και κατά τις αρχές Μαΐου ή θηλυκιά γεννά 3—4 αυγά. Το κλώσσημα

Οι πελαργοί μέσα στον περίβολο, δίπλα σ' ένα ρυάκι.

διαρκεί 33—34 μέρες, ζεσταίνουν δέ τα αυγά και οι δυο γονείς, με σειρά ο καθένας. Επί δύο μήνες περίπου οι νεοσσοί μένουν στη φωλιά, οι δέ γονείς τους φροντίζουν με στοργή. Ποτέ δεν τους αφήνουν μόνους. Όταν βρέχη ή όταν καίη ο ήλιος τους σκεπάζουν με τα φτερά τους για να τους προστατεύ-

σουν. Είναι τόσο η αγάπη που έχουν οι πελαργοί για τους νεοσσούς των, ώστε πολλές φορές έχει συμβή να πάρουν φωτιά στέγες όπου υπήρχαν φωλιές πελαργών, οι δέ γονείς πελαργοί, στην προσπάθειά τους να σώσουν τα παιδιά τους, έκαηκαν μαζί τους.

Κατά τα μέσα Αυγούστου οι πελαργοί αρχίζουν να έτοιμάζονται για το μεγάλο ταξίδι. Συγκεντρώνονται σιγά - σιγά σε ώρισμένα μέρη και ξεκινούν. Οι πελαργοί που φωλιάζουν στη Γαλλία, την Ολλανδία, τη Δ. Γερμανία περνούν την Ισπανία και δια του Γιβραλτάρ φθάνουν στην Αφρική. Όσοι φωλιάζουν στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη κατεβαίνουν προς τη Θράκη, περνούν το Βόσπορο και δια της Μικράς Ασίας φθάνουν στην Ανατολική Αφρική. Οι πελαργοί της Ρωσίας κατεβαίνουν προς την Κασπία θάλασσα και τραβούν για την Ινδία. Ελάχιστοι πελαργοί διασχίζουν τη Μεσόγειο δια της Ιταλίας, για να πάνε σε χώρες θερμές.

Δυστυχώς οι πελαργοί είναι από εκείνα τα πουλιά, που χρόνο με το χρόνο λιγοστεύουν. Στην Έλβετία π.χ., όπου άλλοτε άφθονούσαν οι πελαργοί, το 1948 υπήρχαν μόνο 6 φωλιές και το 1950 δεν υπήρχε καμμία! Οι Έλβετοί, οι όποιοι αγαπούν εξαιρετικά τους πελαργούς, απέφασαν τότε να κάμουν μια προσπάθεια να ξαναφέρουν πελαργούς στη χώρα των. Το έργο αυτό ανέλαβαν ειδικοί φυσιοδίφες. Επήγαν λοιπόν το 1954 στη Γερμανία και τη Β. Γαλλία και έπληραν από τις φωλιές των μερικά πελαργόπουλα. Τα μετέφεραν στην Έλβετία και τα εγκατέστησαν σε ένα ειδικό περίβολο, όπου οι πελαργοί είχαν τροφή, ύπστεγα να μείνουν, ρυάκια με νερό και στύλους κατάλληλα τοποθετημένους για να χτίσουν φωλιές. Για να μη φύγουν, τους είχαν ψαλιδώσει τις άκρες των φτερών. Έτσι οι πελαργοί αυτοί έζησαν επί τρία χρόνια μέσα στον περίβολό τους, και όταν έφθασαν στην κατάλληλη ηλικία, έχτισαν φωλιές, εκλώσθησαν τα αυγά τους και έκαναν νεοσσούς. Η χαρά των φυσιοδιφών δεν λέγεται. Αφού οι νεοσσοί έμεγάλωσαν και έφθασε ο καιρός της αποδημίας, γονείς και παιδιά έφυγαν για την Αφρική. (Τα ψαλιδισμένα φτερά των γονέων είχαν ξαναμεγαλώσει). Μια άγωνία όμως έγέμιζε την ψυχή των Έλβετών. Θα ξαναγύριζαν οι πελαργοί την άνοιξη; Η ανακούφισι των ήταν μεγάλη, όταν πράγματι οι πελαργοί ξαναγύρισαν. Η προσπάθεια αυτή συνεχίσθηκε, και σήμερα υπάρχουν αρκετά ζευγάρια πελαργών, που φωλιάζουν στην Έλβετία.

Παρά ταύτα όμως, οι πελαργοί όλο και λιγοστεύουν. Και τούτο οφείλεται στο ότι με τα αποξηραντικά έργα δεν υπάρχει πλέον αρκετή τροφή, διότι οι βάλτοι μεταβάλλονται σε αγρούς. Έτσι, οι βάτραχοι, τα φίδια, οι άρουραίοι ολιγοστεύουν. Έπειτα οι φάροι και τα ηλεκτροφόρα καλώδια γίνονται αίτια να σκοτώνονται κάθε χρόνο χιλιάδες πελαργών και άλλων πουλιών. Ό,τι και αν κάμωμε λοιπόν, άργα ή γρήγορα θα μείνουν μόνον ως ανάμνησις.

Είναι αλήθεια ότι σε όλο τον κόσμο, οι Κυβερνήσεις, καταβάλλουν προσπάθειες για την προστασία των ζώων και των πουλιών, ακριδώς για να προλάβουν την εξαφάνισι πολλών ειδών. Αν θα επιτύχουν, θα το δείξη το μέλλον.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Υπό ΤΑΚΗ ΛΑΪΠΑ

Είναι γνωστό το πόσο σκληρή και δύσκολη ήταν η εκπαίδευσι στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Και φυσικό ήταν αυτό να φανερώνεται και στα τότε μαθητικά τραγούδια. Να ένα που μάς λέει το τί έπρεπε νάχη ο μαθητής:

«Όστις το μάθημ' αγαπά
και την σπουδήν γυρεύει
θέλει να έχη ύπομονήν,
ταπεινώσιν μεγάλην,
τιμήν προς τόν διδάσκαλον
και δώρα εις τας χείρας».

Κι από τα πρώτα-πρώτα που θα μάθαινε ο δάσκαλος τα «σκολαρούδια» — όπως λέγανε τους μαθητάς — ήταν τούτο το τραγούδι:

«Άρξον χείρ μου αγαθή, γράφων γράμματα καλά
μη δαρθής, μη παιδευθής, μη εις φάλαγγα βολθής».

Και το τί σπουδάζαν τότε και ποιά ήταν τα σχολικά τους βιβλία; ένα άλλο τραγούδι μάς το λέει. Ήταν αυτό που θα τραγουδούσανε τα μαθητούδια στο τέλος του χρόνου:

«Σήμερον εξεσχόλησεν ο μαθητής τών άλλων
και το σχολείον χαίρεται μετά φανών μεγάλων.
Απόστολον, Οκτώηχον όμοσ και το Ψαλτήρι
οι μαθητ' όλοι χαίρονται, κάνουνσι πανηγύρι.
Σήμερον, ό μικρά παιδιά, ψάλλετε, τραγουδείτε
κι αυτούς όπον ξεσχόλησαν όλοι σας επαινείτε».

ΕΜΜΕΤΡΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΤΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

Ηλεκτρικές πρίζες

(Όταν είναι ενωμένες με το ρεύμα)

Ποτέ σου πρίζα ηλεκτρική, παιδί μου αγαπημένο,
μην πιάσης, αν το χέρι σου είναι τυχόν δρεγμένο.
Και διακόπτη, φυσικά, και κάθε άλλο επίσης
ηλεκτρικό εξάρτημα, δρεγμένο μην άγγιξης.

Ένα λαμπτήρα ηλεκτρικό άμα τοποθετής,
απ' τη μετάλλινη μεριά ποτέ μην τόν κρατής.
Φθαρμένα τα καλώδια μιιά συσκευή σαν έχη,
όποιος την πιάνει κίνδυνος μεγάλο διατρέχει.

(Α.Β.)

Ο ΠΑΠΟΥΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΑΣ

Ρούχα και παπούτσια

Τα ρούχα σας έγγόνια μου, για νάναι υγιεινά,
πρέπει να είν' εύχάριστα πολύ: ποτέ στενά.
Να είν' επίσης ελαφρά τα ρούχα που φορείτε,
και πάντοτε ολοκάθαρα. Να μην τόν λησμονήτε!

Όσο για τα παπούτσια σας, παιδάκια μου καλά,
σάλες να έχουνε παχιές, τακούνια χαμηλά,
και νάν' εύρύχωρα κι αυτά πολύ, για να μπορήτε
πάντα στητό κι δλόϊσο τόν σώμα να κρατήτε!

(Α.Β.)

Η ΓΙΑΓΙΑ

Η ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΠΑΘΕΙΣ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ

Οι σεισμοπαθείς της Βοσνίας στέκονται στη σειρά για να πάρουν το μερίδιό τους από τη ζεστή σούπα που τους μοιράζει ο Έρυθροσταυρίτης. Πόσο καλόδεκτη είναι τα δείχνουν οι ματιές που της ρίχνουν.

Ο άνθρωπος δεν είναι αιώσιος, και θα έλεγε ότι οι θεομηνίες πλήμμυρες, σεισμικές δονήσεις, οι τυφώνες και κυκλώνες, καθιζήσεις και χιονοστιβάδες, του έχουν δοθεί ως αντίδοτο, για να κεντρίζουν την ενέργεια, αλλά και την φιλαλληλία του. Στη γειτονική μας Γιουγκοσλαβία έγινε τελευταία ισχυρός σεισμός που κατέστρεψε 500 σπίτια στην πόλη θερμών λουτρών Μπάνγια Λούκα,, κέντρο ζωηρής κινήσεως, βιομηχανίας και εμπορίου της Βοσνίας. Η πρώτη δόνηση ηύρε το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού στο ύπαιθρο: ήταν Κυριακή και ο λαμπρός ήλιος είχε τραβήξει τους κατοίκους έξω στον καθαρόν αέρα. Η πρώτη αυτή δόνηση υπήρξε προειδοποίησης και οι αρχές έλαβαν διάφορα μέτρα προνοίας: εργοστάσια σχολεία και δημόσια γραφεία έκλεισαν την άλλη μέρα το πρωί, ημέρα Δευτέρα. Σύγχρονα, από το Σεράγεβο έφθανε στην Μπάνγια Λούκα ομάδα πρώτων βοηθειών του Έρυθρου Σταυρού, με σκηνές και διάφορες άλλες εγκαταστάσεις που θα έκαναν υποφερτή την εκεί παραμονή των κατοίκων, δίχως να υποφέρουν από το χειμωνιάτικο κρύο. Ο Γιουγκοσλαβικός Έρυθρος Σταυρός είχε άλλωστε φροντίσει ήδη να εγκατασταθούν σε κατάλληλες σκηνές οι 60 άρρωστοι του νοσοκομείου. Όπως βλέπομε, το κακό είχε τουλάχιστον προβλεφθεί.

Πραγματικά ύστερα από δεύτερη, απογευματινή τούτη, δόνηση, ή «κόλασις», όπως λέγει το σχετικό χρονικό, ξέσπασε το θράδυ στις 9.11. Ο σεισμός εντάσεως 8½ βαθμών, κατέστρεψε ολοκληρωτικά ή εν μέρει τα 80% των κτιρίων της πολιτείας, που είχε πληθυσμό 65 χιλιάδων ψυχών. Δεκάδες χιλιόμετρα ολόγυρα, τα χωριά έπαθαν ανάλογες ζημιές. Ο απολογισμός ήταν ό άκόλουθος: 12 νεκροί, χίλιοι πληγωμένοι και 120 χιλιάδες άστεγοι. Όσο και αν ο Γιουγ-

κοσλαβικός Έρυθρος Σταυρός έκανε, τι ήμπόρεσε για να παράσχει βοήθεια στους σεισμοπαθείς, αυτή δεν ήταν άρκετή. Έτσι ο Σύνδεσμος Έρυθρών Σταυρών, που έδρευε στη Γενεύη, ώργάνωσε ιδιαίτερη αποστολή με αρχηγό τον πρόεδρο διευθυντή του Γραφείου Βοηθείας, Γιουγκοσλάβο πολίτη, Σλόβονταν Πόποβιτς, ως σύνδεμο. Την άλλη ημέρα, Τρίτη, γύρω από το μεσημέρι, ή έκκλησις του Βελιγραδίου είχε φθάσει στη Γενεύη και είχε διαβιδασθή στους Έρυθρους Σταυρούς. Το αποτέλεσμα μαρτυρεί το πνεύμα της θαυμαστής αλληλεγγύης που διαπνέει τους έρυθροσταυρικούς κύκλους σ' όλο τον πολιτισμένο κόσμο: 32 έθνικές εταιρείες, μέλη της Ένώσεως Έρυθρου Σταυρού, έστειλαν βοήθεια σε είδος και σε μετρητά αξίας 2 εκατομμυρίων έλβετικών φράγων (14 εκατ. δραχμών). Από τη Νορβηγία και την Τσεχοσλοβακία, χώρες με μεγάλον δασικόν πλούτο, κατέφθασαν στη Βοσνία, άπαντώντας σε νέα, επείγουσα έκκλησι, κάμποσα κινητά σπίτια και άλλα τόσα αγόρασε ο Σύνδεσμος, για να στεγασθούν εγκαίρως οι σεισμοπαθείς. Σημαντικώτατη ήταν ή βοήθεια που από τους πρώτους έστειλε ο Έλληνικός Έρυθρος Σταυρός, όπως ήδη εγράψαμε σε προηγούμενο τεύχος, έκανε δε ιδιαίτερη έντύπωσι κ' έπροκάλεσε συγκινητικές έκδηλώσεις

Η κοινωνική αλληλεγγύη εξεδηλώθη άμέσως για την θεομηνία.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ Ε. Σ.

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ε.Σ. κ. Σ. Μπαρρόσο, Νοτιοαμερικανός, δεχόμενος τα συγχαρητήρια των πληρεξουσίων αντιπροσώπων για την επανεκλογή του. Ύστερα από τετραετή θητεία θα ύπηρετήσει τώρα άλλα τέσσερα χρόνια στο άνωτατο αυτό αξίωμα το έργο του Έρυθρου Σταυρού.

Πρόεδρος του Συνδέσμου Έρυθρών Σταυρών εξέλεγη πάλιν παμπηφεί, για δεύτερη τετραετία, ο Νοτιοαμερικανός Χοσέ Μπαρόσο. Είναι ή πρώτη προσωπικότης από τη Λατινική Αμερική όπως λέγονται οι ισπανόφωνες και πορτογαλόφωνες χώρες της Νότιας Αμερικής) που ανέθηκε έως σήμερα στο άνωτατο αυτό αξίωμα του Συνδέσμου. Στην έκλογή παρευρέθησαν 700 αντιπρόσωποι από 92 κράτη, μέλη της Συμβάσεως της Γενεύης, και 84 έθνικές εταιρείες του Έρυθρου Σταυρού, της Έρυθράς Ημισελήνου και του Λέοντος - Ηλίου, καταπληκτική τωόντι επίδειξις παγκόσμιας, πανανθρώπινης αλληλεγγύης, φιλανθρωπίας και αγάπης.

Ο Ε.Σ.Ν. ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ

Είχε παρατηρηθή ότι τα παιδιά, που οι γονείς τους εργάζονται στις μεγάλες φυτείες της Μαλαισίας, εγκαταλειμμένα συχνά ήμέρες ολόκληρες στην τύχη τους, είχαν καταντήσει να φανερώνουν όμοια χαρακτηριστικά συμπτώματα: άπάθεια, νωχέλεια, γενική έλλειψιν ενδιαφέροντος για ό,τιδήποτε. Είναι τα έπακόλουθα που ή ψυχολογία διαπιστώνει στα παιδιά που τους έλειψε ή οικογενειακή ζωή, ή παρουσία και ή στοργή των γονέων, ή θαλπωρή της οικογενειακής έστίας, ή άτμόσφαιρα του «σπιτιού».

Ομάδες από νέους Έρυθροσταυρίτες ώργάνωσαν κοντά στη φυτεία του Μπούκιτ Κλιάν «είδικό σώμα διδασκαλίας», με σκοπό να βοηθήσουν τα παιδιά αυτά να καταγίνουν με περισσότερο ζήλο τόσο στις σχολικές όσο και στις σπιτικές ασχολίες τους. Δεκαπέντε πρός το παρόν είναι οι νέοι Έρυθροσταυρίτες που κάθε έβδομάδα επισκέπτονται τη φυτεία, περιποιούνται τα παιδιά, πλένοντας και εντύνοντάς τα. Όσα δυσκολεύονται στην ανάγνωσι και στη γραφή,

τα άσκούν σε παιχνίδια άπλά βασιζόμενα στο αλφάβητο: τα μεγαλύτερα άγόρια και κορίτσια τα βοηθούν να κάνουν στοιχειώδεις προσθέσεις και να γράφουν σε πρόχειρα σημειωματάρια, που οι Έρυθροσταυρίτες έφτιασαν από παλαιά μαθητικά τετράδια. Κάτοχοι νοσηλευτικών γνώσεων, οι νέοι Έρυθροσταυρίτες, επιδέχουν πληγές και κοψίματα, οδηγούν τα άρρωστα παιδιά στο πιδ κοντινό κέντρο περιθάλψεως, δίνουν μαθήματα στοιχειώδους ύγιεινης. Μ' αυτόν τον τρόπο ο Έρυθρος Σταυρός της Μαλαισίας έλπίζει να προφυλάξη τα παιδιά από τις πολλές άρρώστιες που, παραμελημένα καθώς είναι, πέφτουν συνήθως εύκολα θύματα επιδημιών και άλλων άσθενειών, όπως οι έλώδεις πυρετοί κλπ.

CRUZ ROJA DE LA JUVENTUD PERUANA

EL CHACCHAR COCA ENTORPECE LA INTELIGENCIA INDIO PERUANO. APARTA ESE VICIO QUE ENVILECE TU RAZA.

Έρυθρος Σταυρός της Περουβιανής Νεότητος. Η εικόνα δείχνει τον ιθαγενή του Περού που ετοιμάζεται να μασήσει το φύλλο της κόκας. Από κάτω του φαίνεται ο ίδιος άπίσω από τα σίδερα της φυλακής και δίπλα τον εγκαταλειμμένες στην τύχη τους γυναίκες που δεν ξέρουν τί να πρωταρχίσουν επάνω στην άπληρυσί τους. Η επεξήγησις από κάτω σε ισπανική γλώσσα, που είναι ή γλώσσα του τόπου, λέγει: «Τό να μασάς κόκα παραλύει τη νόησι. Ίνδε του Περού, παράτησε τό πάθος αυτό που αλλοιώνει βιολογικά τό γένος σου».

(Οι πληροφορίες και οι εικόνες έλήφθησαν από διάφορα τεύχη του περιοδικού του Συνδέσμου Έρυθρών Σταυρών «ΠΑΝΟΡΑΜΑ»).

ΟΙ ΚΑΛΑΝΤΖΗΔΕΣ

Του ΠΑΝΟΥ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Είχαμε για κάμποσες ημέρες το καλοκαίρι στο χωριό τους καλαντζήδες. Πιάνανε γιατάκι μια χαμοκέλλα που βρίσκεται κοντά στην αγορά, κ' εκεί, σαν καλοί τεχνίτες που ήταν, ρίχνονταν στη δουλειά. Ήσαν Ήπειρώτες, από κείνη τη δουλευτόδικη ράτσα που έχει κατακλυσει με την προκοπή της ολόκληρη την Ελλάδα: καλαντζήδες, βαγενάδες, μπαλωματτήδες, φουνάρηδες. Ή ιδιόρρυθμη στολή τους τα ήπειρώτικα, ραμμένα από συντοπίτες τους ραφτάδες, που πρόσεχαν και την παραμικρή λεπτομέρεια πάνω στην κόφι τους, έκαναν έντύπωσι και ξεχώριζαν μες στο χωριό.

— Να οί καλαντζήδες!

Παίρνανε σθάρνα όλες τις γειτονιές του χωριού, Μουζακεία - Πέρα Ρούγα, Μιχαλεία και διαλαλούσαν μ' εκείνη τη δική τους προφορά, την ήπειρώτικη, τη δουλειά τους.

— Χαλκώματα να γανώω...

Δεν αφήνανε σπίτι για σπίτι, μικρό ή μεγάλο, που να μη δώσουν το «παρών». Αύτη η καθημερινή πορεία μέσα στις γειτονιές ήτανε πολύ κουραστική, γιατί ήταν αναγκασμένοι να κουβαλάνε στην πλάτη και ένα φαρδύ λιναστένιο σακκούλι, που το γιομίζανε ως άπάνου από μπακιρένια αντικείμενα: τετζερέδες, μπρίκια, ταβάδες, τηγάνια, κατσαρόλες, τσουκάλια... Τό μουντζουρωμένο σακκούλι ήτανε μόνιμο εξάρτημα πάνω στην πλάτη τους. Και το φέρνανε οί καλαντζήδες με κάποιο αίσθημα χρέους. Δεν το θγάνανε από πάνω τους ούτε τις λίγες ώρες που σταματάγανε είτε στο καφενείο για να τραθήξουν καμμιά τσικουδιά, είτε σε καμμιά ραχούλα του χωριού, που ανάκοβαν το δρόμο για να ξεκουραστούν, έπειτα από την εξαντλητική τους πορεία. Ήτανε ο γυλιός του στρατιώτη σε ώρα έκστρατειας, ήτανε η άγκλιτσα του τσοπάνη στο σκάρισμα της στάνης.

Ή χαμοκέλλα ήτανε μαζί εργαστήριο και σπίτι. Έκει η δουλειά, εκεί το μαγείρεμα, εκεί και ο ύπνος. Και να τους έβλεπε κανείς πώς δουλεύανε! Καθισμένοι σταυροπόδι ολόγυρα από τις φωτιές, που τους μαύριζαν τα πρόσωπα σε σημείο που μόνον τα μάτια ξεχώριζαν, καθώς γυάλιζαν μέσα στις κόχες, πέφτανε με ζήλο στη δουλειά, από τα χαράματα, μέχρι άργα το βράδυ. Έκείνες οί φωτιές στη μέση της χαμοκέλλας δουλεύανε ακατάπαυστα. Άδηφάγο θεριό η φωτιά! Άρπαζε με βουλιμιά τα χοντρά ξύλα, με τα όποια κάθε τόσο την τροφοδοτούσαν, και τα ροκάνιζε άλύπητα. Πάνω από την κατακόκκινη φλόγα της, που σπιθοβολούσε καθώς τα πύρινα γλωσσίδα έκοβαν τα θραυερά ξερόκαλα, στριφογύριζαν ρυθμικά τα χαλκώματα. Ήτανε να τα χάιρεται κανείς, όταν ολόκαθα και άστραφτερά, τα έδγαζαν από τις φωτιές,, για να τα παραδώσουν στις νοικοκυράδες.

— Πάρτα, θειά, καθρέφτες έγιναν, να βλέπης μέσα τα μούτρα σου.

Στα νιτερέσια τους ήταν τίμιοι και είλικρινείς. Καλή δουλειά, καλά υλικά, καλές τιμές. Κάνανε και εύκολιες στην πληρωμή, παίρνανε σε είδος, γράφανε και βερσε.

— Ό,τι έχεις, θειά, δός μας παίρνουμε στάρι, αύγά. Θέλ'ς να τα χρουστάς, τα γράφ' με.

Δεν ήταν μπουλούκι - άσκέρι οί καλαντζήδες. Είχανε τη σειρά τους, την τάξη τους. Άρχηγός πάντα ο μεγαλύτερος. Σ' αυτόν ύπακούαν. Αυτός συμβούλευε, αυτός ώδηγούσε. Και θυμούμαι καλά τον μπροστάρη τους, το μπάρμπα - Σταύρο. Ήτανε ένας γεροπειρώτης, ψηλός ως εκεί πάνω, ξερακιανός, ίσιος σαν κυπαρίσσι. Ή παρουσία του μέσα στο χωριό έδινε ζωή, και στο πέρασμά του έκανε έντύπωσι. Ήτανε να τον καμαρώνη κανείς σαν παιρνοδιάβαινε λεβέντικα τους άνφορικούς δρόμους, με τη θέστα του τη διπλογυριστή, με το μαύρο του φεσάκι στο κεφάλι στραβά βαλμένο, άσκήικα, και με τα τσαρούχια του τ' άρβανίτικα «παραγγελιά στα Γιάννενα φτιαγμένα», με τη μπόλικη προκαδούρα, που κάνανε τα καλντιρίμια του χωριού να θγάζουμε φωτιές, σαν οί πελώριες ποδάρες του πέφτανε βαριά άπάνω τους.

Όλη τη ζωή των καλαντζήδων τη σκέπαζε η ξενιτιά. Φεύγανε μικρά παιδιά από την πατρική γη, χωρίς να έχουνε τελειώσει το δημοτικό σχολείο, και τους βρίσκανε τα γεράματα στην ξενιτιά. Δεν τους χώραγε ο τόπος τους. Τί να κάνανε στην κατακαμένη την Ήπειρο; Ένας θράχος κατάξερος χωρίς σπιθαμή χώμα.

«Φτενά χωράφια κρατημένα με πεζούλια κι άπιαστες γίδες, που κρεμούνται στους γκρεμούς» έτούτη είναι η πατρίδα μας, μα η πούλια δε λάμπει πιό καθάρια σ' άλλους ούρανούς», λέει ο Κοτζιούλας.

Πεντάφωτη και μαραζωμένη η Ήπειρος, μα πόσο λατρευτή για τους ανθρώπους της! Δεν την άπολησμονάγανε όσα χρόνια και άν μένανε μακριά της. Έκει είχανε τις φαμελιές τους, τα γονικά τους, την προκοπή τους. Ή σκέψι τους ποτέ δεν ξενιτεύτηκε, δεν άλλάργεψε από την πατρίδα, δεν άλλαξοπίστηκε. Έμεινε γνήσια ήπειρώτισσα. Ή δουλειά στα έβανα κ' η ψυχή στην Ήπειρο. Τη μικρή άπολαβή τους από τη σκληρή δουλειά, εκεί την κατευθύνανε, για να περάσει η οίκογένεια, που είχε ένα σωρό ανάγκες. Τα μαντάτα που κάθε τόσο φτάνανε από την πατρίδα δεν ήτανε πάντα εύχάριστα. Έρχόσαντε και έποχές δύσκολες. Άρρώστιες, θάνατοι, δυστυχήματα διάφορα. Βαριά σαν όγκόλιθοι τους πλάκωναν τα οίκογενειακά προβλήματα. Σ' αυτούς έπεφτε όλο το βάρος να βάλουν τα δυνατά τους να παραμερίσουν τις δυσκολίες, για να πάρη η ζωή λίγη ανάσα και να λευτερωθή από το θραχνά της στενοχώριας και του πόνου. Δεν έφταναν όμως της φαμελιάς οί καημοί. Είχανε και τις δικές τους πίκρες στην ξενιτιά. Ζούσανε μια ζωή στερεμένη. Δεν είχανε τη βοήθεια της γυναικάς, που είναι ο στύλος του σπιτιού στη νοικοκυρσύνη.

Στερεμένα, χωρίς τη γλύκα της χαράς, πέρναγε η ζωή των καλαντζήδων στην ξενιτιά. Και να σκεφθή κανείς ότι τούτη η ζωή κράταγε μέχρι τα βαθιά γεράματα. Μόνο στα τελευταία τους χρόνια, παίρνανε το δρόμο της επιστροφής για τα χωμάτα τους. Έκει, στην άγαπημένη τους γη, πλημυρισμένοι από τις παιδικές θύμψεις, μένανε για λίγον καιρό όρθοί, και έπειτα πέφτανε για καλά στο στρώμα. Έτσι άθόρυβα έσβηνε μια κουρασμένη ζωή, που έπάλαψε σκληρά με τη φτώχεια και άδειασε ως την τελευταία σταγόνα το πικρό ποτήρι της ξενιτιάς.

ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ Η ΑΓΑΠΗ

Έκ του ύπο τον άνωτέρω τίτλον βιβλίου του άποκαλουμένου «Άποστόλου της Άγάπης» διαπρεπούς συγγραφέως, του όποιου την εις την γλώσσαν μας άπόδοσιν προλογίζει η Α.Μ. ο Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ίερώνυμος, έπιτ. Άντιπρόεδρος του Ε.Ε.Σ. άνθολογούμε χάριν των άγνωστών μας, τα κάτωθι χαρακτηριστικά άποσπάσματα :

Χθές η γη έφλογιζόταν... Σήμερα η άποτρόπαια πυρκαϊά σιγοκαίει και κάπον - κάπον μερικές σπίθες εφεύγουν άπ' την πυρά, για να παγώσουν την καρδιά των ανθρώπων.

Ο κόσμος, πέντε ολόκληρα χρόνια, ματωμένος, μαρτυρικός, τρομοκρατημένος δεν βρίσκει τον δρόμο του. Ψάχνει βέβαια για την ειρήνη. Άλλά καθένας θέλει την δική του ειρήνη, την ειρήνη έτσι όπως την έννοει, ενώ ούτε ένα έθνος σήμερα δεν μπορεί μόνο του ν' άποφασίση για την τύχη του. Σε τι να ύπολογίσουμε; Στην πρόοδο; Η πρόοδος, το διεπιστώσαμε καλά, δεν είναι παρ ά μια πελώρια μηχανή που δολοφονεί. Στο ανθρώπινο πνεύμα; Το εξηπάτησαν, το έπροδωσαν, το εξητέλισαν.

Ο άνθρωπος, πέντε ολόκληρα χρόνια, ώδήγησε την ανθρωπότητα στην αυτοκτονία. Έθαψε σε κοινή τάφρο τον σκοπό της δραστηριότητός του. Έχρησιμοποίησε τις δυνάμεις και τις άρετές του για να σκοτώη άδιάκοπα και να διδάσκη πώς δεν ύπάρχει πια θέσις για τον οίκτο.

Κι όμως, τώρα πρέπει οί άνθρωποι να ξανασυναντηθούν, ν' αναγνωρίση ο ένας τον άλλο και να ξαναινωθούν. Έπάνω από τις συμμαχίες των συμφερόντων, που άντιπροσωπεύουν οί κυβερνήσεις, πρέπει να μάθουν να καταλαβαίνουν ο ένας τον άλλο, όσοι θέλουν να ζήσουν και να συνευδοποιήσουν την «ανθρωπιά» τους. Πρέπει, χωρίς να θυσιάσουν την δικαιολογημένη εθνική των ύπερηφάνεια, την ύγιη και άγια άγάπη της πατρίδος των, όλοι οί άνθρωποι, όλων των χωρών, ν' άνυψωθούν στην τάξη των πολιτών του κόσμου, να ξαναγίνουν «άνθρωποι».

Όλα τα προβλήματα σήμερα είναι παγκόσμια. Μόνον μια παγκόσμια ψυχή μπορεί να τ' άγκαλιάση, να τα καταλάβη, να τα λύση. Πώς θα σφυρηλατηθή μια τέτοια ψυχή; Πώς θα ένωθούν οί άνθρωποι; Οί μεγάλες ιδέες κατέληξαν σε ματωμένη πτώχευσι, τα μεγάλα όνειρα έτάφησαν μέσα στο μίσος.

Μας μένει μόνον η Άγάπη!

Με την άγάπη θα ένώσωμε τον κόσμο. Με την άγάπη θα τον σώσωμε. Σφίγγεται η καρδιά του ανθρώπου, όποιος κι άν είναι, όπου κι άν είναι, ό,τι κι άν σκέπτεται, έμπρός στην άδικη αβλιότητα.

Άν είναι στο χέρι του να την άνακουφίση, κάνει άμέσως «κάτι». Αυτό είναι μια φυσική άντανάκλασις

είναι το ανθρώπινο ένστικτο, που του το ύπαγορεύει.

Άς προσπαθήσωμε λοιπόν να προκαλέσωμε ένα παγκόσμιο ένθουσιασμό άγάπης. Έπάνω στο άπλο και άγιο έδαφος της ανθρωπίνης θλίψεως, άς άρχίσωμε την παγκόσμια συγκέντρωσι. Με την δημιουργία διεθνών επιτροπών, με συνέδρια, με μαζικές εκδηλώσεις, άς δώσωμε σε όλες τις καρδιές τον ίδιο ρυθμό άγάπης, άς επιδιώξωμε να κατέχη τους ανθρώπους η ίδια θλίψις, να τους εξάπτη ο ίδιος ένθουσιασμός άγάπης. Θα είναι το πρώτο μέσο και χωρίς άμφιβολία, το πιό άποτελεσματικό για να τους συγκεντρώσωμε και ύστερα να τους ένώσωμε.

Άς κάνωμε τους ανθρώπους να καταλάβουν ότι μέσα στην άγάπη ευρίσκεται το φωτεινό μυστικό της εύτυχίας των. Ο εγωϊστής είναι θλιμμένος, ο εγωϊστής είναι μόνος, ο εγωϊστής φαινομενικά εύτυχει. Άλλ' άνάμεσα στις προσποιητές χαρές του άντιλαμβάνεται με άγωνία ότι η ζωή του είναι σκθρωπη και παράλογη γιατί δεν είναι ανθρωπίνη. Γιατί μόνον η Άγάπη μπορεί ν' άνυψώση τον άνθρωπο έπάνω από την θνησιμότητά του· είναι η άγγελιαφόρος του Θεού, μια σπίθα της αιωνιότητος.

Μια δυνατή κραυγή άγωνίας ακούγεται σήμερα από τόσα μαρτυρικά στόματα και τόσες μαρτυρικές καρδιές.

Ποιός θ' άρνηθή να την άκούση, άν φθάση μέχρι τ' αυτιά του;

Ή Άγάπη δεν εξαπατά!

Ή Άγάπη δεν εξαπατάται!

Άνάμεσα σε τόσα σφάλματα και άπάτες, αυτή παραμένει άσπιλη βεβαιότης.

Άς εξαρτήσωμε τ' ανθρώπινα πεπρωμένα μας από το άστέρι της.

Ή Άγάπη θα σώση τον κόσμο.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Όσοι μās στέλνουν χειρόγραφα, πρέπει να έχουν υπ' όψιν τους ότι :

● Αυτά που κυρίως μās ενδιαφέρουν είναι τα κείμενα που συμβάλλουν στην διάδοσι των ανθρωπιστικών ιδεών του Έρυθρού Σταυρού και τη διάπλasi νέων με Έλληνοχριστιανικές άρχες (π. χ. περιγραφή έρυθροσταυρικών δραστηριοτήτων, έξαρσις γενναίων πράξεων, προβολή μορφών που συνετέλεσαν στην άνακούφισι πασχόντων συνανθρώπων κ.λ.π.).

● Τα παιδικά σχέδια πρέπει να είναι πρωτότυπα και όχι αντίγραφα ξένων σχεδίων.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ο ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΜΑΣ

Μια Έλληνική λαϊκή παροιμία λέγει: «Όσα φέρνει ή ώρα, δέν τά φέρνει ό χρόνος». Καί είναι απόλυτα αληθινή. Εύρισκόμεθα εϊς τάς άρχάς Νοεμβρίου. Όμορφο και ήσυχο ήταν τό δειλινό. Μέσα εϊς τό 4ον Δημοτικό Σχολείον Βύρωνος, έβασίλευε ή χαρά. Τό μαθητικό μελίσι βομβούσε στίς αϋλές τής Σχολικής του κυψέλης και ροφούσε άσταμάτητα τό χυμώδες νέκταρ πού τού προσέφεραν οί διδάσκαλοί του. Τίποτε δέν προμηνούσε τό κακό πού έμελλε νά ξεσπάσει. Καί νά, ξαφνικά, τρομερός κεραυνός έν αιθρία. Ένα συνηθισμένο περιστατικό, ένας έλαφρός τραυματισμός μαθητρίας τής Β' Τάξεως, ήταν άρκετός γιά ν' αλλάξει τό σκηνικό. Η μαθήτριά με τούς γονείς της και ό άκούραστος Σαμαρείτης, ό διδάσκαλός μας κ. Γεώργιος Βενιζέλος, έπήραν τό δρόμο πρός τόν Σταθμό τών Πρώτων Βοηθειών. Όμως, ή πορεία τους δέν υπήρξεν άσφαλής. Βάσκανη μοίρα έφραξε τόν δρόμο τους. Οί σπαρακτικές φωνές τής μητέρας και ή σύγχυση τού όδηγού πατέρα, ώδήγησαν τό αυτοκίνητον με δύναμιν επάνω σέ φανοστάτην. Τρομακτική ή στιγμή! Τό μικρό πταίσμα έγινε πλημμέλημα. Τραγικός έγράφη ό έπίλογος. Η μητέρα έν άφασία. Ό πατέρας έλαφρά τραυματισμένος. Κι ό άμοιρος διδάσκαλος, πού έτραυματίσθη βαρύτατα, σ'ένα κρεβάτι τού Δημοτικού Νοσοκομείου. Μόνον ή μικρή μαθήτριά δέν εϊχεν πάθει τίποτε και επέστρεψε στό σπίτι.

Θεέ μου, τί δυστυχία! Τί τρομερή δοκιμασία! Η είδησις έπεσε κεραμίδι στό κεφάλια μας. Ένας έθελοντής τού καθήκοντος στό Νοσοκομείο. Μιά σχολική τάξις, χωρίς τόν πνευματικό της τροφό. Ένας διδάσκαλος επάνω εϊς τό κρεβάτι τού πόνου. Δύο οικογένειες, μέσα σέ μία σκληρή και άγωνιώδη δοκιμασία! Ούτε χαρές πιά, ούτε γέλια, ούτε φωνές και παιγνίδια. Λύπη και

απέραντος σιγή άπλώθηκε στό άγαπημένο μας τό Σχολείο. Μόνον μία βουβή προσευγή ύψώνονταν πρός τόν Ουράνιον Πατέρα. Εύτυχώς μās εϊσήκουσεν ό Κύριος κ' έσωσε τόν Δάσκαλό μας. «Μόνον σέ θαύμα θ' άποδώσωμεν την σωτηρίαν σου», εϊπαν οί ιατροί σάν τόν εξήτασαν. Καί τό θαύμα έγινε. Ό διδάσκαλος έσώθη. Πολλές φορές τόν επισκεφθήκαμε κατά τόν μήνα πού νοσηλεύθηκε στό Νοσοκομείο. Συγκινητικά και με άπειρον σεβασμό τού εύχηθήκαμε «περαστικά». Με εύχαριστίας και με ικανοποίησιν μās έδέχετο κοντά του ή απόστολος τής αγάπης και τής καλωσύνης. Τώρα συνεχίζεται ή νοσηλεία στό σπίτι, κάτω από τίς στοργικές φροντίδες τής στοργικής του συζύγου.

Ω, υπεράξιε διδάσκαλέ μας! Πόσο πόνεσες και δοκιμάσθηκες θύμα στό βωμό τού Χριστιανικού καθήκοντος! Ακριβώς, όπως μās έδίδασκες. Έμείς, τά «παιδιά σοι», τά πνευματικά σου δημιουργήματα εύχόμεθα γρήγορα νά σέ ιδούμε ανάμεσά μας εϊς τό «έργαστήρι των Έλληνικών ιδεωδών». Ό καλός μας ό Χριστούλης άς άπαλύνη τόν πόνο σου κι άς γεμίση την καρδιά σου με περίσσεια χαρά. Όπως μετά από κάθε κατακλυσμό βασιλεύει ή αιθρία, έτσι και τώρα, μετά από την τρομερή δοκιμασία, θά έλθη ή γαλήνη, ή υγεία και ή χαρά.

Με την έλπίδα ότι γρήγορα θά συναντηθούμε εϊς τόν Πνευματικόν μας Ναόν, τό Σχολείο, εύχόμεθα από την καρδιά μας εύτυχισμένο τόν Νέο Χρόνο σέ όλους σας.

Μ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
Μαθ ΣΤ' τάξ. 4 Δημ. Σχ.—Βύρωνος

ΕΥΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Σφενδάμιον - Κατερίνης

ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΜΑΘ. ΣΧΕΔΙΑ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. Μιά μεγάλη ξερμος. — Πρόθεσις. 2. Τό άκούμε από τό ράδιο. 3. Μās χαρίζει την ζωή (καθαρ.)— Μονάς βάρους. 4. Ό πρώτος άνθρωπος τής γής. 5. Μουσική νότα. — Πάρε ... θέλεις. 6. Τόν σκότωσε ό 'Ηρακλής (όνομαστικ). 8. 'Αρνησις ξενική (άντιστρ.) — 'Αρχικά ένός οργανισμού πού έχει σκοπό νά εξασφαλίση την ειρήνη εϊς τόν κόσμο. 9. 'Αρθρον. — Λέγεται και έκατονταετηρίς (καθ.). 10. 'Εργοστάσιον σοκολατοποιίας. — Σύνδεσμος τελικός.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

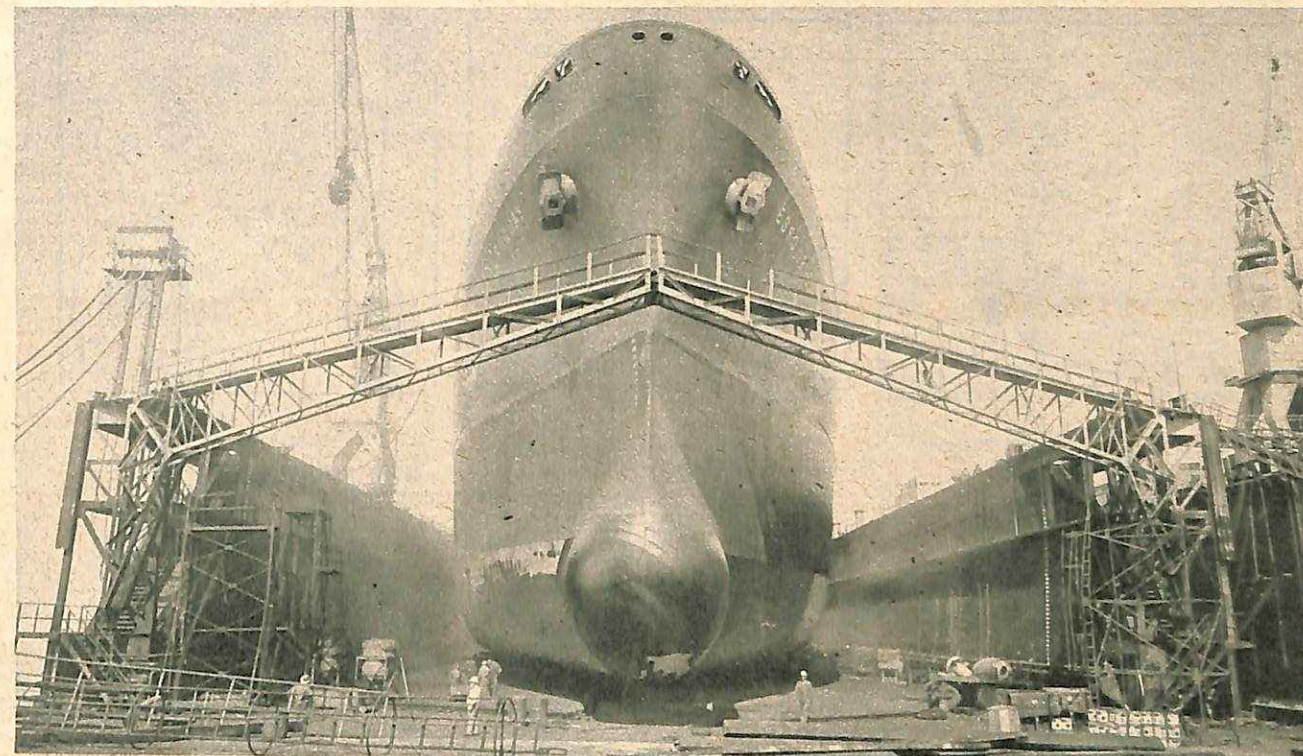
1. Στο περιοδικό αυτό είναι κόκκινος. — 'Ερωτηματική άνωνημία. 2. Πλανήτης (αίτιατ.) — Τρία ι-δια φωνήεντα. 3. Την έχουμε όταν είμαστε εύχαριστημένοι. 4. Τά δύο τρίτα τού ρήματος άγω. — 'Αρχαίος θεός. 5. Τις έχουν όλα τά αυτοκίνητα (ένικός). 6. Δίφθογγος. — Σπουδαία λίμνη τής Ελλάδος. 8. 'Αρχαίος θεός των ανέμων. 9. Δύο συνεχόμενα γράμματα τής αλφαβήτου. 10. 'Όρος πού έπαιξε ρόλο στά θρησκευτικά. — 'Αριθμητικόν. ΔΗΜ. Γ. ΒΑΛΙΑΝΑΤΟΣ
Β. τάξ. Γυμν. άρρ. Νικαίας

ΝΙΚ. ΤΣΕΡΟΛΑΣ
Ε' τάξ. Γυμν. Αύλωνάρειον Εύβοίας

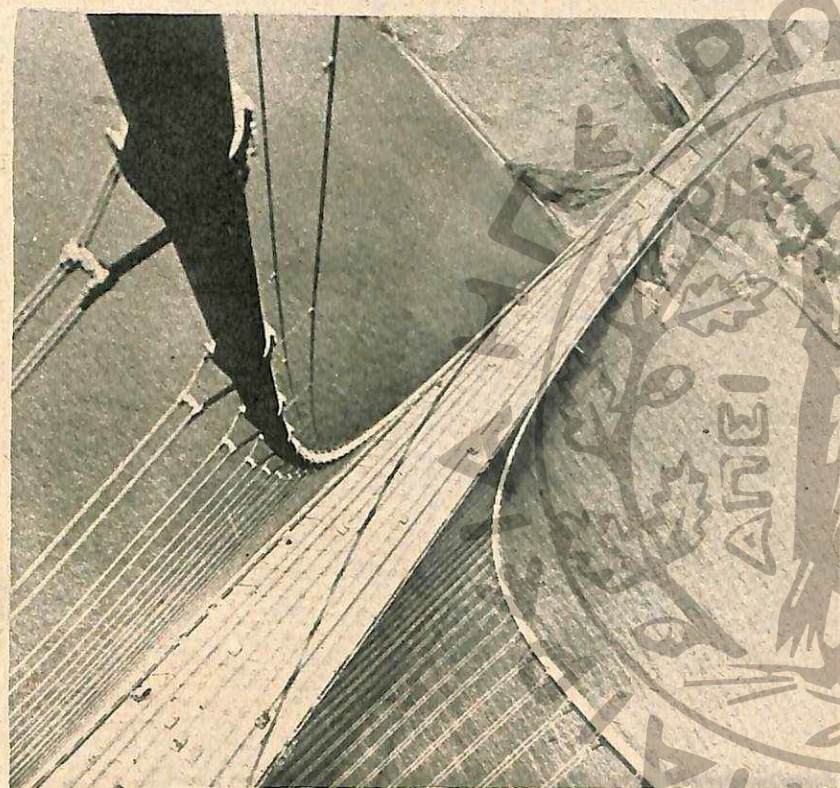
ΜΑΤΙΕΣ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΕΛΛΑΣ

'Επισκευή πλοίου εϊς τά ναυπηγεία Σκαραμαγκιά

Η.Π.Α.

Η καταπληκτική κρεμαστή γέφυρα τού 'Αγίου Φραγκίσκου.

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Τοπία τού άρκτικού κύκλου.

ΝΗΣΟΙ ΓΚΑΛΑΜΠΑΓΚΟΣ

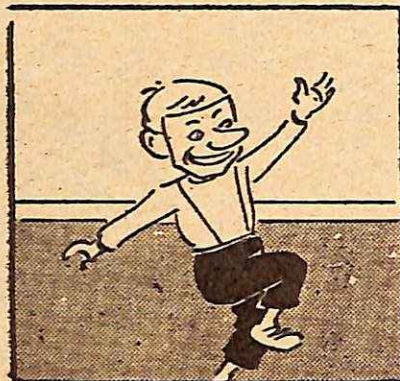

Σπάνιον είδος σαυροειδών των νήσων.

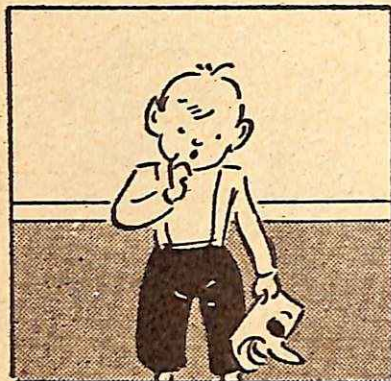
ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΕΛΕ

Ο ΚΑΡΝΑΒΑΛΟΣ

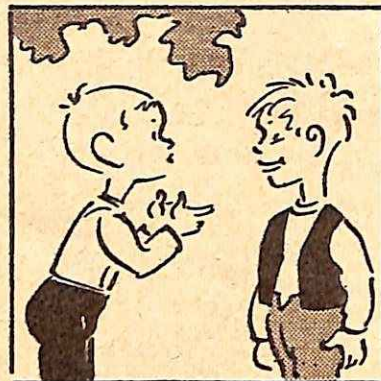
Του ελπιόντος συνεργάτου μας Α. ΒΩΤΗ

Ο Λελές με μιά μουτσούνα
τώρα παίζει και γελά,
μά σε λίγο συλλογιέται
μέ τα λίγα του μυαλά:

— Πρέπει για τὸ καρναβάλι
κατιτὶ νὰ σοφιστῶ,
πού ὅλοι μπράβο νὰ μοῦ ποῦνε
κ' ἔτσι πιά νὰ δοξαστῶ!

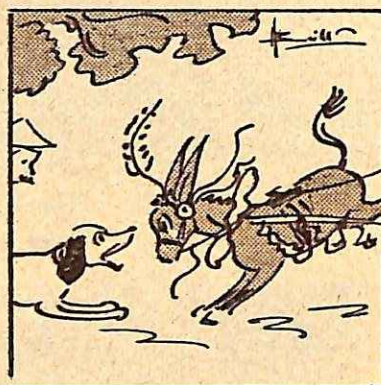

Κι ἀφοῦ σκέφτηκε καμπόσο,
τρέχει ἀμέσως στὸ Γιαννάκη,
πούχει γαλατὰ πατέρα
μέ ὠραῖο καρροτσάκι,

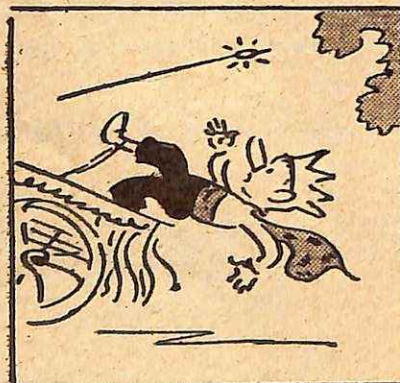

τὶ σοφίστηκε τοῦ Λέει,
ὁ Γιαννάκης συμφωνᾷ
καὶ τὴν Κυριακὴ στὶς δέκα
τὸ ξεφάντωμα ἀρχινᾷ.

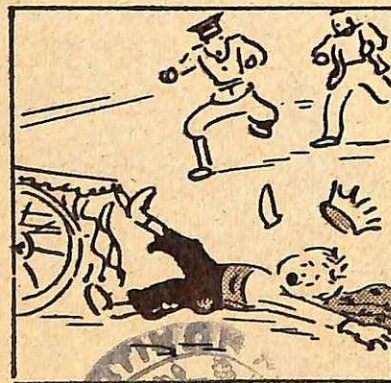
Μπρὸς ὁ Γιάννης με τρουμπέτα
κι ὁ Ριρῆς με τουμπιλέκι,
καὶ καρναβάλος στ' ἀμάξι
ὁ Λελές ὁλόρθος στέκει!

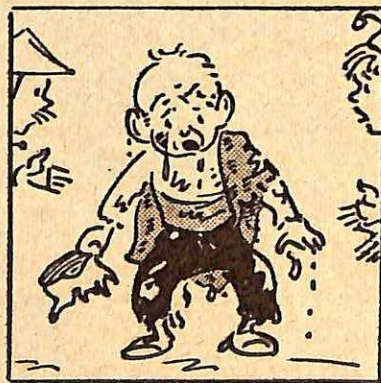
Ὅταν ἀξαφνὰ ἓνας σκύλος
ρίχνεται στὸ γαϊδουράκι,
πού τρομάζοντας ἀρχίζει
νὰ κλωτσᾷ τὸ καρροτσάκι.

Κι ἀπ' τὶς δυνατές, πού λέτε,
τὶς κλωτσιές του τὶς πολλές
σειέται τὸ καρρότσι ὅλο,
παίρνει τούμπα ὁ Λελές.

Ἀλλὰ μπλέκεται στὰ γκέμια
κ' ἔτσι σέρνεται δεμένος
σὰν τὸν Ἑκτορά στὸ ἄρμα
ὁ Λελές ὁ προκομμένος...

Μὰ σκοντάφτει ὁ γαϊδαράκος,
πέφτει εὐθὺς γονατιστός,
καὶ σηκώνεται ὁ Λελέκος
μά... Καρναβάλος σωστός.

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

Ο ΛΕΩΝ ΤΗΣ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ ΤΟ ΕΡΓΟΝ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

